

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΗΣ
ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΝΕΑ ΕΚΔΟΣΙΣ
GREEK-AMERICAN NEWS CO.
ΓΕΝΙΚΟΝ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ
48 MADISON STREET
NEW YORK, N. Y.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΚΛΕΩΠΑ Α. ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ
Ἀρχιμανδρίτου καὶ τελειοφοίτου τῆς Θεολογίας

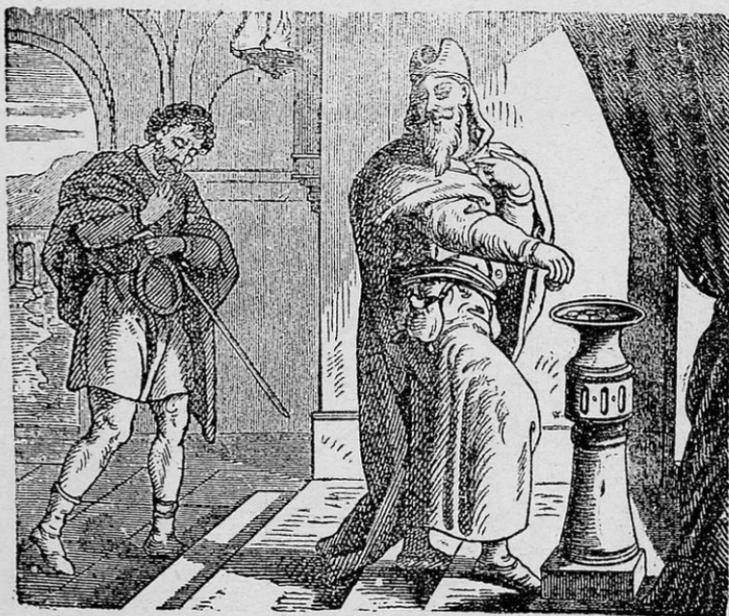
ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΣΥΝΤΑΧΘΕΙΣΑ

συμφώνως μὲ τὸ τελευταῖον ἀναλυτικὸν πρόγραμμα
τῆς 13 Σεπτεμβρίου 1913 τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας.

Μετὰ πολλῶν καλλιτεχνικῶν εἰκόνων, ἐπιτόμου γεω-
γραφίας καὶ χάρτου τῆς Παλαιστίνης.

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΜΙΧΑΗΛ Σ. ΖΗΚΑΚΗ

ΟΔΟΣ ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ ΚΑΙ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο 1927 παιδευτικής Πολιτικής

17118

PRINTED IN GREECE

ΚΛΕΩΠΑ Α. ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ
Ἄρχιμανδρίτου καὶ τελειοφοίτου τῆς Θεολογίας

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΣΥΝΤΑΚΘΕΙΣΑ

συμφώνως μὲ τὸ τελευταῖον ἀναλυτικὸν πρόγραμμα
τῆς 13ης Σεπτεμβρίου 1913 τοῦ Ἑπουργείου τῆς Παιδείας.

Μετὰ πολλῶν καλλιτεχνικῶν εἰκόνων ἐπιτόμου γεω-
γραφίας καὶ χάρτου τῆς Παλαιστίνης.

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΜΙΧΑΗΛ Σ. ΖΗΚΑΚΗ

ΟΔΟΣ ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ ΚΑΙ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

1927

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΙΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

Ἡ ἱερὰ ἱστορία τῆς **Καινῆς Διαθήκης** ἐξετάζει τὸν βίον καὶ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Σωτῆρος, ὁ ὁποῖος ἐμεσολάβησε διὰ τῆς Καινῆς Διαθήκης μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων.

Ἡ Καινὴ Διαθήκη εἶναι ἡ μεταξὺ τοῦ Θεοῦ καὶ ὄλων τῶν ἀνθρώπων **νέα συμφωνία**, κατὰ τὴν ὁποῖαν ὁ Θεὸς προστατεύει καὶ ἀμείβει πάντα ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος εἰλικρινῶς πιστεύει εἰς αὐτὸν καὶ ἐκτελεῖ τὸ θέλημά του.

Κατ' ἀντίθεσιν τῆς γενομένης διὰ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης συμφωνίας, ἡ ὁποία ἔπαυσε νὰ ἰσχύη μεταξὺ Θεοῦ καὶ Ἑβραίων, καθόσον οἱ Ἑβραῖοι παρὰ τὴν ὑπόσχεσιν των δὲν ἐτήρουν τὰς ἐντολάς του.

ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΘΕΟΤΟΚΟΝ

Ἡ γέννησις τῆς Θεοτόκου.

Ἡ μητέρα τῆς Θεοτόκου ὠνομάζετο Ἄννα, ὁ δὲ πατέρας αὐτῆς Ἰσαακίμ, κατήγετο δὲ ἀπὸ τοῦ γένους τοῦ Δαβίδ. Ἐπὶ καιρὸν πολλὸν οὗτοι ἦσαν ἄτεκνοι, ἔφερον δὲ τοῦτο βαρέως καὶ παρεκάλουν ἐξ ὄλης καρδίας τὸν Κύριον νὰ χαρίσῃ εἰς αὐτοὺς βρέφος πρὸς παρηγορίαν τῆς μοναξιάς των καὶ γλυκείαν ἐλπίδα εἰς τὰ γηρατεῖά των.

Τὸ δῶρον ἐδόθη, ἡ παρθένος Μαριάμ, ἡ ὠρισμένη νὰ γεννήσῃ τὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου καὶ νὰ λάμψῃ ὡς κατ' ἐξοχὴν εὐλογημένη μεταξὺ τῶν γυναικῶν.

Ἡ Θεοτόκος ἐγεννήθη ἐξ ἐπαγγελίας περὶ τὸ 16ον ἢ τὸ 17ον ἔτος πρὸ τῆς τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως.

Κατὰ τὴν ὀρθὴν διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν ἡ Παναγία ἐγεννήθη μὲ τὸ προγονικὸν ἀμάρτημα, ἀπὸ τὸ ὁποῖον τὴν ἐκαθάρισεν ἡ πίστις πρὸς τὸν Σωτῆρα τοῦ ἀνθρωπίνου γένους καὶ ἡ χάρις τοῦ Πνεύματος διὰ τοῦ Βαπτίσματος, ὑπῆρξεν ὅμως ἐντελῶς ἄθικτος καὶ ἀγνή ἀπὸ πᾶσαν ἄλλην ἀμαρτίαν.

Ἡ Θεοτόκος ἦτο ἐκείνη, ἐκ τῆς ὁποίας ἔμελλε νὰ γεννηθῆ ὁ ὠρισμένος νὰ πατάξῃ καὶ νὰ συντρίψῃ τὴν κεφαλὴν τοῦ ὄφεως. Εἰς τὴν παλαιὰν Γραφὴν ἐδόθησαν πολλαὶ προῦποτυπώσεις αὐτῆς. Ἡ ἐπὶ τοῦ ὄρους Σινᾶ βιάτος, ἡ ὁποία ἔκαιε καὶ δὲν κατακαίετο, ἦτο εἰκόνις τῆς Παρθένου, ἡ ὁποία θὰ ἐγέννα διατηροῦσα συγχρόνως ἀλώθητον τὴν παρθεनीαν τῆς. Τὴν γέννησιν τῆς Θεοτόκου ἐορτάζομεν τὴν 8ην Σεπτεμβρίου.

Τὰ Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου.

Κατὰ τὴν παράδοσιν οἱ γονεῖς τῆς Θεοτόκου ἀφιέρωσαν αὐτὴν εἰς τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ναὸν τοῦ Θεοῦ κατὰ τὴν παιδικὴν αὐτῆς ἡλικίαν, μόλις τριετῆ. Ὅταν ὁ ἀρχιερεὺς Ζαχαρίας ἐγνώρισεν ἐξ ἀποκαλύψεως ὅτι μυστήριον καὶ θεῖον ἔμελλε νὰ τελεσθῆ διὰ τῆς παιδὸς ἐκείνης, εἰσήγαγεν αὐτὴν εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων, τὸν σεπτὸν καὶ ἄδυτον ἐκεῖνον τόπον, ὅπου μόνος ὁ ἀρχιερεὺς εἰσῆρχετο μίαν φορὰν τὸ ἔτος. Ἐκεῖ ἔμεινεν ἡ παρθένος δώδεκα ἔτη, ἐξῆλθε δὲ διὰ νὰ ὑπηρετήσῃ εἰς τὸ μυστήριον τῆς θείας ἐνσαρκώσεως καὶ τῆς ἀνθρωπίνης σωτηρίας διὰ ταύτης.

Τὴν ἑορτὴν τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου ἐορτάζομεν τὴν 21ην Νοεμβρίου ἐκάστου ἔτους.

Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου.

Εἰς μίαν μικρὰν πόλιν τῆς Γαλιλαίας, ἡ ὁποία ὀνομάζεται Ναζαρέτ, κατῴκει ἡ παρθένος Μαρία, ἡ ὁποία ἦτο πολὺ εὐσεβής, ἀγαθὴ καὶ ταπεινὴ. Πρὸς ταύτην ἦλθεν ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ ἕξ μῆνας μετὰ τὴν ἐμφάνισίν του ἐνώπιον τοῦ Ζαχαρίου καὶ

εἶπε πρὸς αὐτήν : «Χαῖρε κεχαριτωμένη ὁ Κύριος εἶναι μετὰ σοῦ· εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξί». Δηλαδή : ὁ Θεὸς εἶνε μαζί σου. Μεταξὺ τῶν γυναικῶν σὺ εἶσαι ἡ εὐλογημένη. Κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον ἐβασίλευεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν ὁ Ἡρώδης.

Ἡ Μαρία, ὅτε εἶδε τὸν ἄγγελον καὶ ἤκουσε τὸν χαιρετισμόν, ἐτρόμαξε, διότι δὲν ἐγνώριζε τί εἶδους χαιρετισμὸς ἦτο

Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου.

οὗτος. Ἄλλ' ὁ ἄγγελος εἶπε πρὸς αὐτήν διὰ νὰ τὴν καθησυχάσῃ : «Μὴ φοβοῦ, Μαριάμ, διότι εὗρες χάριν παρὰ τοῦ Θεοῦ· θὰ γεννήσῃς υἱὸν καὶ θὰ τὸν ὀνομάσῃς Ἰησοῦν. Οὗτος θὰ εἶνε μέγας καὶ θὰ ὀνομασθῆ Ἰϋδς τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ βασιλεύσῃ εἰς τοὺς αἰῶνας».

Τότε ἔλαβε θάρρος ἡ Μαρία καὶ εἶπε· «Πῶς εἶνε δυνατόν νὰ γίνῃ τοῦτο ;» Ὁ δὲ ἄγγελος εἶπε. «Πνεῦμα ἅγιον θὰ ἔλθῃ ἐπάνω σου καὶ δύναμις Ἰψίστου θὰ σὲ ἐπισκιάσῃ· διὰ τοῦτο καὶ ἐκεῖνο τὸ ὅποσον θὰ γεννηθῆ θὰ ὀνομασθῆ Ἰϋδς Θεοῦ καὶ θὰ σώσῃ ὅλον τὸν λαὸν ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας». Ἡ δὲ Μαρία εἶπεν.

«Ἴδου ἡ δούλη Κυρίου, ἃς γίνῃ τὸ θέλημά Του». Καὶ ὁ ἄγγελος ἀμέσως ἔγινεν ἄφαντος.

Τὴν ἑορτὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἑορτάζομεν τὴν 25ην Μαρτίου.

Θεοτόκε παρθένε (τροπᾶριον).

Ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου.

Περὶ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἡ Ἐκκλησία ἐξ ἀρχαίας παραδόσεως τῶν πατέρων παρέλαβε τὰ ἑξῆς :

1^ο Όταν ἐπλησίασεν ὁ καιρὸς, κατὰ τὸν ὁποῖον ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἠδεδόκησε νὰ παραλάβῃ πλησίον του τὴν μητέρα του, ἐμήνυσε εἰς αὐτὴν δι' ἄγγελου πρὸ τριῶν ἡμερῶν, τὴν μετάβασιν αὐτῆς ἀπὸ τῆς προσκαιροῦ ζωῆς εἰς τὴν αἰώνιον καὶ μακαρίαν. Ἡ Θεοτόκος ὅταν ἄκουσε τοῦτο ἀνέβη ἀμέσως εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, ὅπου, ἀφοῦ ἔκαμε τὴν προσευχὴν της καὶ εὐχαρίστησε τὸν Θεόν, ἐπέστρεψε εἰς τὴν οἰκίαν της καὶ ἠτοίμαζε τὰ πρὸς ἐνταφιασμὸν χρειώδη.

Ἐνῶ ἐγίνοντο ταῦτα, νεφέλαι ἀρπάσασαι τοὺς Ἀποστόλους ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς, ὅπου ἔτυχεν ἕκαστος νὰ κηρύττῃ, συνήθροισεν αὐτοὺς διὰ μιᾶς γύρω ἀπὸ τὴν κλίνην τῆς Θεοτόκου, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἦτο ἐξηπλωμένη περιμένουσα τὴν στιγμὴν τῆς ἀποδημίας της ἀπὸ τὸν κόσμον αὐτόν.

Καὶ τότε ἐν δρᾶμα θεοπέσιον ἐτελέσθη ἐκεῖ. Δηλαδὴ ἀντηλλάγησαν οἱ ὑψηλότεροι λόγοι τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἡ λύπη, ἀφοῦ ὀλίγον ἐβάσταξεν, ὑπεχώρησεν εἰς χεῖμαρρον θείας χαρᾶς, ἡ ὁποία ἐδρόοιζεν ὑπερφυῶς ὄλας τὰς ψυχὰς τῶν παρισταμένων. Κατόπιν ἡ Θεοτόκος ὕψωσε τὰς χεῖράς της εἰς τὸν οὐρανόν, ἐδεήθη ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ κόσμου, ἠὺλόγησε τοὺς Ἀποστό-

1 Σημ Ὡς γνωστόν, εὐθὺς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, κατ' ἐντολὴν τοῦ ἰδίου, παρέλαβε τὴν Παναγίαν μητέρα του ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης εἰς τὸν οἶκον, ὅπου διέμενε αὐτός, ὁ ἀδελφὸς του Ἰάκωβος καὶ ἡ μήτηρ αὐτῶν Σαλώμη, στενὴ συγγενὴς τῆς Θεοτόκου.

λους και ἀφοῦ ἔπεσε πάλιν εἰς τὴν κλίνην της παρέδωκεν τὴν παναγίαν αὐτῆς ψυχὴν εἰς χεῖρας τοῦ Ἰησοῦ και Θεοῦ της.

Τότε οἱ Ἀπόστολοι ἐσήκωσαν τὸν κράβατον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀνεπαύετο τὸ σεπτὸν αὐτῆς λείψανον, και μετέφερον αὐτὸ εἰς τὴν Γεθσημανῆ, ὅπου ἦτο ἡτοιμασμένον τὸ μνήμα, εἰς τὸ ὁποῖον ἐμελλε νὰ ἐνταφιασθῆ. Καὶ ἐνῶ ἡ ἀγία ἐκεῖνη συνοδεία ἐπορεύετο ἄλλοτε μὲν ψάλλουσα, ἄλλοτε δὲ μετὰ σιωπῆς, ἤκούοντο ἀνερχόμενοι ἄνωθεν και ὕμνοι ἀγγελικοί, οἱ ὁποῖοι διελάουν τὴν χαρὰν και τὴν ἀγαλλίασιν, τὴν ὁποίαν οἱ οὐρανοὶ ἠσθάνοντο, μέλλοντες νὰ δεχθοῦν τὴν μητέρα τοῦ βασιλέως των. Ἐκεῖ δὲ ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν και ἐντὸς τάφου λαξευτοῦ κατέθεσαν τὸ πανάγιον τῆς Θεοτόκου σκῆνος.

Κατὰ τὴν ἱστορίαν, τὴν ὁποίαν βεβαιοὶ ἢ παράδοσις, ἢ θεία οἰκονομία ἔκαμεν, ὥστε εἰς ἐκ τῶν Ἀποστόλων ὁ Θωμᾶς, νὰ ἀπουσιάζῃ μόνος ἀπὸ τὴν ἀθρόαν σύναξιν τῶν ἄλλων. Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἔφθασε και αὐτὸς και παρεκάλεσε τοὺς λοιποὺς Ἀποστόλους νὰ τὸν συνοδεύσουν εἰς τὸν τάφον, διὰ νὰ προσκυνήσῃ τὸ ἅγιον τῆς Θεοτόκου σῶμα.

Ἡ παράκλησις του εἰσακούσθη, ἀλλ' ὅταν ἤνοιξαν τὸν τάφον, κατάπληξις και θάμβος ἐκυρίευσε αὐτοὺς. Τὸ σῶμα ἔλειπε και μόνη ἡ ἐντάφιος σινδόνη κατέκειτο ἐν τῷ μνήματι.

Ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς Θεοτόκου ἀνηγέρθη κατόπιν ναὸς μεγαλοπρεπῆς ὑπὸ τῆς ἀγίας Ἐλένης, μητρὸς τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου.

Τὴν ἑορτὴν τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἑορτάζομεν τὴν 15ην Αὐγούστου.

ΤΑ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ΤΩΝ ΠΡΟΔΡΟΜΩΝ

Ὁ Ζαχαρίας.

Εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ ὑπῆρχε μέγας ναὸς και εἰς αὐτὸν ἦσαν πολλοὶ ἱερεῖς, οἱ ὁποῖοι ὤφειλον νὰ προσφέρουν τὰς θυσίας και νὰ τελοῦν τὰ λοιπὰ ἱερατικὰ αὐτῶν καθήκοντα. Εἰς ἐκ τούτων

τῶν ἱερέων ὠνομάζετο *Ζαχαρίας* καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ Ἑλισάβητ. Ὁ *Ζαχαρίας* καὶ ἡ Ἑλισάβητ ἦσαν πολὺ δίκαιοι καὶ εὐσεβεῖς καὶ διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς ἠγάπα αὐτούς. Ἀλλὰ ἦσαν προχωρημένοι τὴν ἡλικίαν καὶ δὲν εἶχον τέκνα, διὰ τοῦτο παρεκάλουν πάντοτε τὸν Θεὸν νὰ δώσῃ εἰς αὐτούς τέκνον.

Ἐνῶ μίαν ἡμέραν ὁ *Ζαχαρίας* ἐθυμιάζεν εἰς τὸν ναόν, ἔξαφνα ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ ἐφάνη ἐνώπιόν του, ὁ ὁποῖος ἐστάθη ἐκ δεξιῶν τοῦ θυσιαστηρίου. Ὁ *Ζαχαρίας* ἰδὼν τὸν ἄγγελον ἐφοβήθη, ἀλλ' ὁ ἄγγελος εἶπε πρὸς αὐτὸν. «Μὴ Φοβοῦ, *Ζαχαρία*, ὁ Θεὸς ἤκουσε τὴν προσευχὴν σου, καὶ θὰ γεννήσῃς υἱόν, τὸν ὁποῖον θὰ ὀνομάσῃς Ἰωάννην, καὶ πολλοὶ ἄνθρωποι θὰ μετανοήσουν δι' αὐτοῦ καὶ θὰ πιστεύσουν εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεόν». Ἀκούσας ὁ *Ζαχαρίας* ταῦτα εἶπεν· «Εἶνε ἀληθὲς τάχα τοῦτο;» Τότε εἶπεν ὁ ἄγγελος. «Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἄγγελος *Γαβριήλ*, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπίστευσες εἰς τοὺς λόγους μου, πρέπει νὰ μείνης ἄφωνος μέχρι τῆς ἡμέρας, ὅπου θὰ γίνῃ τοῦτο». Καὶ πράγματι ὁ *Ζαχαρίας* ἦτο ἄλαλος μέχρι τῆς ὀγδόης ἡμέρας ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ παιδίου. Τότε ὁ ἄγγελος, ἀφοῦ εἶπε ταῦτα, ἔγινεν ἄφαντος, ὁ δὲ *Ζαχαρίας*, ἅμα ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸν ναόν, δὲν ἠδύνατο νὰ ὀμιλήσῃ εἰς τὸν λαόν, καὶ ἐνόησεν ὁ λαὸς ὅτι μέγα θαῦμα συνέβη εἰς τὸν *Ζαχαρίαν*.

Ἡ γέννησις τοῦ Ἰωάννου.

Ὅταν ἦλθεν ὁ προσδιωρισμένος καιρὸς, ἐγέννησεν ἡ Ἑλισάβητ υἱόν. Οἱ δὲ συγγενεῖς καὶ γείτονες, μαθόντες ὅτι ἡ Ἑλισάβητ ἐγέννησεν υἱόν, ἦλθον καὶ συνέχαιρον αὐτήν. Μετὰ ὀκτῶ ἡμέρας συνῆλθον οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ γείτονες εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ *Ζαχαρίου* διὰ νὰ δώσουν εἰς τὸ νεογέννητον παιδίον ὄνομα. Οἱ παρευρισκόμενοι ἐπέμενον νὰ ὀνομασθῇ ὅπως καὶ ὁ πατέρας αὐτοῦ *Ζαχαρίας*, ἀλλ' ἡ μητέρα

ἤθελε νὰ ὀνομασθῆ Ἰωάννης. Ἐπειδὴ ὁμως ἐφιλονίκουν, ἠρώτησαν τὸν πατέρα, καὶ ἐπειδὴ οὗτος δὲν ὠμίλει, ἐζήτησε πινακίδιον καὶ ἔγραψε τὸ ὄνομα Ἰωάννης καὶ ὦ τοῦ θαύματος! ἀμέσως ἐλύθη ἡ γλῶσσά του καὶ διὰ τοῦ στόματός του εἶπεν· «Ἰωάννης ὀνομάζεται».

Ἦ Ζαχαρίας γράφει ἐπὶ τοῦ πινακιδίου τὸ ὄνομα «Ἰωάννης».

Οἱ γείτονες καὶ οἱ συγγενεῖς ἐθαύμασαν διὰ τὸ ἀπροσδόκητον τοῦτο ὅτι ὁ Ζαχαρίας ἠδύνατο νὰ λαλή, ἐνῶ ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον ἦτο ἄλαλος. Ὁ δὲ Ζαχαρίας ἠὲ χαρίστηκε τὸν Θεὸν διὰ τὴν γέννησιν τοῦ μικροῦ Ἰωάννου.

Τὸ κήρυγμα τοῦ Προδρόμου.

Ἄφου ὁ μικρὸς Ἰωάννης ἐμεγάλωσε κατὰ τὴν ἡλικίαν, ἦλθεν εἰς κάποιαν ἔρημον, ἢ ὁποῖα ἔκειτο πλησίον τοῦ ποταμοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἐκεῖ κατοικοῦσε. Ἐφόρει δὲ ὁ Ἰωάννης εἰς τὴν ἔρημον δέρμα δι' ἔνδυμα ἐκ τριχῶν καὶ ἔτρωγεν ἄγρια χόρτα

καὶ ἄγριον μέλι. Ἐκεῖ ἐδίδασκεν ὁ Ἰωάννης τοὺς προσερχομένους πρὸς αὐτὸν μὲ πολλήν αὐστηρότητα. Ταχέως δὲ ἐγένετο γνωστὸν, ὅτι ἔξω εἰς τὴν ἔρημον παρὰ τὸν Ἰορδάνην κατοικοῦσε κάποιος εὐσεβῆς προφήτης. Ἐμαζεύοντο λοιπὸν ἄνθρωποι καὶ ἐκ τῶν τριγύρω καὶ ἐκ μακρυνῶν χωρῶν πρὸς τὸν Ἰωάννην εἰς τὴν ἔρημον καὶ ἤκουον αὐτὸν μετὰ προσοχῆς. «Μετανοεῖτε, ἔλεγε· διότι ἐπλησίασεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.» Τοῦτο ἐσήμαιεν : «Ἄνθρωποι διορθωθῆτε, διότι ταχέως ἔρχεται ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς πρὸς σᾶς, καὶ ὅποιος δὲν διορθωθῆ, δὲν θὰ τὸν παραλάβῃ εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν».

Οἱ δὲ ἄνθρωποι, ὅσοι ἐπίστευον εἰς ταῦτα, τὰ ὁποῖα ἐκήρυττον ὁ Ἰωάννης καὶ ἀπεφάσιζον νὰ διορθωθοῦν, οὗτοι ἐβαπτίζοντο ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου.

Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ Ἰωάννης τόσους πολλοὺς ἀνθρώπους ἐβάπτιζεν, ἐπωνομάσθη Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής.

Ὁ Ἰωάννης ἐγένετο μέγας ἀνὴρ, ὅπως καὶ οἱ γονεῖς καὶ οἱ φίλοι ἀπὸ τότε ἐμάντευσαν, ὅταν ἀκόμη ἦτο βρέφος. Ὁ Θεὸς εἶχεν ὀρίσει αὐτόν, διὰ νὰ ἔλθῃ πρὸ τοῦ Σωτῆρος καὶ νὰ προεῖπῃ εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὅταν ὁ Κύριος Ἰησοῦς, ὁ Σωτὴρ μας, ἔρχεται ὑστερα ἀπ' ὀλίγον καὶ νὰ μετανοήσουν.

Ἡ ἀποκεφάλισις τοῦ Ἰωάννου.

Ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής μόλις ἔμαθεν ὅτι ὁ Ἡρώδης ὁ υἱὸς τοῦ Ἡρώδου ἐκείνου, ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ ὁποίου ἐγεννήθη ὁ Χριστός, εἶχε λάβει διὰ τῆς βίας τὴν Ἡρωδιάδα, τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ του Φιλίππου καὶ ἔζη μετ' αὐτῆς παρανόμως, ἦλθε μετὰ θάρρους ἐνώπιον τοῦ Ἡρώδου καὶ τὸν ἐπέπληττε λέγων. «Δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ἔχῃς τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου!». Ἄλλ' ὁ βασιλεὺς ἀντὶ νὰ σωφρονισθῆ, ὠργίσθη καὶ ἤθελε νὰ τὸν φονεύσῃ, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐφοβεῖτο τὸν λαόν, ὁποῖος τὸν ἐσέβετο ὡς προφήτην, διέταξε νὰ τὸν φυλακίσουν. Μίαν ἡμέραν ἐνῶ ἐώρταζεν ὁ Ἡρώδης τὰ γενέθλιά του καὶ εἶχε μέγα συμπόσιον εἰς

τὴν οἰκίαν του, καὶ ἐνῶ ἐκάθηντο οἱ προσκεκλημένοι παρὰ τὴν τράπεζαν, εἰσέρχεται ἡ θυγάτηρ τῆς Ἑρωδιάδος ἐνδεδυμένη μεγαλοπρεπῶς εἰς τὴν αἴθουσαν καὶ χορεύει. Τοῦτο ἠὲ χαρίστησε τοὺς προσκεκλημένους, ἰδίως δὲ ἤρρεσεν εἰς τὸν Ἡρώδην τόσον, ὥστε εἶπε πρὸς αὐτὴν· «Ζήτησέ μου ὅ,τι θέλεις καὶ ὀρκίζομαι ὅτι θὰ σοῦ τὸ δώσω».

Τὸ κοράσιον ἐξῆλθεν διὰ νὰ συμβουλευθῇ τὴν μητέρα του, τί νὰ ζητήσῃ. Ἡ δὲ μιὰρὰ μητέρα της λέγει πρὸς αὐτὴν : «Ζή-

Ἡ ἀποκεφάλις τοῦ Ἰωάννου.

τησε τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ ἐντὸς πινακίου».

Τότε εἰσῆλθε τὸ κοράσιον καὶ ἐζήτησε τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἰωάννου. Μόλις ἤκουσε τοῦτο ὁ Ἡρώδης ἐταράχθη καὶ ἐλυπήθη. Ἄλλ' ἐντρεπόμενος τοὺς προσκεκλημένους, ἐπειδὴ εἶχεν ὀρκισθῆ, διέταξε τὸν δῆμιον νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν φυλακὴν νὰ ἀποκεφαλίσῃ τὸν Ἰωάννην. Αὐτὸς ἐπῆγεν ἀμέσως καὶ ἔφερε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐντὸς πινακίου πρὸς τὸν Ἡρώδη, καὶ αὐτὸς ἔδω-

κεν αὐτὴν εἰς τὸ κοράσιον. Τὸ κοράσιον ἐπῆρε αὐτὴν καὶ τὴν ἔφερε πρὸς τὴν μητέρα του.

Οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰωάννου (διότι εἶχε καὶ αὐτὸς μαθητάς), ἅμα ἔμαθαν τὸν θανατόν του, ἤλθον εἰς τὴν φυλακὴν, ἔλαβον τὸ σῶμά του καὶ ἔθαψαν αὐτό.

ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΚΥΡΙΟΝ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥΝ ΧΡΙΣΤΟΝ

Ἡ γέννησις τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ Μαρία ἦτο ἀρραβωνιασμένη μετὰ τοῦ Ἰωσήφ, ὁ ὁποῖος ἦτο μαραγκός.

Ἡ χώρα, εἰς τὴν ὁποίαν κατῴκουν, ἦτο ὑποταγμένη εἰς τοὺς Ῥωμαίους, ὁ δὲ αὐτοκράτωρ τῶν Ῥωμαίων ὠνομάζετο Καῖσαρ⁽¹⁾. Τότε Καῖσαρ ἦτο ὁ Αὐγούστος, ὁ ὁποῖος ἐξέδωκε διάταγμα, κατὰ τὸ ὁποῖον ὄφειλον πάντες οἱ Ἰουδαῖοι νὰ μεταβοῦν εἰς τὴν πατρικὴν τῶν πόλιν καθένας διὰ νὰ καταγραφοῦν. Ἐπορεύθησαν λοιπὸν ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ Μαρία εἰς τὴν πατρικὴν πόλιν τοῦ Δαβὶδ, διότι κατήγοντο ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ. Ὅταν ἔφθασεν ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ Μαρία εἰς Βηθλεέμ, δὲν εὔρον δωμάτιον διὰ νὰ διανυκτερεύσουν καὶ ἐπῆγαν εἰς ἓν σπήλαιον.

Ἀλλὰ κατὰ τὴν νύκτα αὐτὴν ἤλθεν ἡ ὥρα κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Μαρία ἔμελλε νὰ γεννήσῃ τὸν μικρὸν Ἰησοῦν, τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ.

Ἐπειδὴ δὲ δὲν εἶχε φέρεи οὔτε κλίνην οὔτε κούνιαν μαζί της, περιετύλιξε τὸ μικρὸν παιδίον εἰς τὰ σπάργανα καὶ τὸ ἔθεσεν εἰς τὴν φάτνην. Κατὰ τὴν στιγμὴν ὅπου ἐγεννήθη τὸ θεῖον βρέφος, φῶς οὐράνιον περιέλαμψε τοὺς ἐκεῖ πλησίον εὑρισκομένους ποιμένας, οἱ ὁποῖοι ἐφύλαττον τὰ πρόβατά των. Καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς λάμψεως ταύτης ἐπαρουσιάσθη ἄγγελος ἔμπροσθεν τῶν ποιμένων καὶ λέγει πρὸς αὐτούς. «Μὴ φοβεῖσθε· ἰδοὺ

(1) Ὁκταβιανὸς Αὐγούστος.

σας εὐαγγελίζομαι χαρὰν μεγάλην, ἣ ὁποία θὰ εἶναι δι' ὅλον τὸν λαόν. Σήμερον ἐγεννήθη ὁ Σωτὴρ, ὁ Κύριος, ἐν τῇ πόλει Δαβὶδ. Πηγαίνετε ταχέως εἰς Βηθλεέμ, ἐκεῖ θέλετε εὑρεῖ τὸ παιδίον ἐν τῷ σπηλαίῳ κατακείμενον ἐντὸς φάτνης». Ἄλλοι δὲ ἄγγε-

Ἡ γέννησις τοῦ Χριστοῦ.

λοι κατέβαινον καὶ ἠυλόγουν τὸν Θεὸν λέγοντες : « Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία ». (Ἄς εἶναι δόξα εἰς τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος εὑρίσκεται εἰς τοὺς οὐρανοὺς, ἅς εἶναι εἰρήνη εἰς τὴν γῆν καὶ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ εἰς τοὺς ἀνθρώπους). Ἐλθόντες δὲ κατόπιν οἱ ποιμένες εἰς τὴν φάτνην, εὗρον τὸν Σωτῆρα, τὸν ὁποῖον προσεκύνησαν.

Ἡ Ὑπαπαντὴ τοῦ Χριστοῦ.

Μετὰ τὴν γέννησιν τοῦ Ἰησοῦ παρήλθον ἡμέραι τεσσαράκοντα· τότε οἱ γονεῖς αὐτοῦ ἔφεραν τὸν Ἰησοῦν κατὰ τὴν συνήθειαν εἰς τὸν ναὸν ἐν Ἱερουσαλήμ, διὰ νὰ ἀφιερῶσουν αὐτὸν εἰς τὸν Θεόν, ὡς πρωτότοκον, καὶ διὰ νὰ εὐλογηθῇ ἡ Παρθένος.

Ἦτο δὲ εἰς τὸν ναὸν ἀφιερωσὶς ἐκαστοῦ ἀρσενίου ὀνόμα-

ζόμενος Συμεών και πολύ γέρων. Εἰς αὐτὸν ἦτο ὠρισμένον ὑπὸ τοῦ Θεοῦ νὰ μὴ ἀποθάνῃ, πρὶν ἴδῃ τὸν Σωτῆρα. Ὅταν λοιπὸν ἔφεραν τὸν Ἰησοῦν οἱ γονεῖς του εἰς τὸν ναόν, ὁ Συμεὼν ἔλαβεν εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτοῦ τὸν Σωτῆρα και εἶπε : «Κύριε εὐχαρίστως ἀποθνήσκω, διότι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸν Σωτῆρα, τὸν ὁποῖον ἀπέστειλες, διὰ νὰ σώσῃ και φέρῃ εἰς σωτηρίαν τοὺς ἀνθρώπους».

Ἄφου ἐτέλεσαν οἱ γονεῖς πάντα τὰ νόμιμα, ἐπέστρεψαν εἰς Ναζαρέτ.

Τὸ παιδίον ἐμεγάλωνε, σοφία δὲ και χάρις Θεοῦ ἦτο ἐπάνω του.

Ἡ προσκύνησις τῶν μάγων. Ὁ Ἡρώδης και ἡ φυγὴ τοῦ Ἰησοῦ.

Δὲν εἶχε παρέλθει πολὺς καιρός, ἀφ' ὅτου ὁ Κύριος κατέβη εἰς τὸν κόσμον, και ἦλθον εἰς Ἱερουσαλήμ τρεῖς σοφοὶ ἄνδρες, οἱ ὁποῖοι ἐλέγοντο μάγοι και ἤρχοντο ἐκ τῆς ἀνατολῆς. Ὅταν εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν, ἠρώτων : «Ποῦ ἐγεννήθη ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Εἶδομεν τὸν ἀστέρα του εἰς τὴν Ἀνατολήν και ἤλθομεν, διὰ νὰ τὸν προσκυνήσωμεν».

Ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης μόλις ἀκουσεν ὅτι μάγοι ἐρωτοῦν περὶ νεογενήτου βασιλέως, ἐταράχθη πολὺ και ἐσκέφθη· «Τί σημαίνει τοῦτο, ἐνῶ ἐγὼ εἶμαι βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων; Καί ἀμέσως διέταξε νὰ παρουσιασθῶν ἐνώπιόν του πάντες οἱ ἀρχιερεῖς και οἱ γραμματεῖς και εἶπε πρὸς αὐτούς. «Παρατηρήσετε καλῶς εἰς τὴν Βίβλον, ποῦ εἶνε γραμμένον ὅτι θὰ γεννηθῇ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων». Οἱ γραμματεῖς παρετήρησαν τὴν Βίβλον και εἶπον πρὸς τὸν Βασιλέα : «Ἐν Βηθλεέμ, ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Ἰουδαίας θὰ γεννηθῇ».

Ὁ βασιλεὺς τότε προσκαλεῖ τοὺς μάγους και λέγει πρὸς αὐτούς. «Πηγαίνετε εἰς Βηθλεέμ και ζητήσετε τὸ παιδίον, και

ὅταν εὔρητε αὐτὸ καὶ τὸ προσκυνήσετε, κάμειτε τοῦτο γνωστὸν καὶ εἰς ἐμέ, διότι ἐπιθυμῶ καὶ ἐγὼ νὰ προσκυνήσω τὸν νεογέννητον βασιλέα». Μετὰ τοῦτο ἐξῆλθον οἱ μάγοι καὶ βλέπουν τὸν ἴδιον ἀστέρα, τὸν ὁποῖον εἶχον παρατηρήσει εἰς τὴν Ἀνατολὴν καὶ ἠκολούθησαν αὐτόν. Τέλος ὁ ἀστὴρ ἐστάθη εἰς τὴν Βηθλεέμ ὑπεράνω τοῦ σπηλαίου, ὅπου εὕρισκετο τὸ παιδίον.

Οἱ μάγοι εἰσελθόντες εἶδον τὸν Ἰησοῦν, ἐγονυπέτησαν ἔμπροσθεν αὐτοῦ καὶ προσεκύνησαν αὐτόν. Εἶχον φέρει μαζί των χρυσόν, λίβανον καὶ σμύρναν, τὰ ὁποῖα προσέφεραν εἰς τὸν Σω-

*Ὁ Ἰωσήφ ἀναχωρεῖ κατὰ διαταγὴν τοῦ ἀγγέλου μετὰ τῆς παρθένου
Μαρίας καὶ τοῦ Σωτήρος εἰς Αἴγυπτον.*

τήρα. Ἀφοῦ οἱ μάγοι προσεκύνησαν τὸ παιδίον, ἐσκέπτοντο νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὸν Ἡρώδη. Ἄλλ' ἄγγελος Κυρίου ἠμπόδισε αὐτοὺς λέγων. «Δι' ἄλλης ὁδοῦ νὰ ὑπάγετε εἰς τὴν πατρίδα σας». Ἄλλος δὲ ἄγγελος λέγει πρὸς τὸν Ἰωσήφ. «Παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα του καὶ ὑπάγε εἰς τὴν Αἴγυπτον, διότι ὁ Ἡρώδης ζητεῖ νὰ φονεύσῃ τὸ παιδίον.

Μὴ βλέπων ὅμως ὁ Ἡρώδης τοὺς μάγους νὰ ἐπιστρέψουν,

ὠργίσθη καὶ διέταξε τοὺς στρατιώτας του νὰ παρουσιασθοῦν ἐνώπιόν του καὶ εἶπε, εἰς αὐτούς. «Πηγαίνετε εἰς τὴν Βηθλεὲμ καὶ φονεύσατε, ὅπου εὑρετε, παιδιὰ δύο ἐτῶν καὶ κάτω». Ἦλπιζε δὲ ὅτι μεταξὺ αὐτῶν θὰ ἐφονεύετο καὶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. Τὸν μικρὸν ὅμως Σωτῆρα εἶχεν ἐξασφαλίσει ὁ Θεὸς εἰς τὴν Αἴγυπτον.

**Ἐπάνοδος ἐξ Αἰγύπτου καὶ παιδικὴ ἡλικία
τοῦ Ἰησοῦ.**

Ὑστερα ἀπ' ὀλίγα ἔτη ἀπέθανεν ὁ θηριώδης βασιλεὺς Ἡρώδης. Μόλις δὲ ἀπέθανεν οὗτος ἄγγελος ἐφάνη μὲ ὄνειρον εἰς τὸν Ἰωσήφ καὶ εἶπεν· «Ἰωσήφ σήκω καὶ παράλαβε τὸ παιδί καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ γύρισε εἰς τὴν πατρίδα σου, διότι ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης ἀπέθανεν».

Ὁ Ἰωσήφ λοιπὸν παρέλαβε τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν Μαρίαν καὶ ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον καὶ ἦλθεν ὄχι πλεόν εἰς τὴν Βηθλεὲμ, ἀλλ' εἰς τὴν Ναζαρέτ, ὅπου ἐξ ἀρχῆς κατοικοῦσε καὶ ἐκεῖ ἐπέρασεν ὁ Σωτῆρ ἡμῶν τὰ ἔτη τῆς παιδικῆς του ἡλικίας, ὑπακούων εἰς τοὺς γονεῖς του καὶ βοηθῶν αὐτοὺς εἰς τὰ ἔργα των.

**Ὁ Ἰησοῦς δωδεκαετῆς διδάσκει ἐν τῷ ναῶ
τῆς Ἱερουσαλήμ**

Ἡ Μαρία καὶ ὁ Ἰωσήφ εἶχον συνήθειαν κάθε ἔτος, ὅταν ἤρχετο ἡ ἑορτὴ τοῦ Πάσχα, νὰ πηγαίνουν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ἐκεῖ προσηύχοντο καὶ ἐθυσίαζον. Ὅταν δὲ ἐγένετο ὁ Ἰησοῦς δώδεκα ἐτῶν, τότε οἱ γονεῖς του πρώτην φοράν παρέλαβον καὶ αὐτὸν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα.

Ἡ ἑορτὴ τοῦ Πάσχα διαρκοῦσεν ὀκτὼ ἡμέρας. Μετὰ τὰς ὀκτὼ ἡμέρας ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ Μαρία ἐγύριζαν εἰς τὴν οἰκίαν των. Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς οὐκ ἔβρισκεν καὶ οὐκ ἔβασκε αὐτὸν ἐλάλησεν εἶχε μείνει

εἰς Ἱερουσαλήμ, οἱ δὲ γονεῖς του δὲν ἐγνώριζαν τοῦτο· ἐνόμιζαν ὅτι ἤρχετο μετὰ τῶν συγγενῶν καὶ τῶν γνωρίμων των.

Ἄλλ' ἐπειδὴ δὲν ἐφαίνετο, ἤρχισαν νὰ ἀνησυχοῦν καὶ ἐγύρισαν πάλιν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ ἐζήτησαν αὐτόν. Ἐπὶ τέλους εὗρηκαν τὸν Ἰησοῦν μετὰ τρεῖς ἡμέρας μέσα εἰς τὸ ἱερόν νὰ κάθεται ἐν τῷ μέσῳ τῶν διδασκάλων καὶ νὰ ἀκούῃ μετὰ προσοχῆς ὅ,τι ἐκεῖνοι ἐδίδασκον καὶ διηγοῦντο· ὅσας δὲ φορές

Ἡ Ἰησοῦς δωδεκαετῆς διδάσκων ἐν τῷ ναῷ.

ἐρωτοῦσαν αὐτόν οἱ διδάσκαλοι, ἔδιδε σοφωτάτας ἀποκρίσεις καὶ οἱ διδάσκαλοι ἐθαύμαζαν διὰ τὰς ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις αὐτοῦ. Μόλις εἶδαν οἱ γονεῖς του τὸν Ἰησοῦν νὰ κάθεται ἐκεῖ παρεξενεύθησαν. Ἡ δὲ μητέρα του Μαρία ἐπλησίασε καὶ τοῦ εἶπε. «Παιδί μου, διατί ἔκαμες αὐτό; Ἴδὲ ὁ πατέρας σου καὶ ἐγὼ σὲ ἐζητοῦμεν μὲ πόνον». Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς εἶπε. «Καὶ διατί μὲ ἐζητεῖτε! Δὲν ἤξεύρετε, ὅτι ἐγὼ ἔπρεπε νὰ εἶμαι εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατέρα μου;»

Οἱ γονεῖς του, ὅταν ἤκουσαν ταῦτα δὲν ἐγνώριζαν τί ἐσή-

μαιναν. Ἡ παρθένος Μαρία ἐφύλαττε τὰς λέξεις ταύτας εἰς τὴν καρδίαν της.

Ὑστερα ἐσηκώθη ὁ Ἰησοῦς καὶ ἐπῆγε μὲ τοὺς γονεῖς του εἰς Ναζαρέτ καὶ ἐφέρετο πρὸς τοὺς γονεῖς του μὲ πολλὴν ὑπακοὴν καὶ σέβας.

Τὰ τέκνα ὑπακούετε τοῖς γονεῦσι κατὰ πάντα, τοῦτο γάρ ἐστιν εὐάρεστον τῷ Κυρίῳ (Κολασ. 8, 20).

Ἡ Βάπτισις τοῦ Χριστοῦ.

Ὁ Ἰωάννης, ὁ υἱὸς τοῦ Ζαχαρίου καὶ τῆς Ἑλισάβετ, ἦλθεν εἰς μίαν ἔρημον πλησίον τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ καὶ ἐκεῖ ἐδίδασκε τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο πρὸς αὐτόν.

Ἡ Βάπτισις τοῦ Χριστοῦ.

Ἐλεγε δὲ εἰς αὐτούς. «Μετανοεῖτε, διότι ἐπληρίσασεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν». Οἱ δὲ ἄνθρωποι, ὅσοι ἐπίστευαν εἰς ὅ,τι ἔλεγεν ὁ Ἰωάννης, ἤρχοντο πρὸς αὐτόν καὶ ἐβαπτίζοντο, καὶ διὰ τοῦτο ἐπωνομάσθη οὗτος Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής. Ἐφόρει δὲ ὁ Ἰωάννης εἰς τὴν ἔρημον ἔνδυμα ἀπὸ τρίχας καμήλου καὶ ἔτρωγεν ἄγρια χόρτα καὶ μέλι ἄγριον.

Μίαν ἡμέραν ἦλθε καὶ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν ἔρημον πρὸς τὸν Ἰωάννην καὶ ἤθελε νὰ βαπτισθῆ ὑπ' αὐτοῦ. Ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν. «Ἐγὼ ἔχω ἀνάγκην νὰ βαπτισθῶ ἀπὸ σὲ καὶ σὺ ἔρχεσαι πρὸς ἐμέ;» Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησε· «Ἄφες τώρα νὰ γίνῃ τοιουτοτρόπως. Βάπτισέ με σύ, διότι πρέπει ἐγὼ νὰ κάμω πᾶν, ὅ,τι εἶναι δίκαιον καὶ νόμιμον». Τότε ὁ Ἰωάννης ἐβάπτισεν αὐτόν. Ἐνῶ δὲ ὁ Ἰησοῦς ἀνέβαινεν ἐκ τοῦ ὕδατος ὦ! τοῦ θαύματος, ἠνοίχθησαν οἱ οὐρανοὶ ἀπ' ἐπάνω ἀπὸ τὸν Ἰησοῦν καὶ κατέβη τὸ ἅγιον Πνεῦμα με εἶδος περιστερᾶς εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Καὶ τὸν ἴδιον καιρὸν ἤκούσθη φωνὴ ἀπὸ τὸν οὐρανόν, ἡ ὁποία ἔλεγεν. «Αὐτός εἶναι ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, τὸν ὁποῖον ἀγαπῶ».

Ἡ μνήμη τῆς βαπτίσεως τοῦ Σωτῆρος ἐορτάζεται εἰς τὰς 6 Ἰανουαρίου. Λέγεται δὲ αὕτη καὶ ἐορτὴ τῶν **Θεοφανείων** ἢ **Ἐπιφανείων**, διότι κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν ἐπεφάνη ἡ Θεότης· λέγεται δὲ ἀκόμη καὶ ἐορτὴ τῶν **Φώτων**, διότι εἰς τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴν κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ἐβαπτίζοντο οἱ ἄνθρωποι καὶ ἐγίνοντο πολλὰ φῶτα, δηλαδὴ πολλαὶ βαπτίσεις.

Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτιζομένου σου Κύριε, (τροπάριον).

Ἡ ἐκλογὴ τῶν μαθητῶν.

Τὸ πρῶτον ἔργον τοῦ Ἰησοῦ ἦτο νὰ ἐκλέξῃ δώδεκα μαθητάς, οἱ ὁποῖοι παρηκολούθουν πάντοτε αὐτόν, ἤκουαν ὅ,τι ἐδίδασκε καὶ ἔβλεπαν ὅ,τι ἔκαμνε καὶ ἦσαν πιστοὶ αὐτοῦ φίλοι. Ἰδοὺ δὲ πῶς ἐξέλεξεν αὐτούς.

Μίαν ἡμέραν, ἐνῶ περιεπάτει παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας (1) εἶδε δύο ἀδελφούς· ὁ ἓνας ἐλέγετο Σίμων, ὁ ὁποῖος ἐπωνομάσθη καὶ Πέτρος καὶ ὁ ἄλλος Ἀνδρέας. Ἦσαν δὲ καὶ οἱ δύο ἀλιεῖς καὶ ἔρριπτον κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην τὰ δίκτυα

1) Ἡ θάλασσα τῆς Γαλιλαίας λέγεται καὶ λίμνη τῆς Τιβεριάδος ἢ Γεννησαρέτ. Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

των εἰς τὴν θάλασσαν, νὰ φαρεύσουν. Ὁ Ἰησοῦς λέγει πρὸς αὐτούς. «Ἀκολουθεῖτέ με καὶ θὰ σᾶς κάμω ἀλιεῖς ἀνθρώπων». Ἀμέσως οἱ δύο ἀδελφοὶ ἀφῆκαν τὰ δίκτυα, ἠκολούθησαν τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐγένοντο μαθηταὶ του.

Ἀφοῦ ἐπροχώρησεν ὀλίγον, εἶδε δύο ἄλλους ἀδελφούς, τὸν Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, οἱ ὁποῖοι καὶ ἐκεῖνοι ἦσαν ἀλιεῖς καὶ ἐκάθηντο μέσα εἰς ἓν πλοιάριον μαζί με τὸν πατέρα των Ζεβεδαιὸν καὶ διώρθωναν τὰ δίκτυα. Καὶ τοὺς δύο ἀδελφούς αὐτούς ἐκάλεσεν ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς νὰ τὸν ἀκολουθήσουν. Ἀμέσως καὶ οἱ δύο ἀδελφοὶ ἀφῆκαν τὸν πατέρα των καὶ ἠκολούθησαν καὶ αὐτοὶ τὸν Ἰησοῦν.

Ὑστερα ἀπ' ὀλίγας ἡμέρας ἐπερπατοῦσε πάλιν ὁ Ἰησοῦς κοντὰ εἰς τὴν ἰδίαν θάλασσαν. Ἐκεῖ εἶδε νὰ κάθηται ἓνας ἀνθρώπος, ὁ ὁποῖος ἐλέγετο Ματθαῖος καὶ ἦτο τελώνης. Ἄμα εἶδεν ὁ Ἰησοῦς αὐτὸν τοῦ λέγει. «Ἀκολούθει με». Καὶ ὁ Ματθαῖος ἐσηκώθη ἀμέσως καὶ ἠκολούθησε προθύμως τὸν Ἰησοῦν. Τοιουτοτρόπως λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐξέλεξε καὶ ἄλλους, ἕως ὅτου ἐγένοντο ὅλοι δώδεκα.

Οὗτοι ὠνομάσθησαν Ἀπόστολοι, ἐπειδὴ ἀπεστάλησαν ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ νὰ κηρύξουν εἰς τὸν κόσμον. Ἦσαν δὲ οἱ δώδεκα Ἀπόστολοι οἱ ἑξῆς : Ἀνδρέας καὶ Πέτρος υἱοὶ τοῦ Ἰωνᾶ, Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης, υἱοὶ τοῦ Ζεβεδαιοῦ, Ἰάκωβος καὶ Λεβθαῖος, υἱοὶ τοῦ Ἀλφαίου, Φίλιππος καὶ Βαρθολομαῖος ἡ Ναθαναὴλ φίλοι, Θωμᾶς, Ματθαῖος ὁ τελώνης, Σίμων ἀπὸ τὴν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας καὶ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης.

Τὸ θαῦμα εἰς Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας.

Εἰς τὴν Γαλιλαίαν ἦτο μία μικρὰ πόλις ἡ ὁποία ἐλέγετο **Κανᾶ**. Εἰς αὐτὴν ἐγίνετο τότε γάμος καὶ ἦσαν προσκαλεσμένοι ὁ Ἰησοῦς, ἡ μητέρα του καὶ οἱ μαθηταὶ του.

Ἐνῶ ἔτρωγαν καὶ ἔπιναν, παρετήρησεν ἡ μητέρα του ὅτι ἐτελειώσεν ὁ οἶνος. Τότε ἔσχυεν εἰς τὸ αὐτὸ τοῦ Ἰησοῦ καὶ

εἶπεν : « Ὁ οἶνος ἐτελείωσεν ». Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτήν, « Μὴ σὲ μέλει, δὲν ἤλθε ἀκόμη ἡ ὥρα μου ». Κατόπιν ἐβγῆκεν ἡ μητέρα του ἔξω καὶ εἶπεν εἰς τοὺς ὑπηρέτας. « Ὁ, τι σὰς εἶπη ὁ υἱός μου νὰ κάμετε ἀμέσως ».

Ἦστερα ἀπ' ὀλίγον ὁ Ἰησοῦς διέταξε τοὺς ὑπηρέτας νὰ γεμίσουν ἕξ στάμνας ὕδατος καὶ αὐτοὶ ἐγέμισαν αὐτάς. Καὶ λέγει πάλιν ὁ Ἰησοῦς. « Φέρετε αὐτάς εἰς τὸν ἀρχιτρίκλινον », (εἰς τὸν ἀρχιφροντιστὴν τῆς τραπέζης). Ὁ δὲ ἀρχιτρίκλινος μόλις ἐδοκίμασεν, εὕρισκε ἀντὶ ὕδατος ἐξαίρετον οἶνον. Τότε καλεῖ τὸν γαμβρὸν καὶ λέγει πρὸς αὐτόν : « Συνήθως οἱ ἄνθρωποι προσφέρουν κατ' ἀρχὰς τὸν καλὸν οἶνον καὶ ἀφοῦ οἱ διασκεδάζοντες πίνουν ἀρκετόν, τότε προσφέρουν τὸν χειρότερον, ἀλλὰ σὺ ἔκαμες ὅλως διόλου τὸ ἀντίθετον, ἔδωκες πρῶτα τὸν χειρότερον οἶνον καὶ ἐφύλαξες τὸν καλὸν διὰ τὸ τέλος ». Ὁ γαμβρὸς δὲν ἤξευρεν καὶ αὐτὸς ἀπὸ ποῦ προήρχετο ὁ καλὸς οἶνος καὶ πῶς ἔγινεν αὐτό. Κατόπιν ὅμως ἔμαθεν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς μετέβαλε τὸ ὕδωρ εἰς ἐξαίρετον οἶνον.

Αὐτὸ ἦτο τὸ πρῶτον θαῦμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, ὅτι αὐτὸς ἀληθῶς ἦτο ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

Ἡ ἀνάστασις τοῦ υἱοῦ τῆς χήρας εἰς τὴν Ναῦν.

Μίαν ἡμέραν ἤρχετο ὁ Ἰησοῦς εἰς μίαν πόλιν, ἡ ὁποία ἐλέγετο Ναῦν, ἠκολούθουν δὲ αὐτόν οἱ μαθηταὶ του καὶ κόσμος πολὺς. Ἐνῶ εἰσῆρχοντο εἰς τὴν πόλιν ἀπήντησαν κηδεῖαν. Ὁ νεκρὸς ἦτο ἓνας νέος, ὁ μόνος υἱὸς μιᾶς χήρας μητέρας. Ἡ δυστυχὴς μητέρα ἀκολουθοῦσεν αὐτόν ἀπ' ὀπίσω ἀπὸ τὸ φέρετρον καὶ ἔκλαιε καὶ ἐθρήνει, παρακολουθοῦσαν δὲ καὶ πολλοὶ τὸν νεκρὸν διὰ νὰ τὸν θάψουν εἰς τὸ νεκροταφεῖον.

Καθὼς εἶδεν ὁ Ἰησοῦς τὴν μητέρα του νὰ θρηνηῖ συγκινητικὰ, εὐσπλαγχνίσθηκεν αὐτήν καὶ τῆς εἶπε. « Μὴν κλαῖς ! »

Ἐπειτα διέταξε νὰ σταθοῦν οἱ τέσσαρες ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι ἐβάσταζαν τὸ φέρετρον. Τότε ὁ Ἰησοῦς, ἀφ' οὗ ἐπλησίασεν, ἀπλωσε τὴν χεῖρά του εἰς τὸν νεκρὸν καὶ ἐφώνησε. «Νεανία,

Ἡ ἀνάστασις τοῦ υἱοῦ τῆς χήρας εἰς τὴν Ναϊν.

σοῦ λέγω, σήκω! ». Καὶ ἀμέσως ἀνεκάθησεν ὁ νεκρὸς καὶ ἐβγήκεν ἀπὸ τοῦ φέρετρον. Τότε ὁ Ἰησοῦς ἐπῆρεν αὐτὸν ἀπὸ τὴν χεῖρα καὶ τὸν παρέδωκεν εἰς τὴν μητέρα του.

Οἱ ἄνθρωποι ὅσοι εἶδαν τὸ θαῦμα αὐτὸ ἐτρόμαξαν καὶ ἐδόξαν τὸν Θεὸν λέγοντες: «Ὁ Θεὸς μᾶς ἔστειλε μέγαν προφήτην διὰ νὰ μᾶς σώσῃ».

«Τὰ ἀδύνατα παρ' ἀνθρώποις δυνατὰ ἐσὶ παρὰ τῷ Θεῷ(A. 18, 17)

Ὁ Ἰησοῦς εὐλογεῖ τὰ παιδάκια.

Μίαν ἡμέραν ἦλθαν πολλαὶ μητέρες εἰς τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔφεραν μαζί των τὰ μικρὰ των παιδιὰ, διὰ νὰ βάλῃ ὁ Ἰησοῦς τὰς χεῖράς του ἐπάνω εἰς αὐτὰ καὶ νὰ τὰ εὐλογήσῃ. Ἀλλὰ

οἱ μαθηταὶ ἐμάλωναν τὰς μητέρας καὶ ἐμπόδιζαν αὐτὰς νὰ πλησιάσουν.

Ἄμα εἶδεν αὐτὸ ὁ Ἰησοῦς ἐθύμωσε καὶ εἶπεν. « Ἀφήσετε τὰ παιδιὰ νὰ ἔλθουν πρὸς ἐμὲ καὶ μὴν τὰ ἐμποδίζετε, διότι

Ὁ Ἰησοῦς εὐλογεῖ τὰ παιδάκια.

αὐτῶν εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν». Ἐπειτα ἐπῆρε τὰ παιδιὰ, τὰ ἐφίλησε καὶ ἀφοῦ ἔβαλε τὰς χεῖρας ἐπάνω εἰς τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, εὐλόγησεν αὐτά.

« Ἄφετε τὰ παιδιὰ ἔρχεσθαι πρὸς με καὶ μὴ κωλύετε αὐτά, τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν». (Μάρκ. 17, 18).

Ἡ ἀνάστασις τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἰαείρου.

Μίαν ἡμέραν ἦλθε πρὸς τὸν Ἰησοῦν ἓνας κύριος, ὁ ὁποῖος ἐλέγετο Ἰάειρος καὶ ὁ ὁποῖος ἦτο ἀρχισυνάγωγος (1) καὶ ἔπεσε

1. Ἀρχισυνάγωγος (δηλ. προϊστάμενος τῆς συναγωγῆς, ὅπως ἐλέγοντο οἱ τόποι, ὅπου οἱ Ἑβραῖοι εἰλέον τὰ θερησκευτικὰ τῶν καθήκοντα).
Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ καὶ εἶπε· Κύριε τὸ κοριτσάκι μου κατάκειται εἰς τὴν οἰκίαν μου βαρεῖα ἄρρωστον καὶ ψυχομαχεῖ. Ἔλα σὲ παρακαλῶ πολὺ μαζί μου εἰς τὴν οἰκίαν καὶ βάλε τὴν χρυσοῦ σου χεῖρα ἐπάνω του, διὰ νὰ γίνῃ καλὰ καὶ ζήσῃ». Ὁ Ἰησοῦς προθύμως ἐπήγαινε μαζί με τὸν Ἰαείρον. Εἰς τὸν δρόμον ἔρχονται οἱ ὑπηρέται τοῦ Ἰαείρου εἰς ἀπάντησίν του

Ἡ ἀνάστασις τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἰαείρου.

καὶ λέγουν πρὸς αὐτόν. «Μὴ βάζῃς εἰς κόπον τὸν διδάσκαλον, διότι τὸ κοριτσάκι ἀπέθανεν». Ὁ Ἰησοῦς ἤκουσε τοὺς λόγους αὐτοὺς καὶ λέγει πρὸς τὸν Ἰαείρον. «Μὴ φοβᾶσαι, πίστευε εἰς ἐμὲ καὶ θὰ ἰατρευθῇ ἡ κόρη σου». Τοιοῦτοτρόπως ἐπροχωροῦσαν.

Ὅταν ἔφθασαν εἰς τὴν οἰκίαν, ἀκούουν μέσα εἰς αὐτὴν ταραχὴν. Εἶχαν μαζευθῆ συγγενεῖς καὶ γείτονες καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἄνθρωποι καὶ ἔκλαιαν καὶ ἐμοιρολογοῦσαν τὸ ἀποθαμμένον κοριτσάκι. Ὁ Ἰησοῦς τότε ἔβγαλε τὸν κόσμον ἔξω ἀπὸ τὴν οἰκίαν μετὰ τὰ λόγια αὐτά: «Διὰ τί κλαίετε τὸ κοριτσάκι; δὲν ἀ-

πέθανεν, ἀλλὰ κοιμᾶται». Ἄλλ' οἱ ἄνθρωποι ἐπαραξενεύοντο δι' αὐτὰ τὰ λόγια, μερικοὶ μάλιστα καὶ ἐγέλασαν, διότι ἔβλεπαν ὅτι τὸ κοριτσάκι εἶχεν ἀποθάνει.

Τότε ὁ Ἰησοῦς παίρνει τρεῖς μαθητάς του καὶ τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα τοῦ κοριτσιοῦ καὶ εἰσέρχεται ἐκεῖ ὅπου εἶχαν τὸ νεκρὸν κοριτσάκι. Ἐπλησίασεν εἰς τὸ κρεβάτι, ἔπιασε τὴν χεῖρα τοῦ κοριτσιοῦ καὶ ἐφώνησε. «Παιδί μου, σοῦ λέγω σήκω!» Καὶ ἀμέσως ἀνεστήθηκεν αὐτὸ καὶ κατέβηκεν ἀπὸ τὸ κρεβάτι. Ὁ Ἰησοῦς ὁμῶς τοὺς διέταξε νὰ μὴν εἰπῶν εἰς κανένα τὸ συμβάν αὐτό.

Θεραπεία τῶν δέκα λεπρῶν.

Ἐν ᾧ ἔμελλε μίαν ἡμέραν ὁ Ἰησοῦς νὰ εἰσέλθῃ εἰς ἓνα μεγάλο χωριὸν ἀπήντησαν αὐτὸν ἀπ' ἔξω δέκα λεπροί. Αὐτοὶ ἕνεκα τῆς ἀσθενείας των αὐτῆς δὲν ἐτολμοῦσαν νὰ εἰσέλθουν εἰς τὸ χωριὸν, ἀλλ' ὤφειλον νὰ ζοῦν ἔξω, μέχρις ὅτου γίνουν καλά. Ἄν δὲ κανεὶς ἐθεραπεύετο, ὤφειλε πρῶτον νὰ ὑπάγῃ ἐμπρὸς εἰς τὸν ἱερέα διὰ νὰ τὸν ἴδῃ, καὶ ἂν ὁ ἱερεὺς ἔλεγεν ὅτι εἶναι ὑγιής, ἐλάμβανε τὴν ἄδειαν νὰ κατοικήσῃ εἰς τὴν πόλιν του καὶ εἰς τὴν οἰκίαν του. Καθὼς λοιπὸν εἶδαν τὸν Ἰησοῦν οἱ λεπροὶ ἐκείνοι ἐφώνησαν ἀπὸ μακρὰν. «Κύριε Ἰησοῦ, ἐλέησον ἡμᾶς». Ὁ Ἰησοῦς ἅμα εἶδεν αὐτοὺς εἶπεν. Ὑπάγετε καὶ δεῖξτε τὸν ἑαυτὸν σας εἰς τοὺς ἱερεῖς ὅτι εἰσθε ὑγιεῖς. Οἱ λεπροὶ ἐπίστευσαν καὶ ἐπήγγαιναν. Ἀλλὰ πρὶν ἀκόμη φθάσουν εἰς τοὺς ἱερεῖς εἶδαν ὅτι ἐκαθαρίσθησαν ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν.

Καὶ οἱ μὲν ἐννέα δὲν ἐφρόντισαν πλέον διὰ τὸν Ἰησοῦν. Ἐνας δὲ μοναχὰ καὶ αὐτὸς Σαμαρείτης (τοὺς Σαμαρείτας οἱ Ἰουδαῖοι τοὺς ἐμισοῦσαν καὶ ἐπεριφρονοῦσαν ὡς κακοδόξους), ὅταν εἶδεν ὅτι ἐθεραπεύθη, ἐπέστρεψε, διὰ νὰ εὔρη τὸν εὐεργέτην του. Εἰς τὸν δρόμον δὲ ἐδόξαζε τὸν Θεὸν μεγαλοφώνως.

Ἄμα τέλος ἦλθεν ἐνώπιον τοῦ Ἰησοῦ, ἔπεσε κατὰ πρόσωπον εἰς τοὺς πόδας του καὶ τὸν εὐχαριστοῦσεν.

Εἰς τοῦτον εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· «Δὲν ἦσαν δέκα οἱ λεπροὶ οἱ ὁποῖοι ἐκαθαρίσθησαν; Ποῦ εἶναι λοιπὸν οἱ ἄλλοι ἐννέα; Δὲν ἐπέστρεψε κανεὶς ἄλλος νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Θεόν, παρὰ μόνον ὁ Σαμαρεῖτης αὐτός;»

Καὶ πρὸς τὸν Σαμαρεῖτην εἶπε· «Σήκω καὶ πήγαινε εἰς τὴν οἰκίαν σου· ἡ πίστις σου σὲ ἔσωσεν».

Ὁ Ἰησοῦς θεραπεύει παραλυτικὸν εἰς τὴν Καπερναοῦμ.

Ὅταν ἔμενεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Καπερναοῦμ, ἠκούσθη ὅτι μίαν ἡμέραν ἐδίδασκεν εἰς κάποιαν οἰκίαν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ φήμη τῆς διδασκαλίας του καὶ τῶν θαυμάτων του εἶχε διαδοθῆ εἰς ὅλην τὴν Ἰουδαίαν καὶ ἔξω ἀπ' αὐτήν, πολλοὶ ἔσπευδαν ν' ἀκούσουν καὶ νὰ ἴδουν τὸν Ἰησοῦν ὅπου δῆποτε καὶ ἂν εὐρίσκετο αὐτός. Καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν λοιπὸν ἐκεῖνην, ἡ οἰκία ἐκεῖνη εἰς τὴν ὁποίαν ἐδίδασκεν ὁ Ἰησοῦς, ἐγέμισε ὅπως καὶ ὄλα τὰ γύρω μέρη. Ὑστερα ἀπ' ὀλίγον φέρουν ἕναν παραλυτικόν, τὸν ὁποῖον ἐκράτουν τέσσαρες ἄνθρωποι.

Ἐπειδὴ δὲ εἶδαν ὅτι ἦτο ἀδύνατον νὰ διασχίσουν τὸ πλῆθος καὶ νὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν οἰκίαν, εἶχαν δὲ καὶ τὴν πεποίθησιν ὅτι, ἂν ὁ Ἰησοῦς ἴδῃ τὸν παραλυτικόν, μὲ ἕνα καὶ μόνον λόγον του ἠδύνατο νὰ τὸν θεραπεύσῃ, ἀναβαίνουν ἐπάνω εἰς τὴν στέγην τῆς οἰκίας καὶ ἀνοίγουν τρύπαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν καταβιβάζουν μὲ σχοινία τὸ κρεβάτι ἀπάνω εἰς τὸ ὁποῖον ἦτο ὁ παραλυτικός.

Τοιουτοτρόπως κατῶρθωσαν πᾶν ὅ,τι ἐπιθυμοῦσαν καὶ ὁ παραλυτικὸς ἦτο πλέον ἐνώπιον τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ Ἰησοῦς ἄμα εἶδε τὴν μεγάλην πίστιν αὐτῶν, λέγει εἰς τὸν παραλυτικόν. «Παιδί μου συγχωροῦνται αἱ ἁμαρτίαι σου».

Μέσα εἰς τὸ πλῆθος, τὸ ὁποῖον ἤκουε μετὰ προσοχῆς τὸν

Ἰησοῦν ἦσαν καὶ μερικοὶ Γραμματεῖς Ἰουδαῖοι, οἱ ὅποιοι ἐφθονοῦσαν τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐζητοῦσαν ἀφορμὴν νὰ συκοφαντήσουν αὐτὸν εἰς τὸν λαόν. Ὅταν λοιπὸν αὐτοὶ ἤκουσαν ὅτι αὐτὸς συνεχώρησε τὰς ἁμαρτίας τοῦ παραλυτικοῦ, ἤρχισαν νὰ ὀμιλοῦν περιφρονητικῶς περὶ αὐτοῦ καὶ νὰ λέγουν πῶς αὐτὸς τολμᾷ νὰ συγχωρῇ ἁμαρτίας. Μόνον ὁ Θεὸς ἔχει τοιαύτην ἐξουσίαν. Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς ἐπειδὴ ἐγνώριζε τὰ πάντα καὶ ἤθελε νὰ δεῖξῃ εἰς αὐτοὺς ὅτι αὐτὸς γνωρίζει τὰς κακὰς προθέσεις των, ἀπευθύνεται πρὸς αὐτοὺς λέγων. Διατὶ σκέπτεσθε πονηρὰ ἐναντίον μου; Τὶ εἶναι εὐκολώτερον, νὰ εἶπω εἰς τὸν παραλυτικόν: συγχωροῦνται αἱ ἁμαρτίαι σου ἢ νὰ εἶπω σήκω πάρε τὸ κρεβάτι σου καὶ περιπάτει; Διὰ νὰ μάθετε δὲ καλὰ ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔχει ἐξουσίαν νὰ συγχωρῇ εἰς τὴν γῆν τὰς ἁμαρτίας, λέγει εἰς τὸν παραλυτικόν: Σήκω, πάρε τὸ κρεβάτι σου καὶ πήγαινε εἰς τὴν οἰκίαν σου.

Καὶ ἡ μακροχρόνιος ἀσθένεια ὑποχωρεῖ ἀπέναντι τοῦ παντοδυνάμου λόγου τοῦ Σωτῆρος, καὶ ὁ παραλυτικὸς σηκώνεται καὶ πηγαίνει εἰς τὴν οἰκίαν του δοξάζων τὸν Θεόν. Τότε τὸ πλῆθος ἐθαύμασε διὰ τὸ συμβάν, ἐδόξασε τὸν Θεὸν καὶ ἔλεγεν ὅτι ποτὲ δὲν εἶδε τοιοῦτον θαῦμα (1).

Ὁ ἑκατόνταρχος τῆς Καπερναοῦμ καὶ ὁ Χριστός.

Μίαν ἡμέραν ἦλθεν πάλιν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν πόλιν Καπερναοῦμ. Ἐκεῖ προσῆλθε πρὸς αὐτὸν ἕνας ἑκατόνταρχος δηλ. ἀξιωματικὸς τοῦ Ῥωμαϊκοῦ στρατοῦ, καὶ εἶπε· «Κύριε ὁ ὑπηρέ-

1. Ἐκ τῆς ἀνωτέρω ἱστορίας τῆς θεραπείας τοῦ παραλυτικοῦ διδασκόμεθα ἀφ' ἑνὸς μὲν ὅτι ἡ ἁμαρτία γίνεται πρόξενος τῆς σωματικῆς βλάβης, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν μεγάλην δύναμιν τῆς εἰλικρινοῦς πίστεως, καθ' ὅσον ἐπειδὴ κατεῖχοντο ὑπὸ τοιαύτης πίστεως, ὁ παραλυτικὸς καὶ οἱ συνοδευόντες αὐτόν, διὰ τοῦτο καὶ ἠξιώθησαν νὰ ἴδουν νὰ γίνεταί διὰ τοῦ παντοδυνάμου λόγου τοῦ Σωτῆρος ἐκεῖνο τὸ ὅπολον ἦθελαν.

της μου κατάκειται εις τὴν οἰκίαν μου παραλυτικὸς καὶ βασιανίζεται ὁ δυστυχὴς πολὺ».

Ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη. «Θὰ ἔλθω νὰ τὸν θεραπεύσω». Ἄλλ' ὁ ἐκατόνταρχος εἶπε· «Κύριε, δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ ἔλθῃς εἰς τὴν οἰκίαν μου, εἰπέ μόνον ἓνα λόγον, καὶ θὰ ἰατρευθῇ ὁ ὑπηρέτης μου· διότι καὶ ἐγὼ εἶμαι ἄνθρωπος τῆς ἐξουσίας καὶ ἔχω ἄνθρώπους εἰς τὰς διαταγὰς μου καὶ λέγω εἰς αὐτὸν πῆγαινε! καὶ πηγαίνει· καὶ εἰς τὸν ἄλλον ἔλα! καὶ ἔρχεται καὶ εἰς τὸν δοῦλόν μου, κάμε τοῦτο! καὶ τὸ κάμνει.

Ὅταν ἤκουσε ταῦτα ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασε καὶ εἶπεν. Οὐδὲ μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων εὗρηκα ποτὲ τοιαύτην πίστιν! Σὰς λέγω δὲ ὅτι πολλοὶ ἀλλόφυλοι θὰ ἔλθουν ἀπὸ ἀνατολᾶς καὶ δυσμᾶς καὶ θὰ πιστεύσουν εἰς ἐμὲ καὶ θὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, οἱ δὲ Ἰουδαῖοι, οἱ ὅποιοι ἔπρεπε νὰ εἶναι οἱ πρῶτοι, θὰ ριφθοῦν ἕνεκα τῆς ἀπιστίας των ἔξω εἰς τὸ σκότος, ὅπου θὰ εἶναι ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ τριγμὸς τῶν ὁδόντων». Ἐπειτα εἶπε πρὸς τὸν ἐκατόνταρχον· «Πῆγαινε καὶ θὰ γίνῃ κατὰ τὴν πίστιν σου». Καὶ ἰατρεύθη ἀμέσως ὁ ὑπηρέτης τοῦ τὴν ὥραν ἐκεῖνην.

Θεραπεία τοῦ τυφλοῦ τῆς Ἱερουζόλης.

Μία ἡμέραν, ἐνῶ ἐπερνοῦσε μετὰ τῶν μαθητῶν τοῦ ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ κάποιον δρόμον, κάποιος τυφλὸς ἐκάθητο κοντὰ εἰς τὴν ὁδὸν καὶ ἐζητοῦσεν ἐλεημοσύνην. Ἐπειδὴ δὲ ἤκουσεν ὅτι ἐπερνοῦσαν ἀπ' ἐκεῖ ἄνθρωποι, ἠρώτησε ποῖοι εἶναι αὐτοί. Εἶπαν τότε εἰς αὐτὸν ὅτι ὁ Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος περνᾷ.

Τότε ἤρχισεν ὁ τυφλὸς νὰ φωνάζῃ. «Ἰησοῦ, υἱὲ Δαβὶδ, ἐλέησόν με». Οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐμάλωναν αὐτὸν νὰ σιωπήσῃ. Ἄλλ' ἐκεῖνος ἀκόμη περισσότερο ἐφώναζε· «Ἰησοῦ, υἱὲ Δαβὶδ, ἐλέησόν με». Ὁ Ἰησοῦς ἤκουσε τὰς φωνὰς τοῦ τυφλοῦ καὶ διέταξε νὰ τὸν φέρουν ἐνώπιόν του· Ἀφοῦ δὲ ἦλθεν ἐνώπιον τοῦ Ἰησοῦ, τὸν ἠρώτησε· «Τί θέλεις ἀπ' ἐμέ;». Ὁ δὲ τυφλὸς ἀπήντησε· «Κύριε, θέλω νὰ μὲ κάμῃς νὰ βλέπω». Τότε εἶπεν

ὁ Ἰησοῦς· «Ἀνάβλεψε! Ἡ πίστις σου σέ ἔσωσε!» Καὶ ἀμέσως ἀνέβλεψεν ὁ τυφλὸς καὶ ἀκολουθοῦσε τὸν Ἰησοῦν δοξάζων τὸν Θεόν. Καὶ ὁ λαός, ὁ ὁποῖος εἶδε τὸ θαῦμα αὐτό, ἐδόξασε τὸν Ἰησοῦν μὲ τὰ λόγια· Ἀληθῶς υἱὸς τοῦ Θεοῦ εἶνε αὐτός.

Ἡ χορτασμὸς τῶν πεντακισχιλίων.

Μίαν ἡμέραν ἦτο ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν ἔρημον. Ἐκεῖ εἶχε μαζευθῆ πλῆθος ἀνθρώπων καὶ ἤκουαν τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ἰησοῦ.

Ἀφοῦ ὁ Ἰησοῦς ἐκήρυξε πολλὴν ὥραν, ἔδυσεν ὁ ἥλιος καὶ ἐπρόκειτο νὰ νυκτώσῃ. Τότε ἦλθαν πρὸς τὸν Ἰησοῦν οἱ μαθηταὶ του καὶ εἶπαν· Κύριε, ὁ ἥλιος πλησιάζει εἰς τὴν δύσιν του καὶ ἡμεῖς εὐρισκόμεθα ἀκόμη εἰς τὴν ἔρημον. Ἀπόλυσε τὰ πλήθη νὰ υπάγουν εἰς τὰς οἰκίας των νὰ δειπνήσουν· διότι θὰ πεινοῦν». Ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη· «Δώσετε σεῖς εἰς αὐτοὺς νὰ φάγουν». Οἱ δὲ μαθηταὶ εἶπαν· «Ἡμεῖς μόνον πέντε ἄρτους καὶ δύο ψάρια ἔχομεν». Τότε λέγει ὁ Ἰησοῦς. «Φέρετέ μου αὐτά». Οἱ μαθηταὶ τότε ἔφεραν πρὸς τὸν Ἰησοῦν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τὰ δύο ψάρια.

Ἐπειτα λέγει ὁ Ἰησοῦς· «Φροντίσετε νὰ καθήσουν οἱ ἄνθρωποι μὲ τάξιν».

Οἱ μαθηταὶ ἐξετέλεσαν τὴν προσταγὴν καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐκάθησαν μὲ τάξιν ἐπάνω εἰς τὰ χόρτα. Ὁ Ἰησοῦς τότε ἔλαβε τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τὰ δύο ψάρια καὶ ἠυλόγησεν αὐτοὺς, ἔπειτα δὲ τοὺς ἐμοίρασαν εἰς τοὺς καθημένους ἀνθρώπους. Καὶ ἔφαγαν ὅλοι καὶ ἐχόρτασαν. Ἦσαν δὲ ὡς πέντε χιλιάδες ἄνδρες, ἐκτὸς ἀπὸ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδιὰ. Ἀφοῦ δὲ ἐχόρτασαν, λέγει ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς μαθητάς του. «Μαζεύσετε τὰ περισσεύματα, διὰ νὰ μὴ χαθῆ τίποτε». Οἱ μαθηταὶ ἐμάζευσαν αὐτὰ καὶ ἐγένισαν 12 κοφίνια ἀπὸ τὰ περισσεύματα, οἱ δὲ ἄνθρωποι μόλις εἶδαν τὸ θαῦμα αὐτὸ ἐθαύμαζαν καὶ ἔλεγον. «Ἀληθῶς αὐτὸς εἶναι ὁ προφήτης, τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς ἔστειλεν εἰς τὸν κόσμον διὰ νὰ σώσῃ αὐτόν». Ἦθελαν δὲ νὰ τὸν ἀρπάσουσιν εἰς τὰς χει-

ρας και να τον κηρύξουν βασιλέα των. Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς δὲν ἤθελε νὰ γίνῃ βασιλεὺς εἰς τὴν γῆν. Διὰ τοῦτο ἔφυγε μόνος εἰς τὸ βουνόν.

Ἡ θεραπεία τοῦ παραλύτου εἰς τὴν Βηθεσδαίν.

Εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ ὑπῆρχε μία κολυμβήθρα, δηλαδὴ μία μικρὰ λίμνη, ὅπου ἐκολυμβούσαν οἱ ἄνθρωποι, ἣ ὁποία ἐλέγετο Βηθεσδά. Γύρω εἰς αὐτὴν ἦσαν κατασκευασμέναί πέντε

Ἡ θεραπεία τοῦ παραλύτου εἰς τὴν Βηθεσδαίν.

στοαί, καὶ ὑπὸ κάτω ἀπ' αὐτὰς κατέκειντο πλῆθος ἀπὸ ἀσθενεῖς, οἱ ὁποῖοι ὑπέφεραν ἀπὸ διαφόρους ἀσθενείας. Διότι ἄγγελος κυρίου κατέβαινεν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν καὶ ἐτάραζε τὸ ὕδωρ εἰς τὴν κολυμβήθραν. Ὅποιος λοιπὸν πρῶτος εἰσῆρχετο εἰς τὴν κολυμβήθραν, ἐγίνετο ὑγιῆς καὶ ἂν ἔπασχεν ἀπὸ ὁποιανδήποτε ἀσθένειαν.

Μίαν ἡμέραν ἐπῆγγεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ

ἦλθεν εἰς τὴν κολυμβήθραν αὐτὴν. Ἐκεῖ εἶδεν ἕναν ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος κατέκειτο εἰς ἐλεεινὴν κατάστασιν.

Ἦρώτησε καὶ ἔμαθεν ὅτι τριάκοντα ὀκτὼ ὅλα ἔτη ἦτο παράλυτος. Ὁ Ἰησοῦς εὐσπλαχνίσθηκεν αὐτὸν καὶ ἀφοῦ τὸν ἐπλησίασε τὸν ἐρωτᾷ: «Θέλεις νὰ γίνῃς ὑγιής;» Κύριε, ἀπεκρίθη ὁ παραλυτικὸς, δὲν ἔχω ἄνθρωπον, ὅταν ταραχθῆ τὸ ὕδωρ νὰ μὲ βάλῃ εἰς τὴν κολυμβήθραν. Ἐνῶ δὲ προσπαθῶ μόνος μου νὰ εἰσέλθω, ἄλλος προφθάνει καὶ εἰσέρχεται». Τότε λέγει ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτόν. Σήκω! πάρε τὸ κρεβάτι σου καὶ πήγαινε εἰς τὴν οἰκίαν σου». Ἄμα εἶπε τοὺς λόγους αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, ὁ παραλυτικὸς ἔγινεν ἐντελῶς ὑγιής. Ἐσηκώθηκεν, ἐπῆρε τὸ κρεβάτι του καὶ ἐπῆγεν εἰς τὴν οἰκίαν του.

Ἦτο δὲ Σάββατον, ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἰάτρευσε τὸν παραλυτικόν. Τὸ Σάββατον οἱ Ἰουδαῖοι ὄχι μόνον δὲν εἰργάζοντο, διὰ νὰ κερδίσουν χρήματα, καθὼς καὶ ἡμεῖς τὴν Κυριακὴν, ἀλλὰ δὲν ἐπέτρεπαν οὔτε ἕνα φιλόανθρωπον ἔργον νὰ γίνεταί. π. χ. νὰ σώσῃ κανεὶς ἕναν ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος κινδυνεύει νὰ καῖ ἢ νὰ πνιγῆ. Αὐτὸ βεβαίως δὲν τὸ ἤθελεν ὁ Θεός.

Ἐνῶ λοιπὸν ὁ ἄλλοτε παραλυτικὸς ἐβάδιζε φέρων τὸ κρεβάτι του εἰς τοὺς ὤμους του, τὸν συνήντησαν μερικοὶ Ἰουδαῖοι καὶ λέγουν πρὸς αὐτόν. «Πῶς τολμᾷς νὰ φέρῃς τὸ κρεβάτι εἰς τοὺς ὤμους σου;» Ἀπεκρίθη ὁ ἄλλοτε παραλυτικὸς. Ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος μὲ ἐθεράπευσε μοῦ εἶπε. «Λάβε τὸ κρεβάτι σου καὶ πήγαινε εἰς τὴν οἰκίαν σου». Καὶ ποῖος εἶναι ὁ ἄνθρωπος αὐτός;» ἠρώτησαν οἱ Ἰουδαῖοι, ἀλλ' ὁ ἄλλοτε παραλυτικὸς δὲ ἤξευρε καὶ αὐτὸς νὰ εἴπῃ ποῖος ἦτο, διότι δὲν ἐγνώριζε τὸν Ἰησοῦν.

Κατόπιν ἀπ' ὀλίγας ἡμέρας ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸν ναόν. Ἐκεῖ εἶδε καὶ τὸν ἄλλοτε παραλυτικόν νὰ στέκεται καὶ νὰ προσεύχεται. Ἀφ' οὗ ἐπλησίασε λοιπὸν αὐτόν, τοῦ εἶπε. «Ἴδὲ ἔγινες ὑγιής. Λοιπὸν μὴ ἁμαρτάνῃς πλέον διὰ νὰ μὴ πάθῃς

χειρότερα.» Τότε ἐνόησεν ὁ ἄνθρωπος ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἦτο ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος τὸν ἐθεράπευσεν.

Ἦλθε λοιπὸν πρὸς τοὺς Ἰουδαίους καὶ λέγει πρὸς αὐτούς. «Ὁ Ἰησοῦς εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος μὲ ἰάτρευσε.»

Οἱ Ἰουδαῖοι ἐθύμωσαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, διότι ἰάτρευσε τὸν ἀσθενῆ τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου καὶ κατεδίωκαν αὐτόν, ἤθελαν δὲ μάλιστα καὶ νὰ τὸν φονεύσουν διὰ τοῦτο.

Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτούς. «Ὁ πατέρας μου, ὁ ὁποῖος εἶναι εἰς τοὺς οὐρανοὺς, εἶναι καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐνεργὸς εἰς τὸ νὰ πράττῃ τὸ καλόν. Καὶ ἐγὼ λοιπὸν ὀφείλω τὸ ἴδιο νὰ πράττω· διότι εἶμαι υἱὸς του».

Ἡ κατάπαυσις τῆς τρικυμίας.

Μίαν ἡμέραν ἐμβῆκεν ὁ Ἰησοῦς εἰς ἓνα πλοῖον μαζὶ μὲ τοὺς

Ἡ κατάπαυσις τῆς τρικυμίας.

μαθητάς του, διὰ νὰ περάσῃ εἰς τὴν ἀντίπεραν ὄχθην τῆς Γαλιλαίας, ἀλλ' ἐνῶ ἔπλεε τὸ πλοῖον ὁ Ἰησοῦς ἀπεκοιμήθη.

Τὴν ὥραν ποῦ ἐκοιμάτο ὁ Ἰησοῦς ἐσηκώθηκε σφοδρὰ τρι-

τρικυμία· τὰ κύματα ἤρχισαν νὰ σκεπάζουσαν τὸ πλοῖον καὶ ἐκινδύνευεν αὐτὸ νὰ καταποντισθῆ.

Τότε οἱ μαθηταὶ τοῦ ἐτρόμαξαν πολὺ καὶ ἐξύπνησαν τὸν Ἰησοῦν μὲ τὰ λόγια «Κύριε σῶσέ μας, διότι χανόμεθα». Ὁ Ἰησοῦς ἄμα ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς του καὶ εἶδεν αὐτοὺς εἶπεν· «Ὀλιγόπιστοι, διατὶ εἴσθε τόσο δειλοί; » Ἐπειτα ἐσηκώθη καὶ διέταξε τοὺς ἀνέμους καὶ τὴν θάλασσαν νὰ ἡσυχάσουν καὶ ἀμέσως ἔγινε μεγάλη γαλήνη.

Οἱ ἄνθρωποι, ὅσοι εἶδαν τὸ θαῦμα, ἐξεπλάγησαν καὶ ἔλεγον «Τὶ ἄνθρωπος εἶναι αὐτός, εἰς τὸν ὁποῖον οἱ ἄνεμοι καὶ ἡ θάλασσα ὑπακούουν; »

Θεραπία τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ.

Μίαν ἡμέραν ἦτο ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα καὶ καθὼς ἔβγαιεν ἀπὸ τὸν ναὸν συνήνητησεν ἓνα ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς. Τότε οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ ἠρώτησαν αὐτόν. Διδάσκαλε, ποῖος ἡμάρτησεν, αὐτὸς ὁ ἴδιος ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, διὰ νὰ γεννηθῆ τυφλός; Ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη εἰς αὐτούς, ὅτι οὔτε αὐτὸς ἡμάρτησεν οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἀλλ' ἐγεννήθη τυφλός, διὰ νὰ φανερωθῶν τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ.

Ἄφου δὲ εἶπε ταῦτα, ἔπτυσε χάρμω καὶ κατεσκεύασεν ἀπὸ τὸ πτύσμα πηλόν, μὲ τὸν ὁποῖον ἔχρισε τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ, καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν· πῆγαινε τώρα νὰ νιφθῆς εἰς τὴν κολυμῆθραν τοῦ Σιλωάμ. Ὁ τυφλὸς ὑπήκουσε, καὶ ἀμέσως καθὼς ἐνιφθῆκε ἀπέκτησε τὴν πολύτιμον ὄρασίν του καὶ ἐδόξαζε τὸν Ἰησοῦν, ὁ ὁποῖος τὸν ἔκαμε καλά.

Οἱ γείτονες καὶ ὅλοι ὅσοι ἐγνώριζαν τὸν ἐκ γενετῆς τυφλόν, ὅταν εἶδαν αὐτόν νὰ θεραπευθῆ, ἐρωτοῦσαν μὲ ἀπορίαν. Μὰ δὲν εἶναι αὐτὸς ὁ ἐκ γενετῆς τυφλός, ὁ ὁποῖος ἐκάθητο εἰς τοὺς δρόμους καὶ ἐζητοῦσεν ἐλεημοσύνην; Καὶ ἄλλοι μὲν ἔλεγον, ὅτι αὐτὸς εἶναι, ἄλλοι πάλιν, ὅτι ὁμοιάζει πρὸς τὸν τυφλόν· ὁ

δὲ ἰατρευθεὶς ἔλεγεν. Ἐγὼ εἶμαι ὁ τυφλὸς τοῦ τώρα ἔγινα καλὰ καὶ βλέπω.

Ὅταν δὲ ἐρωτοῦσαν αὐτόν, πῶς καὶ ἀπὸ ποῖον ἐθεραπεύθη ἀπαντοῦσεν. Ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος λέγεται Ἰησοῦς, κατεσκεύασε πηλόν, μὲ τὸν ὁποῖον μοῦ ἄλειψε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἔπειτα μοῦ εἶπε, νὰ ὑπάγω νὰ νιφθῶ εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ· ἀμέσως μόλις ἐνίφθηκα ἤλθε τὸ φῶς μου καὶ ἀπ' ἐκείνην τὴν ὥραν βλέπω.

Τὸ γεγονός τῆς θεραπείας τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ διεδόθηκεν εἰς ὅλην τὴν πόλιν τῶν Ἱεροσολύμων, καὶ ἔκαμε μεγίστην ἐντύπωσιν. Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς Φαρισαίους, οἱ ὁποῖοι ἐφθονοῦσαν τὴν καθημερινῶς αὐξανομένην δόξαν τοῦ Ἰησοῦ, διὰ νὰ κατηγορήσουν αὐτόν εἰς τὸν λαόν, κατέκριναν τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔλεγον, ὅτι δὲν εἶναι ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, ἀφοῦ κατασκευάζει πηλὸν τὸ Σάββατον.

Ἄλλοι πάλιν ἔλεγον· πῶς δύναται ἄνθρωπος ἀμαρτωλὸς νὰ κάμνη τέτοια θαύματα; Καὶ τοιουτοτρόπως ἐχωρίσθησαν μεταξύ των. Μόλα ταῦτα καθημερινῶς ἔβαζαν εἰς ἀνάκρισιν καὶ τοὺς γονεῖς τοῦ τυφλοῦ καὶ αὐτόν τὸν θεραπευθέντα, διὰ νὰ πληροφορηθοῦν ἀκριβῶς πῶς ἐγένετο ἡ θεραπεία.

Καὶ οἱ μὲν γονεῖς ἐβεβαίωσαν τοὺς Φαρισαίους, ὅτι ὁ θεραπευθεὶς αὐτὸς εἶναι ὁ ἐκ γενετῆς τυφλός, αὐτὸς δὲ ἐκήρυττε τὸν Ἰησοῦν, ὁ ὁποῖος τὸν ἐθεράπευσεν, ὡς προφήτην.

Ὅταν δὲ δύο μοχθηροὶ Φαρισαῖοι ἐκατηγόρουν τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐμπρὸς εἰς τὸν τυφλὸν καὶ ἔλεγον πρὸς αὐτόν ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ἄνθρωπος ἀμαρτωλός, διότι ἔκαμε πηλὸν τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου, ὁ τυφλὸς εἶπεν εἰς αὐτοὺς μὲ πικρὰν εἰρωνείαν τὰ ἑξῆς:

Ἄν αὐτὸς ὁ ὁποῖος μὲ ἐθεράπευσε εἶναι ἀμαρτωλός, ἐγὼ δὲν τὸ γνωρίζω, ἐγὼ ἓνα μόνον ἠξεύρω καὶ ὁμολογῶ, ὅτι ἐν ᾧ ἤμην τυφλός, τώρα βλέπω. Ὅταν δ' οἱ Φαρισαῖοι ἐρωτοῦσαν καὶ πάλιν λεπτομερῶς τὸν τυφλὸν διὰ τὴν θεραπείαν του, αὐτὸς

ἐξακολουθῶν νὰ εἰρωνεύεται αὐτούς, εἶπε. Διατὶ καὶ πάλιν με ἐρωτᾶτε ; Μήπως θέλετε νὰ γίνετε μαθηταὶ του ;

Ἄμα ἤκουσαν αὐτὸν νὰ ὁμιλῇ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, τὸν ὕβρισαν πολὺ καὶ ἔλεγαν. Σὺ εἶσαι μαθητῆς ἐκείνου, ἡμεῖς εἴμεθα μαθηταὶ τοῦ Μωϋσέως, τὸν ὁποῖον καὶ μόνον ἀναγνωρίζομεν καὶ ὄχι ἐκείνον, ὁ ὁποῖος ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς σου.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ θεραπευθεὶς τυφλὸς ἀπὸ ὀφειλομένην εὐγνωμοσύνην ἐξακολουθοῦσε νὰ ὑμνῇ καὶ νὰ θαυμάζῃ τὸν Ἰησοῦν κηρύττων ἐνώπιον τῶν Φαρισαίων, ὅτι μόνον ἓνας ἀπεσταλμένος ἀπὸ τὸν Θεὸν ἠδύνατο νὰ τὸν θεραπεύσῃ, οἱ Φαρισαῖοι τὸν ἔβγαλαν ἔξω ἀπὸ τὴν συναγωγὴν των.

Ὁ Ἰησοῦς ἤκουσεν ὅτι ἐξεδιώχθη ἀπὸ τὴν συναγωγὴν ὁ θεραπευθεὶς τυφλός. Ὅταν λοιπὸν συνήντησε καὶ πάλιν αὐτὸν ὁ Σωτῆρ, εἶπεν εἰς αὐτόν. Σὺ πιστεύεις εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ ; Ἐκεῖνος δὲ ἀπήντησεν εἰς αὐτόν καὶ εἶπεν. Ποῖος εἶναι Κύριε, διὰ νὰ πιστεύσω ; Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν. Τώρα ἀκριβῶς βλέπεις αὐτόν, ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ὁμιλεῖ με σὲ ἐκεῖνος εἶναι. Τότε ὁ θεραπευθεὶς τυφλὸς ὡμολόγησε τὴν πίστιν του πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐπροσκύνησεν αὐτόν.

« Τὸ Σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο, οὐχὶ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ Σάββατον » (Μάρκ. β'. 27).

Ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ Λάζαρος. Ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου.

Αἱ δύο ἀδελφαὶ Μάρθα καὶ Μαρία εἶχαν ἀδελφόν, ὁ ὁποῖος ἐλέγετο Λάζαρος καὶ τὸν ὁποῖον ἠγάπα πολὺ ὁ Ἰησοῦς. Μίαν φορὰν ὁ Λάζαρος ἀρρώστησε βαρεῖά, ὁ δὲ Ἰησοῦς δὲν εὐρίσκετο εἰς Βηθανίαν. Ἔστειλαν λοιπὸν αἱ ἀδελφαὶ του ἄνθρωπον διὰ νὰ εἴπῃ πρὸς τὸν Ἰησοῦν νὰ ἔλθῃ, διότι ὁ Λάζαρος ἀσθενεῖ. Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησε. « Αὐτὴ ἡ ἀσθένεια δὲν εἶναι διὰ θάνατον, ἀλλὰ διὰ νὰ δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ». Καὶ δὲν ἐπῆγγεν

ἀμέσως, ἀλλ' ἔμεινεν ἀκόμη εἰς τὸν τόπον, ὅπου εὕρισκετο, ὀλίγας ἡμέρας.

Μετὰ ταῦτα λέγει πρὸς τοὺς μαθητάς του. «Ὁ Λάζαρος ὁ φίλος μας ἐκοιμήθη. Ἄς υπάγωμεν νὰ τὸν ἐξυπνήσωμεν». Οἱ μαθηταὶ εἶπαν. «Κύριε, ἐὰν κοιμᾶται θὰ σωθῆ ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν». Ἄμα εἶδεν ὁ Ἰησοῦς, ὅτι οἱ μαθηταὶ του δὲν ἐκατάλαβαν τὸν λόγον του, εἶπε πρὸς αὐτοὺς καθαρά. «Ὁ Λάζαρος ἀπέθανεν, ἄς υπάγωμεν πρὸς αὐτόν».

Ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου.

Ὅταν ἐπλησίασαν εἰς τὴν Βηθανίαν, ἡ Μάρθα μόλις ἤκουσεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἔρχεται, ἔτρεξεν ἔξω πρὸς προὑπάντησιν αὐτοῦ καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν μετ' κλάμματα. «Ἄχ! Κύριε, ἀνῆλθον ἐδῶ, ὁ ἀδελφός μου δὲν θὰ ἀπέθνησκεν». Τότε ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησεν. «Ὁ ἀδελφός σου θὰ ἀναστηθῆ». «Μάλιστα, εἶπεν ἡ Μάρθα, ἡξεύρω καλά, ὅτι ὁ ἀδελφός μου θὰ ἀναστηθῆ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν».

Τότε εἶπεν ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτήν. «Ἐγὼ εἶμαι ἡ ἀνάστασις

καὶ ἡ ζωὴ· ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος πιστεύει εἰς ἐμέ, θά ζήσῃ καὶ ἂν ἀποθάνῃ. Πιστεύεις σὺ τοῦτο ;» «Ναί, Κύριε, ἀπήντησε· πιστεύω ὅτι σὺ εἶσαι ὁ Χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ».

Ἐν τῷ μεταξύ ἦλθε καὶ ἡ Μαρία τὴν ὁποίαν ἀκολουθοῦσαν πολλοὶ Ἰουδαῖοι, οἱ ὁποῖοι ἐμαρτυρήθησαν εἰς τὴν οἰκίαν, διὰ νὰ παρηγορήσουν τὰς ἀδελφὰς διὰ τὸν θάνατον τοῦ Λαζάρου. Ὅταν ὁ Ἰησοῦς εἶδε τὴν Μαρίαν νὰ κλαίῃ πολύ, ἐλυπήθη καὶ ἠρώτησε ποῦ ἔθαψαν τὸν Λάζαρον. Ἡ Μαρία εἶπε : «Κύριε, ἔλα καὶ ἴδε». Καὶ ὠδήγησεν αὐτὸν εἰς τὸν τάφον, ὁ ὁποῖος ἦτο ἐν σπήλαιον, ἐμπρὸς δὲ εἰς τὴν εἴσοδον ἦτο ἓνας λίθος. Ὅταν εἶδεν ὁ Ἰησοῦς τὸν τάφον ἐδάκρυσεν καὶ εἶπε. «Σηκώσετε τὸν λίθον». Ἄλλ' ἡ Μάρθα, καθὼς ἤκουσεν ὅτι ὁ Κύριος θέλει νὰ ἀνοίξουν τὸν τάφον, εἶπε πρὸς αὐτόν. «Κύριε, ὁ ἀδελφός μου πλέον βρωμᾷ, διότι εἶναι τέσσαρες ἡμέραι ἀφ' ὅτου ἀπέθανε». Λέγει πρὸς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς. «Δὲν σοῦ εἶπα ὅτι ἐὰν πιστεύσῃς, θά ἰδῇς τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ ;»

Ἐσήκωσαν λοιπὸν τὸν λίθον, ἐπλησίασεν ὁ Κύριος πρὸς τὸν ἀνοιγμένον τάφον καὶ ἐσήκωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς του πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ εἶπε. «Πατέρα μου οὐράνιε, σὲ εὐχαριστῶ, διότι με εἰσήκουσες, διὰ νὰ ἴδῃ καὶ ὁ λαὸς τὴν δύναμίν σου καὶ δοξάσῃ σὲ ὁ ὁποῖος με ἀπέστειλες». Καὶ ἀφοῦ εἶπε αὐτά, ἐφώνηξε μεγαλοφώνως· «Λάζαρε, ἔβγα ἔξω!». Καὶ ἀμέσως ἐβγήκειν ὁ Λάζαρος με δεμένους τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας. Τότε εἶπεν ὁ Κύριος. «Λύσετε αὐτὸν καὶ ἀφήσετέ τον νὰ υπάγῃ». Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους, οἱ ὁποῖοι εἶδαν τὸ θαῦμα τοῦτο, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Ἰησοῦν ὅτι αὐτὸς εἶναι ἀληθῶς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

Ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα. (Ἰω. 11. 25).

Ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ Ζακχαῖος.

Μίαν ἡμέραν ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν πόλιν Ἰεριχώ. Οἱ κἀ-
τοικοὶ αὐτῆς, μόλις ἤκουσαν αὐτό, ἔτρεξαν ἔξω καὶ ἦλθαν καὶ
περιεκύκλωσαν τὸν Ἰησοῦν διὰ νὰ τὸν ἴδουν καὶ διὰ νὰ ἀκού-
σουν τοὺς λόγους του.

Ἐκεῖ ἐκατοικοῦσεν ἓνας ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἐλέγετο Ζακ-

Ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ Ζακχαῖος.

χαῖος. Ὁ Ζακχαῖος αὐτὸς ἦτο τελώνης καὶ πλούσιος, ἦτο δὲ
μικρὸς εἰς τὸ ἀνάστημα.

Ἦθελε λοιπὸν καὶ αὐτὸς νὰ ἴδῃ τὸν Ἰησοῦν. Ἄλλ' ἐπειδὴ
ἦτο μικρόσωμος, δὲν ἠδύνατο ἕνεκα τοῦ πλήθους. Τὶ νὰ κάμῃ
λοιπὸν ;

Πλησίον εἰς τὴν ὁδόν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐπρόκειτο νὰ περάσῃ
ὁ Ἰησοῦς, ἦτο μία συκομοριά. Ἐτρεξε λοιπὸν ὁ Ζακχαῖος καὶ
Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Εκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

ἀνέβη ἐπάνω εἰς τὴν συκομοριάν καὶ τοιουτοτρόπως ἔβλεπε τὸν Ἰησοῦν νὰ ἔρχεται.

Ἐνῶ ὁ Ἰησοῦς ἐπερνοῦσεν ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὴν συκομοριάν, εἶδε πρὸς τὰ ἐπάνω καὶ εἶπε πρὸς τὸν Ζακχαῖον. «Ζακχαῖε, κατέβα· σήμερον θὰ μείνω εἰς τὴν οἰκίαν σου». Ὁ Ζακχαῖος ἀμέσως γεμάτος ἀπὸ χαρὰν κατέβηκεν ἀπὸ τὴν συκομοριάν καὶ ὑπεδέχθη τὸν Ἰησοῦν εἰς τὴν οἰκίαν του. Οἱ ἄνθρωποι ὅμως ἅμα εἶδαν ὅτι ὁ Ἰησοῦς κατεδέχετο νὰ συνομιλῇ καὶ νὰ συν- τρώγῃ μὲ τὸν τελώνην, τὸν ὁποῖον, καθὼς προείπομεν, ἐμισοῦσαν ὡς ἄδικον καὶ ἁμαρτωλὸν ἄνθρωπον, ἐγόγγυζαν.

Ἀλλὰ δὲν ἤξευραν ὅτι ὁ Ἰησοῦς δὲν ἦλθε εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν νὰ καλέσῃ εἰς μετάνοιαν τοὺς δικαίους, ἀλλὰ τοὺς ἁμαρτωλοὺς.

Καθὼς ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ζακχαῖου, τοῦ εἶπεν ὁ Ζακχαῖος. «Κύριε, νά, τὰ μισὰ ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντά μου δίδω εἰς τοὺς πτωχοὺς, καὶ ἂν καμμιά φορὰ ἐπῆρα ἀπὸ κανένα ἀδίκως τὸ δίδω πάλιν τετραπλάσιον. Ὁ Ἰησοῦς ἐχάρη διὰ ταῦτα καὶ εἶπε. Σήμερον ἔγινε σωτηρία εἰς τὸν οἶκον αὐτόν· διότι ἐγὼ ἦλθα νὰ ζητήσω καὶ νὰ σώσω τὸν χαμένον.

«Ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός». (Ματθ. ιθ', 10).

Ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ Σαμαρεῖτις.

Ὅταν ἐπέρασεν ἡ ἑορτὴ τοῦ Πάσχα, ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἀφῆκε τὴν Ἰουδαίαν καὶ ἔφυγεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Γαλιλαίαν ἔπρεπε νὰ περάσῃ ἀπὸ τὴν Σαμάρειαν. Ἐπειδὴ δὲ οἱ Σαμαρεῖται καὶ οἱ Ἰουδαῖοι ἦσαν ἐχθροὶ μεταξύ των, δὲν εἶχαν καμμίαν σχέσιν.

Ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ὁ ὁποῖος ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον διὰ νὰ ἐνώσῃ ὅλους τοὺς λαοὺς καὶ διὰ νὰ διώξῃ τὸ μῖσος καὶ τὴν ἔ-

χθραν μεταξύ τῶν ἀνθρώπων, ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀγάπης, ἐπέρασεν ἀπὸ τὴν μέσην τῆς Σαμαρείας. Ὅταν δὲ ἐφθασεν εἰς τὴν πόλιν τῆς Σαμαρείας Σιχάρ, ἦτο μεσημβρία καὶ ἐκάθησε νὰ ἀναπαυθῆ, διότι εἶχεν ἀποκάμει ἀπὸ τὴν ὁδοιπορίαν πλησίον εἰς τὸ ξακουσμένον πηγᾶδι τοῦ Ἰακώβ, τὸ ὁποῖον ἦτο ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν. Ὑστερα ἀπ' ὀλίγον ἦλθεν ἐκεῖ κάποια γυναῖκα Σαμαρεῖτις διὰ νὰ βγάλῃ ὕδωρ. Ἐν τῷ μεταξύ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἶχαν ὑπάγῃ εἰς τὴν πόλιν, διὰ νὰ προμηθευθοῦν τροφάς. Ὁ Ἰησοῦς ἀμέσως ὡς ἦλθεν ἡ Σαμαρεῖτις εἰς τὸ πηγᾶδι ἐζήτησε ἀπ' αὐτὴν νὰ πῖν ὕδωρ. Ἡ Σαμαρεῖτις παρεξενεύθηκεν πῶς ὁ Ἰησοῦς, ἐνῶ ἦτο Ἰουδαῖος, ἐζητοῦσεν ὕδωρ ἀπὸ Σαμαρεῖτιδα. Ὁ Ἰησοῦς τότε λέγει πρὸς αὐτὴν.

«Ἐὰν ἤξευρες ποίας κατὰ τὴν σιγγμὴν αὐτὴν ἀξιοῦσαι δωρεᾶς καὶ ποῖος εἶναι αὐτός, ὁ ὁποῖος ὀμιλεῖ πρὸς σὲ θὰ ἐζητοῦσες ἀπ' αὐτὸν καὶ θὰ σοῦ ἔδιδεν ὕδωρ ζωντανόν».

Ἡ γυναῖκα ἅμα ἤκουσε τοὺς λόγους τοῦ Ἰησοῦ εἶπε πρὸς αὐτόν. «Κύριε, οὔτε ἀντλημα ἔχεις καὶ τὸ πηγᾶδι εἶναι βαθύ, ἀπὸ ποῦ λοιπὸν ἔχεις τὸ ὕδωρ τὸ ζωντανόν; Μήπως εἶσαι σὺ μεγαλύτερος ἀπὸ τὸν πατέρα μας τὸν Ἰακώβ, ὁ ὁποῖος ἔδωκεν εἰς ἡμᾶς τὸ πηγᾶδι καὶ ἀπ' αὐτὸ ἔπιεν καὶ αὐτὸς καὶ οἱ υἱοὶ του καὶ τὰ θρέμματα αὐτοῦ;» Ὁ Ἰησοῦς τότε ἀπήντησε σαφέστερα πρὸς αὐτὴν.

«Ὅποιος πίνει ἀπὸ τὸ ὕδωρ αὐτὸ πάλιν θὰ διψήσῃ, ὅποιος ὅμως θὰ πῖν ἀπὸ τὸ ὕδωρ, τὸ ὁποῖον ἐγὼ θὰ δώσω, δὲν θὰ διψήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα». Καὶ πάλιν ἡ Σαμαρεῖτις δὲν ἐνόησε τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου, τῆς ἦλθεν ὅμως ἡ ἐπιθυμία νὰ πῖν ἀπὸ τὸ ὕδωρ τῆς ζωῆς, καὶ λέγει πρὸς τὸν Ἰησοῦν. «Κύριε, δός μου αὐτὸ τὸ ὕδωρ διὰ νὰ μὴ διψῶ, οὔτε νὰ ἔρχωμαι εἰς τὸ φρέαρ χάριν ὕδατος».

Τότε ὁ Σωτὴρ ἡμῶν εἶπε πρὸς αὐτὴν. «Πήγαίνε νὰ καλέσῃς ἐδῶ τὸν ἄνδρα σου διὰ νὰ σοῦ δώσω τὸ ὕδωρ τὸ ζωντανόν».

Δὲν ἔχω ἄνδρα ἀπήντησεν ἐκεῖνη. «Καλὰ εἶπες ὅτι δὲν ἔχεις ἄνδρα, ἀπήντησεν ὁ Ἰησοῦς· διότι πέντε ἄνδρας εἶχες ἕως τώρα καὶ ἐκεῖνος μὲ τὸν ὁποῖον ζῆς, δὲν εἶναι σύζυγός σου. Τότε ἡ Σαμαρεῖτις ἐθαύμασε διὰ τὴν ἀποκάλυψιν αὐτὴν. Καὶ εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Κύριε βλέπω ὅτι εἶσαι προφήτης. Καὶ ἀμέσως ἠσθάνθηκεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς ὠμιλοῦσεν μὲ ἔμπνευσιν ἀπὸ τὸν Θεόν.

Τότε εὐρήκῃ τὴν εὐκαιρίαν διὰ νὰ φωτισθῇ ἀπ' αὐτὸν διὰ τὸ ζήτημα τῆς διαφορᾶς τῆς λατρείας μεταξὺ Ἰουδαίων καὶ Σαμαρειτῶν, καὶ λέγει πρὸς αὐτόν. «Οἱ πατέρες ἡμῶν ἐπάνω εἰς τὸ βουνὸν Γαριζὶν προσεκύνουν τὸν Ὑψιστον. Σεῖς ὅμως λέγετε ὅτι ὁ τόπος, ἀπὸ τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ τὸν προσκυνῶμεν, εὐρίσκειται εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Ποῖον εἶναι τὸ σωστόν;

Ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησεν, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι πνεῦμα καὶ ὡς πνεῦμα εὐρίσκειται πανταχοῦ παρὼν καὶ οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ θὰ εἶναι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι θὰ ἀφιερῶσουν εἰς αὐτὸν τὸ πνεῦμα καὶ τὴν καρδιάν των.

Τότε λέγει ἡ γυναῖκα πρὸς τὸν Ἰησοῦν ὅτι ὅλα αὐτὰ πρόκειται νὰ τὰ ἀναγγείλῃ εἰς τὸν κόσμον ὁ περιμενόμενος Μεσσίας. Τότε λέγει ὁ Ἰησοῦς πρὸς τὴν Σαμαρεῖτιδα. «Ἐγὼ εἶμαι ὁ ὁμιλῶν μαζί σου!» Ἡ γυναῖκα ἔμεινεν ἔκπληκτος εἰς τὸ ἄκουσμα αὐτό, ἀφῆκε τὴν στάμναν τῆς καὶ ἔσπευσε νὰ ἀναγγείλῃ ὅ,τι εἶδεν καὶ ἤκουσεν.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἐγύρισαν οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ φέροντες τὰς τροφάς. Οὗτοι, ὅταν εἶδαν τὸν Ἰησοῦν νὰ ὁμιλῇ μὲ Σαμαρεῖτιδα γυναῖκα, παρεξενεύθησαν πῶς ὁ διδάσκαλός των ἐταπεινώθηκεν ἕως τέτοιο σημεῖον, ἀλλὰ τίποτε δὲν εἶπαν πρὸς αὐτὸν ἀπὸ σεβασμόν. Ὁ Σωτὴρ ὅμως ἐνόησε ὡς καρδιογνώστης τι ἐσκέπτοντο οἱ μαθηταὶ του, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς, ὅταν τὸν προσεκάλεσαν νὰ φάγῃ. «Ἐμένα τὸ φαγητόν μου εἶνε νὰ κάμνω τὸ θέλημα ἐκεῖνου ποῦ μὲ ἔστειλε καὶ νὰ τελειώσω αὐτοῦ τὸ ἔργον». Μὲ τὰ λόγια αὐτὰ ἐννοοῦσεν ὁ Ἰησοῦς τὴν μέλλουσαν

νά ἐπέλθῃ σωτηρίαν εἰς τὴν Σαμαρείτιδα καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς συμπολίτας αὐτῆς μὲ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ἰησοῦ. Οἱ μαθηταὶ ἐνόησαν ὅλα αὐτά, ὅταν ἔτρεξαν πρὸς αὐτὸν πολλοὶ Σαμαρεῖται καὶ ἐπίστευσαν.

Οἱ Σαμαρεῖται παρεκάλεσαν τὸν Ἰησοῦν τότε νὰ μείνῃ πλησίον των δύο ἡμέρας, κατὰ τὸ διάστημα τῶν ὁποίων αἱ διδασκαλῖαι του πολλοὺς ἔφεραν εἰς τὸν ἴσιον δρόμον τῆς πίστεως.

Πολλοὶ δὲ ἔλεγον πρὸς τὴν Σαμαρείτιδα. «Δὲν πιστεύομεν εἰς ὃ, τι εἶπες σύ, ἀλλ' ὅταν ἠκούσαμεν αὐτόν, ἐκαταλάβαμεν ἀπὸ τὰ ἴδιά του λόγια, ὅτι αὐτὸς εἶναι πραγματικῶς ὁ Χριστός, ὁ Σωτὴρ τοῦ Κόσμου». Ἀπὸ τὴν Σαμαρείαν ἔφυγε πάλιν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

«Πνεῦμα ὁ Θεὸς καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν» (Ἰωάν. δ'. 24).

Αἱ παραβολαὶ τοῦ Κυρίου.

Ἐπειδὴ ὁ Ἰησοῦς ἤθελε νὰ κάμῃ τὰς διδασκαλίαις του νὰ τὰς καταλαμβάνουν ὅλοι καὶ οἱ πλεόν ἀπλοῖκοι ἀκροαταὶ του, συνάμα δὲ νὰ κεντήσῃ περισσότερον τὴν προσοχὴν των, ἐδίδασκε πολλὰς φορὰς καὶ μὲ παραβολάς. Εἶναι δὲ αἱ παραβολαὶ πλασταὶ διηγήσεις, αἱ ὁποῖαι περιέχουν γεγονότα καὶ πράγματα τὰ ὁποῖα παρατηροῦνται εἰς τὴν φύσιν ἢ εἰς τὸν ἀνθρώπινον βίον· χρησιμεύουν δὲ αἱ πλασταὶ αὐταὶ διηγήσεις διὰ νὰ διασαφίζουν καὶ αἰσθητοποιοῦν τὰ ὑψηλὰ καὶ μυστηριώδη θρησκευτικὰ καὶ ἠθικὰ διδάγματα τοῦ Θεανθρώπου Κυρίου ἡμῶν. Παρὰ κάτω ἀναφέρομεν μερικὰς ἀπο τὰς παραβολὰς τοῦ Σωτῆρος.

Ἡ ὄψων πλούσιος.

Πολλὰς φορὰς ἐσυμβούλευεν ὁ Κύριος τοὺς ἀνθρώπους νὰ μὴν εἶναι πολὺ προσηλωμένοι εἰς τὰ γήινα ἀγαθὰ. Προσέχετε,

ἔλεγε, καὶ φυλάττεσθε ἀπὸ τὴν πλεονεξίαν. Διὰ νὰ ἐννοήσουν δὲ οἱ ἄνθρωποι καλὰ τοὺς λόγους τούτους διηγήθηκεν εἰς αὐτοὺς τὴν ἐξῆς παραβολήν.

Κάποιου ἀνθρώπου πλουσίου εὐφόρησαν οἱ ἀγροί. Καὶ ἐσκέπτετο μὲ τὸν ἑαυτὸν του καὶ ἔλεγε. «Τὶ νὰ κάμω; Αἱ ἀποθήκαί μου εἶναι μικραί, καὶ δὲν ἔχω ποῦ νὰ βάλω ὅλους τοὺς καρπούς μου». Τέλος ἔκαμε τὴν ἀπόφασιν. «Θὰ κρημνίσω, τὰς ἀποθήκας μου καὶ θὰ κτίσω ἄλλας μεγαλυτέρας καὶ θὰ μαζεύσω ἐκεῖ ὅλα τὰ γεννήματά μου. Καὶ τότε θὰ εἰπῶ εἰς τὴν ψυχὴν μου, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ διὰ πολλὰ χρόνια, φάγε, πίε, εὐφραίνου!»

Ταῦτα ἤκουσε ὁ Θεὸς καὶ λέγει πρὸς τὸν πλούσιον. «Ἄφρων, αὐτὴν τὴν νύκτα ὀφείλεις νὰ παραδώσης τὴν ψυχὴν σου· ὅσα δὲ ἐτοίμασες εἰς ποῖον θὰ ἀνήκουν;»

«Αὐτὸ τὸ ἴδιον λοιπὸν συμβαίνει, ἐπρόσθεσεν ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, εἰς τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι μόνον γήϊνα καλὰ θησαυρίζουν καὶ δὲν φροντίζουν διὰ τὰ οὐράνια ἀγαθὰ».

Μὴ μεριμνήσετε λέγοντες. Τὶ φάγωμεν ἢ τί πίομεν ἢ τί περιβαλώμεθα. Ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν» (Ματθ. 6. 81). (Ἀνάγγ. Εὐαγγ. Λουκ. (12 16 21) καὶ Ματθ. 6. 31).

Ἡ παραβολὴ τοῦ Τελώνου καὶ τοῦ Φαρισαίου.

Ὁ Ἰησοῦς ἐπειδὴ ἤθελε νὰ διδάξῃ ὅτι ἡ ταπεινοφροσύνη ἀνυψώνει τὸν ἄνθρωπον, ἡ δὲ ὑπερηφάνεια ταπεινώνει αὐτόν, εἶπε τὴν ἐξῆς παραβολήν.

Δύο ἄνθρωποι ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν διὰ νὰ προσευχηθοῦν· ὁ ἓνας ἦτο Φαρισαῖος καὶ ὁ ἄλλος Τελώνης. Καθένας δὲ ἔκαμνε τὴν προσευχὴν του χωριστά. Ὁ Φαρισαῖος ἐστάθη ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου καὶ προσηύχετο μὲ τὰ ἐξῆς λόγια. «Σὲ εὐχαριστῶ, Θεέ μου, διότι δὲν εἶμαι καθὼς οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, ἄρπαγες, ἄδικοι, αἰσχροὶ ἢ καὶ καθὼς αὐτὸς ὁ Τελώνης.

Ἐγὼ νηστεύω δύο φορές τὴν ἑβδομάδα καὶ χαρίζω τὸ δέκατον ἀπ' ὅλα ὅσα ἔχω εἰς τοὺς πτωχοὺς». Ὁ δὲ Τελώνης ἐστέκετο μακρὰν τοῦ θυσιαστηρίου καὶ δὲν ἐτολμοῦσε νὰ σηκώσῃ οὔτε τοὺς ὀφθαλμούς του πρὸς τὸν οὐρανὸν, ἀλλ' ἐκτύπα τὸ στήθος αὐτοῦ καὶ ἔλεγεν. « Ὁ Θεὸς νὰ με^ε ἐλεήσῃ τὸν

Τελώνης καὶ Φαρισαῖος.

ἀμαρτωλόν ». Τότε εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι ἤκουσαν τὴν παραβολὴν αὐτήν. Σὰς λέγω ἀληθῶς ὅτι ὁ Τελώνης ἐπῆγεν εἰς τὴν οἰκίαν του συγχωρημένος, ὁ δὲ Φαρισαῖος ὄχι ».

« Πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται ». (Λουκ. 18, 14.)

Ἡ παραβολὴ τῶν μωρῶν παρθένων.

Ὁ Ἰησοῦς διὰ νὰ διδάξῃ, ὅτι ὀφειλομέν νὰ εἴμεθα πάντοτε ἔτοιμοι, διότι δὲν ἤξεύρομεν τὴν ἡμέραν, οὐδὲ τὴν στιγμὴν,
Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Εκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ φύγωμεν ἀπὸ τὸν κόσμον αὐτὸν εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν, εἶπε τὴν ἐξῆς παραβολὴν.

Μίαν φορὰν ἐγένετο γάμος καὶ ὁ γαμβρὸς ἐπρόκειτο νὰ ἔλθῃ τὴν νύκτα εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ γάμου. Δέκα παρθένοι ἦλθαν εἰς προϋπάντησιν τοῦ γαμβροῦ μὲ φανάρια. Ἄλλ' αἱ μὲν πέντε ἦσαν φρόνιμοι καὶ ἐφρόντισαν καὶ ἐπῆραν μαζί τῶν ἔλαιον διὰ τὰ φανάρια τῶν, αἱ δὲ ἄλλαι πέντε ἦσαν μωραὶ καὶ ἦλθαν χωρὶς ἔλαιον. Ἐπειδὴ δὲ ὁ γαμβρὸς ἀργούσε νὰ ἔλθῃ, ἐνύσταξαν ὅλοι καὶ ἀπεκοιμήθησαν. Κατὰ τὸ μεσονύκτιον ἤκούσθη μία φωνὴ ἢ ὁποία ἔλεγε. «Νὰ ὁ γαμβρὸς ἔρχεται· τρέξετε εἰς προϋπάντησίν του». Τότε ἐσηκώθησαν ὅλοι αἱ παρθένοι καὶ διώρθωναν τὰ φανάρια, ἀλλ' αἱ μωραὶ παρθένοι ἅμα εἶδαν ὅτι δὲν εἶχαν ἔλαιον διὰ νὰ τὰ ἀνάψουν, εἶπαν εἰς τὰς φρονίμους. «Σὰς παρακαλοῦμεν, δόστε μας ἀπ' τὸ ἔλαιόν σας ὀλίγον, διότι τὰ φανάρια μας ἤρχισαν νὰ σβήνουν. Τότε αἱ φρόνιμοι ἀπήντησαν. Δὲν μᾶς περισσεύει δυστυχῶς. Πηγαίνετε καλλίτερα, ὅπου πωλοῦν διὰ νὰ ἀγοράσετε». Ἐφυγαν λοιπὸν αἱ μωραὶ παρθένοι, διὰ νὰ ἀγοράσουν ἔλαιον, ἀλλ' ἐν τῇ μεταξὺ ἔφθασεν ὁ γαμβρὸς εἰς τὴν οἰκίαν. Αἱ φρόνιμοι ἐμβῆκαν μαζί μὲ αὐτὸν εἰς τοὺς γάμους καὶ κατόπιν ἔκλεισεν ἡ θύρα. Ὑστερον ἔρχονται καὶ αἱ μωραὶ παρθένοι, κτυποῦν τὴν θύραν καὶ φωνάζουν. «Κύριε, Κύριε, ἀνοιξέ μας!» Ὁ νυμφίος ὁμως ἀπήντησε. «Δὲν σὰς γνωρίζω ποῖα εἴσθε. Πηγαίνετε ἀπ' ἐδῶ».

Ἴδου ὁ νυμφίος ἔρχεται (ἀνάγν. Ματθ. 25 1 14).

Παραβολὴ τοῦ ἐλεήμονος Σαμαρείτου.

Κάποιος νομικὸς ἦλθε μίαν ἡμέραν πρὸς τὸν Ἰησοῦν διὰ νὰ τὸν πειράξῃ καὶ τὸν ἠρώτησε. «Διδάσκαλε, τί νὰ κάμω διὰ νὰ κληρονομήσω τὴν αἰωνίαν ζωὴν»; Ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν. «Τὶ εἶναι γραμμένον εἰς τὸν νόμον»; Αὐτὸς ἀπήντησε καὶ εἶπε. «Νὰ ἀγαπήσῃς Κύριον τὸν Θεόν σου μὲ ὅλην τὴν καρδίαν σου καὶ μὲ ὅλην τὴν ψυχὴν σου καὶ μὲ ὅλην τὴν δύ-

ναμίν σου και τόν πλησίον σου ὅπως τόν ἑαυτόν σου». Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν. «Σωστὰ ἀπήντησες· πράττε αὐτὸ και θὰ ἔμβης εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν». Ἄλλ' ὁ νομικός, ἐπειδὴ ἤθελε νὰ δικαιώσῃ τόν ἑαυτόν του, εἶπε πρὸς τόν Ἰησοῦν. «Ποῖος εἶναι ὁ πλησίον μου»; Τότε διηγήθηκεν ὁ Ἰησοῦς τὴν παραβολὴν ταύτην. «Κάποιος ἄνθρωπος κατέβαινεν ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ εἰς τὴν Ἱεριχώ. Εἰς τὸν δρόμον ἔπεσεν εἰς

Ὁ ἐλεήμων Σαμαρείτης.

χειρας ληστῶν, οἱ ὅποιοι ἀφοῦ τὸν ἐγύμνωσαν και τὸν ἐπλήγωσαν, ἔφυγαν και τὸν ἀφήκαν μισοπεθαμμένον. Ὑστερα ἀπὸ ὀλίγον ἐπερνοῦσεν ἀπὸ τὸν ἴδιον δρόμον κάποιος ἱερεὺς· αὐτὸς εἶδε τὸν δυστυχῆ νὰ εἶναι κατα γῆς πληγωμένος και αἱματωμένος και ὅμως ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του. Κατόπιν περνᾷ κάποιος Λευΐτης. Εἶδε και αὐτὸς τὸν δυστυχῆ εἰς τὴν ἀθλίαν ἐκείνην κατάστασιν· ἀλλὰ και αὐτὸς ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον

του. Τέλος περνᾷ κάποιος Σαμαρείτης, ὁ ὁποῖος μόλις εἶδεν αὐτόν, τὸν εὐσπλαγνίσθη καὶ ἀμέσως κατέβη ἀπὸ τὸν ὄνον του, ἔπλυνε μὲ ἔλαιον καὶ οἶνον τὰς πληγὰς του καὶ ἔδωκεν αὐτάς· ἔπειτα ἀνέβασεν αὐτὸν εἰς τὸν ὄνον καὶ τὸν ἔφερεν εἰς ἓνα πανδοχεῖον καὶ ἐκεῖ ἐπεριποιήθη τὸν ἀσθενῆ ὅλην τὴν νύκτα. Τὴν δὲ πρωΐαν, πρὶν ἀναχωρήσει, ἐκάλεσε τὸν πανδοχέα καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν δύο δηνάρια, δηλ. δύο δραχμὰς περίπου, καὶ εἶπε. «Περιποιήσου τὸν ἀσθενῆ, καὶ ὅτι περισσότερον ἐξοδεύσης, θὰ σοῦ τὸ δώσω, ὅταν γυρίσω. Ἐφοῦ διηγήθηκεν ὁ Ἰησοῦς τὴν παραβολὴν αὐτήν, ἠρώτησε τὸν νομικόν. «Ποῖος ἐκ τῶν τριῶν σοῦ φαίνεται, ὅτι εἶναι ὁ πλησίον ἐκείνου, ὁ ὁποῖος ἔπεσεν εἰς τὰς χεῖρας τῶν ληστών ;»

Ὁ δὲ νομικὸς ἀπεκρίθη. «Ὁ ἐλεήσας αὐτόν». «Καλὰ ἀπήντησες· λοιπὸν πήγαινε καὶ σὺ καὶ κάμνε τὸ ἴδιον».

«Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται». (Ματθ. 5, 7). **«Δανεῖζει Θεῶ ὁ ἐλεῶν πτωχόν».** (Παροιμ. 9, 7).

Ὁ ἄσωτος υἱός.

Ὁ Ἰησοῦς διὰ νὰ δείξῃ τὴν μεγάλην τοῦ Θεοῦ εὐσπλαγχνίαν πρὸς τοὺς ἁμαρτωλοὺς, ὅταν αὐτοὶ πραγματικὰ μετανοοῦν, εἶπε τὴν ἐξῆς παραβολὴν.

Κάποιος πατέρας εἶχε δύο υἱούς. Μίαν ἡμέραν εἶπεν ὁ νεώτερος πρὸς τὸν πατέρα του. «Πατέρα, δός μου τὸ μερίδιόν μου τὸ ὁποῖον ἀνήκει εἰς ἐμὲ ἀπὸ τὴν περιουσίαν». Καὶ ὁ πατέρας ἐμοίρασεν εἰς αὐτοὺς τὴν περιουσίαν του καὶ ἔδωκεν εἰς τὸν μικρότερον τὸ ἀνάλογον μερίδιον.

Κατόπιν ἀπ' ὀλίγας ἡμέρας ὁ νεώτερος υἱός, ἀφ' οὗ ἐμάζευσεν τὰ πράγματά του ἀνεχώρησεν εἰς χώραν μακρὰν καὶ ἐκεῖ κατέφαγε τὰ χρήματά του μὲ ἄσωτην ζωὴν καὶ μὲ κακοὺς φίλους.

Ἐφοῦ δὲν εἶχε πλέον τίποτε, ἔπεσε πείνα μεγάλη εἰς τὴν

χώραν ἐκείνην καὶ αὐτὸς ἤρχισε νὰ στερῆται, διότι ὁ ἄρτος ἐπωλεῖτο πολὺ ἀκριβᾶ.

Ἄφ' οὗ εὐρέθηκεν εἰς αὐτὴν τὴν ἀνάγκην, ἐπῆγεν ὁ δυστυχῆς εἰς ἓνα ἀπὸ τοὺς πολίτας τῆς χώρας ἐκείνης καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ τοῦ δώσῃ ἐργασίαν διὰ νὰ μὴ ἀποθάνῃ ἀπὸ τὴν πείναν, ὁ δὲ πολίτης τὸν ἔστειλεν εἰς τοὺς ἀγρούς του νὰ βόσκη χοίρους. Ἐκεῖ ἐπροσπαθοῦσε νὰ γεμίσῃ τὴν κοιλίαν του, ἀπὸ τὰ ξυλοκέρατα, τὰ ὁποῖα ἔτρωγαν οἱ χοῖροι· καὶ κανεὶς δὲν ἔλεοῦσεν αὐτόν. Ἐνῶ εὐρίσκετο εἰς τοιαύτην κατάστασιν, ἐκάθησεν καὶ ἐσυλλογίσθη μὲ τὸν ἑαυτόν του καὶ εἶπεν. «Εἰς πόσους ὑπηρέτας τοῦ πατέρα μου περισσεύει ἄρτος, ἐγὼ δὲ ἐδῶ ἀποθνήσκω ἀπὸ τὴν πείναν. Θὰ σηκωθῶ νὰ ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ θὰ τοῦ εἶπω. «Πατέρα ἡμάρτησα εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἔμπρός σου καὶ δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ λέγωμαι υἱὸς σου. Μετεχειρίσου με ὅπως ἓνα ἀπὸ τοὺς ὑπηρέτας σου». Αὐτὸ τὸ ὅποῖον ἐσκέφθη, αὐτὸ καὶ ἔκαμεν.

Ἐσηκώθη λοιπὸν καὶ ἐπῆγεν εἰς τὸν πατέρα του. Ὅταν ἐπλησίαζεν εἰς τὴν πατρικὴν του οἰκίαν, εἶδεν ὁ πατέρας του αὐτόν ἀπὸ μακρὰν νὰ ἔρχεται εἰς τοιαύτην κατάστασιν καὶ τὸν εὐσπλαχνίσθη, ἐλησιμόνησε τὰς ἀσωτίας του καὶ τὰς κακὰς του πράξεις καὶ ἔτρεξε καὶ τὸν ἐνηγγκαλίσθηκε καὶ τὸν κατεφιλοῦσε μὲ δάκρυα. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν ὁ υἱὸς του. «Πατέρα μου, ἡμάρτησα εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἔμπρός σου καὶ δὲν εἶμαι ἄξιος νὰ λέγωμαι υἱὸς σου».

Τότε ὁ πατέρας του δὲν ἔδωκε καμμίαν προσοχὴν εἰς αὐτά, ἀλλὰ διέταξε τοὺς δούλους του νὰ τοῦ φέρουν τὴν πρώτην στολήν του καὶ νὰ τὸν ἐνδύσουν. Ἐπίσης νὰ τοῦ φορέσουν δακτυλίδι εἰς τὴν χεῖρά του καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας του, νὰ σφάξουν δὲ τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν, διὰ νὰ φάγουν καὶ νὰ εὐφρανθοῦν, διότι ὁ υἱὸς του αὐτὸς ἦτο νεκρὸς καὶ ἀνέζησε καὶ χαμένος καὶ εὐρέθη. Οἱ ὑπηρέται ἠτοίμασαν ὅλα σύμφωνα

μὲ τὰς διαταγὰς τοῦ κυρίου των, καὶ ὅλοι ἦσαν χαρούμενοι καὶ διεσκέδαζαν.

Ἐνῶ συνέβαιναν αὐτὰ εἰς τὴν πατρικὴν οἰκίαν, ἦλθεν ὁ μεγαλύτερος υἱὸς ἀπὸ τὸν ἀγρὸν καί, καθὼς ἐπλησίασεν, ἤκουσε μουσικὴν καὶ χοροὺς καὶ ἠρώτησεν ἕνα ἀπὸ τοὺς ὑπηρέτας τί συμβαίνει. Ὁ δὲ ὑπηρέτης εἶπεν. «Ἦλθεν ὁ ἀδελφός σου ὁ νεώτερος, καὶ ὁ πατέρας σου ἔσφαξε τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν, διότι ἐγύρισεν ἀπὸ τὴν ξενιτειὰν ὁ ἀδελφός σου ὑγιής. Μόλις ἤκουσε αὐτά, ἐθύμωσε καὶ δὲν ἤθελε νὰ ἐμβῆ εἰς τὴν οἰκίαν, ὁ δὲ πατέρας του τότε ἐβγήκε καὶ παρεκαλοῦσεν αὐτὸν νὰ ἐμβῆ. Ἄλλ' ἐκεῖνος θυμωμένος εἶπε πρὸς τὸν πατέρα του. «Ἴδὲς ἐκεῖ, ἐγὼ δουλεύω κοντὰ σου τόσα ἔτη καὶ ὅ,τι μὲ διατάσσεις ὅλα τὰ κάμνω καὶ δὲν μοῦ ἔδωκες μίαν φορὰν οὔτε ἕνα ἐρίφιον, διὰ νὰ διασκεδάσω μὲ τοὺς φίλους μου. Καὶ τώρα, ὅταν ἦλθεν ὁ υἱός σου αὐτός, ὁ ὁποῖος κατεσπατάλησε τὴν περιουσίαν σου μὲ κακὴν ζωὴν, ἔσφαξες δι' αὐτὸν τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν».

Τότε εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ πατέρας του. «Παιδί μου, σὺ πάντοτε εἶσαι μαζί μου καὶ ὅλη ἡ περιουσία εἶναι ἰδική σου. Ἐπρεπε λοιπὸν καὶ σὺ νὰ χαρῆς διότι ὁ ἀδελφός σου ἦτο νεκρὸς καὶ ἀνέζησε καὶ χαμένος καὶ εὐρέθη.

«Μετανοεῖτε, ποιήσατε καρποὺς ἀξίους τῆς μετανοίας».
(Ματθ. 2, 2), (Εὐαγγ. Λουκᾶ 15 12—32).

Ἡ θριαμβευτικὴ εἴσοδος τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα.

Ἐξ ἡμέρας πρὸ τοῦ Πάσχα ὁ Ἰησοῦς εὐρίσκετο εἰς τὴν Βηθανίαν, ὅπου ἀνέστησε τὸν Λάζαρον ἐκ τῶν νεκρῶν. Ἀπ' ἐκεῖ ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, διὰ νὰ εορτάσῃ τὸ Πάσχα, ἂν καὶ ἐγνώριζεν, ὅτι ἐκεῖ ἐπρόκειτο νὰ συλληφθῆ καὶ νὰ σταυρωθῆ. Καὶ ὅμως ἀπεφάσισε νὰ ὑπάγῃ διότι τέτοια ἦτο ἡ θέλησις τοῦ Πατρός του.

Ὅταν ἐπλησίαζε πρὸς τὴν Ἱερουσαλήμ, εἶπεν εἰς δύο ἀπὸ

τοὺς μαθητάς του. «Πηγαίνετε εἰς τὴν ἀπέναντι κώμην καὶ ἐκεῖ θὰ εὑρετε πῶλον ὄνου δεμένον. Λύσετε αὐτὸν καὶ φέρετέ τον ἐδῶ. Καὶ ἂν κανεὶς σὰς ἐρωτήσῃ, διατι λύετε τὸν πῶλον, εἶπέτε του ὅτι ὁ διδάσκαλος ἔχει ἀνάγκην αὐτοῦ. Οἱ μαθηταὶ ἐπήγαν, εὗρηκαν τὸν πῶλον, τὸν ἔλυσαν καὶ τὸν ἔφεραν εἰς τὸν Ἰησοῦν. Τότε ἔβαλαν τὰ φορέματά των εἰς τὸν πῶλον καὶ ἀνέβηκεν ὁ Ἰησοῦς καὶ τοιουτοτρόπως ἐπήγαιναν εἰς τὴν πόλιν Ἱερουσαλήμ.

Οἱ ἄνθρωποι, ἀφοῦ ἤκουσαν ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἔρχεται, ἐβγήκαν ἀπὸ τὴν πόλιν εἰς προϋπάντησιν αὐτοῦ καὶ ἔστρωναν τὰ ἐνδύματα αὐτῶν εἰς τὴν ὁδόν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐπρόκειτο νὰ περάσῃ ὁ Ἰησοῦς, ἄλλοι ἔκοπταν κλάδους δένδρων καὶ ἔστρωναν εἰς τὴν ὁδόν, καὶ ἄλλοι ἐκράτουν εἰς τὰς χεῖρας βαῖτα, δηλαδὴ κλάδους φοινίκων. Ὁ δὲ κόσμος ἔψαλλεν: «Ὡσανα τῷ υἱῷ Δαβὶδ. Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου». Τοιουτοτρόπως μὲ δόξαν καὶ τιμὴν ἐμβῆκεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ.

Ὁ Ἰησοῦς ὁμιλεῖ ἐναντίον τῶν Φαρισαίων.

Οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἦσαν ὑποκριταὶ Ἰουδαῖοι, οἱ ὅποιοι ἐφαίνοντο ἐμπρὸς εἰς τὸν κόσμον ὡς οἱ αὐστηρότεροι φύλακες τοῦ νόμου.

Ἄλλ' ὁ Σωτὴρ ἡμῶν δὲν ἐχώνευε τοὺς ὑποκριτὰς καὶ ὅσας φορὰς τοῦ παρουσιάζετο κατάλληλος εὐκαιρία κατηγοροῦσεν αὐτοὺς δριμύτατα.

Ἀξιοσημεῖωτος ὅμως εἶναι ἡ κατηγορία, τὴν ὁποίαν ἔκαμε πρὸς αὐτοὺς ὀλίγον πρὸ τοῦ σταυρικοῦ θανάτου του. Ἀφοῦ ἐγύρισε καὶ εἶδε τὸν συνοδεύοντα αὐτὸν κόσμον καὶ τοὺς μαθητάς του εἶπεν. Ἐπάνω εἰς τὴν καθέδραν τοῦ Μωϋσέως ἐκάθησαν οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι. Ὅλα λοιπὸν ὅσα σὰς λέγουν νὰ τὰ φυλάττετε· νὰ μὴ κάμνετε ὅμως κατὰ τὰ ἔργα των· διότι λέγουν μὲν πολλὰ, ἀλλὰ τίποτε δὲν κάμνουν.

Ἀποφεύγετε τὴν ἐπίδειξιν καὶ τοὺς πομπώδεις τίτλους· νὰ

εἴσθε ταπεινοὶ πάντοτε ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Διότι, ὅποιος ὑψώνει τὸν ἑαυτὸν του, θὰ ταπεινωθῆ, καὶ ἐκεῖνος, ὁ ὅποιος ταπεινώνει τὸν ἑαυτὸν του, θὰ ὑψωθῆ.

Κατόπιν στρέφεται πάλιν πρὸς τοὺς ὑποκριτάς, τοὺς ὁποίους παριστάνει εἰς τοὺς ἀκροατάς του ὅπως πραγματικὰ ἦσαν, καὶ ὅχι ὅπως ἐφαίνοντο. Λέγει δηλαδή, ὅτι μὲ τὴν χαλάσμενην διδασκαλίαν αὐτῶν δὲν θὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, οὔτε αὐτοὶ οὔτε τοὺς ἄλλους θὰ ἀφήσουν. "Οτι κατατρώγουν, χωρὶς νὰ φοβοῦνται τὴν συνειδησίν των, τὰς περιουσίας τῶν χηρῶν καὶ τῶν ὀρφανῶν, ἐνῶ νύκτα καὶ ἡμέραν προσεύχονται ἐμπρὸς εἰς τοὺς ἀνθρώπους. "Οτι καθαρίζουν τὸν κῶνωπα, ὁ ὅποιος πίπτει μέσα εἰς τὸ ποτήρι των, ἐνῶ καταπίνουν ἀσύστολα τὴν κάμηλον.

Δι' ὅλα αὐτὰ παρομοιάζει αὐτοὺς ὁ Σωτὴρ πρὸς τάφους, οἱ ὅποιοι ἀπ' ἔξω μὲν φαίνονται ὡραῖοι, ἀπὸ μέσα δὲ εἶναι γεμάτοι ἀπὸ κόκκαλα νεκρῶν καὶ ἀπὸ πᾶσαν ἀκαθαρσίαν.

Ὁνομάζει αὐτοὺς ὄφεις καὶ γεννήματα ἐχιδνῶν καὶ λέγει ὅτι δὲν θὰ διαφύγουν τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως.

Ὁνομάζει αὐτοὺς προφητοκτόνους, ὅπως ἦσαν καὶ οἱ πατέρες των, διότι αὐτοὶ ἔμελλον ὕστερα ἀπ' ὀλίγον νὰ φονεύσουν καὶ αὐτὸν καὶ τοὺς μαθητάς του.

Ὑστερα ἀπὸ τὴν δυνατὴν κατηγορίαν στρέφει ὁ Σωτὴρ μὲ πικρίαν τὸν λόγον πρὸς τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ λέγει :

Ἱερουσαλήμ ! Ἱερουσαλήμ ! σὺ ποῦ φονεύεις τοὺς προφῆτας καὶ λιθοβολεῖς τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν. Πόσας φορὰς ἠθέλησα νὰ μαζεύσω τὰ παιδιὰ σου, κατὰ τὸν τρόπον τὸν ὁποῖον μαζεύει ἡ ὄρνις τὰ κλωσσόπουλά της ὑπὸ κάτω ἀπὸ τὰς πτέρυγὰς της καὶ δὲν ἠθελήσατε. Διὰ τοῦτο ἀφήνεται εἰς σὰς ὁ οἶκός σας ἔρημος.

Ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τοῦ ἀνωτάτου συμβουλίου.

Οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι κατεδίωκαν πολὺ τὸν Ἰησοῦν, κατῴρθωσαν δὲ νὰ συκοφαντήσουν αὐτὸν εἰς τὸν λαόν, ὁ ὁποῖος χωρὶς νὰ σκεφθῆ τί ἔκαμνε, συνέλαβεν αὐτόν.

Ἄφου συνέλαβαν τὸν Ἰησοῦν, τὸν ἔφεραν πρὸς τὸν Ἄνναν καὶ ἔπειτα εἰς τὸν Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα, ὅπου ἐμαζεύθησαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ ὄλον τὸ συνέδριον, ἐζητοῦσαν δὲ ψευδομαρτυρίαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, διὰ νὰ θανατώσουν αὐτόν.

Τότε παρουσιάσθησαν δύο ψευδομάρτυρες, οἱ ὁποῖοι εἶπαν. «Ἦκούσαμεν αὐτὸν νὰ λέγῃ. «Δύναμαι νὰ χαλάσω τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τρεῖς ἡμέρας νὰ ἀνοικοδομήσω αὐτόν». Τότε ἐσηκώθη ὁ ἀρχιερεὺς καὶ εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν. «Δὲν ἀποκρίνεσαι ; Τί μαρτυροῦν αὐτοὶ ἐδῶ ἐναντίον σου ;» Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς δὲν ἔδωκε καμμίαν ἀπάντησιν.

Κατόπιν ὁ ἀρχιερεὺς εἶπε πρὸς αὐτόν. «Σὲ ὀρκίζω εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος νὰ εἴπης εἰς ἡμᾶς τὴν ἀλήθειαν· ἐάν σὺ εἶσαι ὁ Χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ». Λέγει πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς. «Σὺ τὸ λέγεις. Ἄλλ' ἐκτὸς ἀπ' αὐτὸ σὰς λέγω, ὅτι εἰς τὸ ἐξῆς θέλετε ἰδεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου νὰ κάθεται ἀπὸ τὰ δεξιὰ τοῦ Πατρὸς του καὶ νὰ ἔρχεται ἐπάνω εἰς τὰς νεφέλας τοῦ οὐρανοῦ». Ὅταν ἤκουσεν αὐτὰ ὁ ἀρχιερεὺς ἀπὸ τὸν θυμὸν του ἔσχισε τὰ ἐνδύματά του λέγων· «Ἐβλασφήμησε· τί ἀνάγκη ἔχομεν μαρτύρων ; Νὰ, τώρα ἠκούσατε τὴν βλασφημίαν αὐτοῦ· τί ἀποφασίζετε ;» Ἐκεῖνοι τότε ἀπεκρίθησαν ὅτι εἶναι ἔνοχος θανάτου. Ἦρχισαν λοιπὸν νὰ πτύουν αὐτὸν εἰς τὸ πρόσωπον καὶ νὰ τὸν κτυποῦν λέγοντες· «Προφήτευσε, Χριστέ, ποῖος σὲ ἔρράπισεν».

Ἡ προδοσία τοῦ Ἰούδα.

Ἐνῷ ὠμιλοῦσεν ἀκόμη ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς μαθητάς του, νὰ καὶ ἔρχεται ὁ Ἰούδας, ὁ ὁποῖος εἶχε φύγῃ ἀπὸ τὸν δεῖ-

πνον τὸν μυστικόν, πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς εἶπεν ὅτι δύνανται ἐκείνην τὴν νύκτα νὰ συλλάβουν τὸν Ἰησοῦν. Οἱ ἀρχιερεῖς ἔδωκαν εἰς αὐτὸν ἀμέσως στρατιώτας ὀπλισμένους μὲ μάχαιρας καὶ ξύλα καὶ ὄπλα. Ἐκρατοῦσαν δὲ ἀκόμη εἰς τὰς χεῖράς των φανάρια καὶ λαμπάδας, διότι ἦτο νύκτα.

Οἱ ἄνδρες δι' αὐτὸ δὲν ἐγνώριζαν τὸν Ἰησοῦν· εἶπεν εἰς αὐ-

Ἡ προδοσία τοῦ Ἰούδα.

τοὺς ὁ προδότης. «Ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον θὰ φιλήσω, αὐτὸς εἶναι ὁ Ἰησοῦς· αὐτὸν νὰ συλλάβετε».

Καθὼς λοιπὸν ἐπλησίασαν πρὸς τὸν Ἰησοῦν, ὁ σιχαμένος Ἰούδας ἤλθε καὶ ἐφίλησεν αὐτὸν λέγων· «Χαῖρε διδάσκαλε». Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε· «Μὲ φίλημα παραδίδεις τὸν διδάσκαλόν σου;» Καὶ ἀμέσως οἱ στρατιῶται περιεκύκλωσαν τὸν Ἰησοῦν καὶ τὸν συνέλαβαν. Ἄμα εἶδεν αὐτὸ ὁ Πέτρος ἔσυρε τὴν μάχαιραν καὶ ἀπέκοψεν τὸ αὐτὶ ἐνὸς ὑπηρέτου. Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς τὸν Πέτρον. «Πέτρε, βάλε τὴν μάχαιράν σου εἰς τὴν θήκην, διότι ὁποῖος μεταχειρίζεται τὴν μάχαιραν ἐναντίον τῆς

ἐξουσίας, θὰ ἀποθάνῃ μὲ μάχαιραν. Ἡ νομίζεις ὅτι δὲν δύναμαι νὰ παρακαλέσω τὸν πατέρα μου, νὰ στείλῃ πολλὰς χιλιάδας ἀγγέλων διὰ νὰ μὲ ὑπερασπισθοῦν; πρέπει ὅμως νὰ γίνῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ». Ἐπειτα εἰ ἤρε τὸ αὐτὸ τοῦ ὑπηρέτου, τὸ ἔβαλεν εἰς τὴν θέσιν του καὶ τὸ κέτρεψε.

Κατόπιν συνέλαβαν οἱ στρατιῶται τὸν Ἰησοῦν καὶ τὸν ἔφεραν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀρχιερέως. Οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ ἔφυγαν, μόνον δὲ ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης παρακολουθοῦσαν ἀπὸ μακρὰν, διότι ἤθελαν νὰ ἴδουν τι θὰ ἀπογίνῃ ὁ Ἰησοῦς.

Ὁ μυστικὸς δεῖπνος.

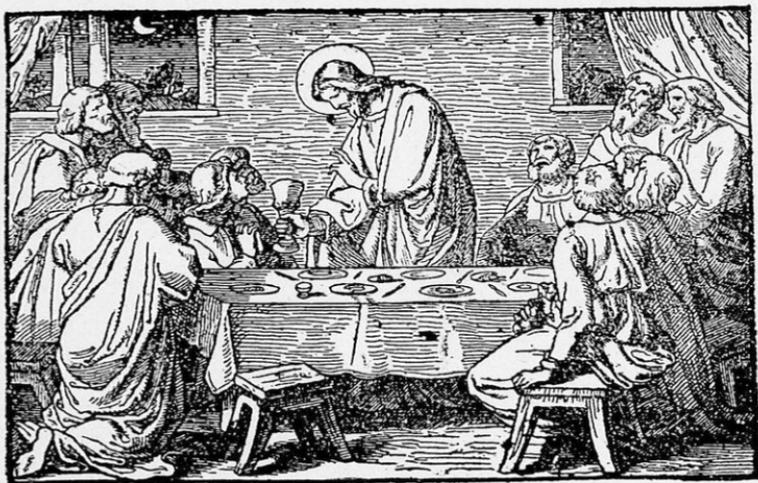
Ἦστερα ἀπ' ὀλίγας ἡμέρας ἤρχετο ἡ ἑορτὴ τοῦ Πάσχα. Αὐτὴν ἐώρταζαν οἱ Ἑβραῖοι διὰ νὰ ἐνθυμοῦνται τὴν ἐξοδὸν τῶν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον καὶ κάθε μία οἰκογένεια ἔσφαζεν ἓν ἄρνιον, καθὼς τότε τοὺς διέταξεν ὁ Μωϋσῆς, καὶ διεσκέδαζαν.

Ἦλθαν λοιπὸν οἱ μαθηταὶ πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ τὸν ἠρώτησαν· «Κύριε, ποῦ θέλεις νὰ σοῦ ἐτοιμάσωμεν νὰ φάγῃς τὴν φορὰν αὐτὴν τὸ Πάσχα;» Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς δύο ἀπὸ τοὺς μαθητάς του. Πηγαίνετε εἰς τὴν πόλιν, ἐκεῖ θὰ ἀπαντήσετε ἄνθρωπον, ὃ ὁποῖος θὰ κρατῇ στάμναν, ἀκολουθήσατε αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν, ὅπου πηγαίνει, καὶ εἶπατε πρὸς τὸν σπιτονοικοκύρην. «Ὁ διδάσκαλος ἐρωτᾷ· ποῦ εἶναι τὸ κατάλυμά του ὅπου θὰ φάγῃ τὸ Πάσχα μὲ τοὺς μαθητάς του;» Ἐκεῖνος θὰ σᾶς δείξῃ ἀνώγειον στρωμένον· ἐκεῖ λοιπὸν ἐτοιμάσετε. Οἱ μαθηταὶ ἐπήγαν καὶ εὗρήκαν ὅλα καθὼς προεῖπεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἠτοιμάσαν τὸ δεῖπνον. Ὅταν ἦλθεν ἡ ἑσπέρα, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς μὲ τοὺς ἄλλους μαθητάς καὶ ἐκάθησαν εἰς τὴν τράπεζαν.

Ὁ Ἰησοῦς τότε, πρὶν καθήσουν εἰς τὴν τράπεζαν νὰ φάγουν, ἐζώσθηκε μίαν μεγάλην πετοσέταν, ἔφερεν ὕδωρ εἰς τὸν νιπτῆρα καὶ ἤρχισε νὰ νίπτῃ τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν του καὶ ἐσπόγγιζεν αὐτοὺς μὲ τὴν πετοσέταν, μὲ τὴν ὁποίαν ἦτο ζωσμένος. Ὅταν ἦλθεν εἰς τὸν Πέτρον, εἶπεν αὐτός· «Κύριε, σὺ θὰ

μου νίψης τοὺς πόδας; Αὐτὸ δὲν θὰ γίνῃ ποτέ!». Ὁ Ἰησοῦς τότε ἀπήντησεν. «Ἐὰν δὲν νίψω τοὺς πόδας σου, δὲν ἔχεις θέσιν εἰς ἐμέ». Ἄμα ἤκουσεν αὐτὰ ὁ Πέτρος εἶπεν· «Κύριε, ὄχι τοὺς πόδας μου μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλὴν μου νίψε».

Ἄφοῦ ἔπλυνε τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν, εἶπε πρὸς αὐτούς. «Ἡξεύρετε τί ἔκαμα εἰς σᾶς; Σεῖς μὲ ὀνομάζετε διδάσκαλον καὶ κύριον, καὶ καλὰ λέγετε· διότι εἶμαι ἀληθινὰ κύριος καὶ δι-

Ὁ Μυστικὸς Δεῖπνο;

δάσκαλός σας· ἂν λοιπὸν ἐγὼ ὁ κύριος καὶ διδάσκαλός σας ἐνίψα τοὺς πόδας σας καὶ σεῖς ὀφείλετε νὰ νίψετε τοὺς πόδας ὁ ἓνας τοῦ ἄλλου. Διότι σᾶς ἔδωκα παράδειγμα διὰ νὰ φέρεσθε καὶ σεῖς ὁ ἓνας πρὸς τὸν ἄλλον ὅπως ἐγὼ ἐφέρθηκα πρὸς σᾶς. Καὶ ἀπ' αὐτὸ θὰ γνωρῖσουν οἱ ἄνθρωποι, ὅτι εἴσθε μαθηταὶ μου, ἐὰν ἔχετε ἀγάπην ὁ ἓνας πρὸς τὸν ἄλλον.

Κατόπιν ἀπ' αὐτὸ ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἐκάθησεν εἰς τὴν τράπεζαν καὶ λέγει πρὸς τοὺς μαθητάς του. «Μὲ τὴν καρδιάν μου ἐπεθύμησα νὰ φάγω τοῦτο τὸ Πάσχα μαζί σας, πρὶν πάθω.

Εἶναι ἡ τελευταία φορά, κατὰ τὴν ὁποίαν τρώγω μαζί σας». Ἐνῶ ἔτρωγαν, ἐπῆρεν ἄρτον, τὸν ἔκοψεν καὶ τὸν ἔδωκεν εἰς τοὺς μαθητάς του λέγων. «Λάβετε φάγετε, τοῦτο εἶναι τὸ σῶμά μου». Ἐπειτα ἐπῆρε τὸ ποτήριον γεμάτον οἶνον καὶ ἔδωκεν εἰς τοὺς μαθητάς του λέγων. «Πίετε ἀπ' αὐτὸ ὄλοι· αὐτὸ εἶναι τὸ αἷμά μου». Ὑστερα λέγει ὁ Ἰησοῦς πάλιν. «Ἐνας ἀπὸ σας, ὃ ὁποῖος συντρώγει με ἐμέ αὐτὴν τὴν ὥραν θὰ με προδώσῃ». Μόλις ἤκουσαν αὐτὸ οἱ μαθηταὶ ἐταράχθησαν, ἔβλεπαν ὁ ἓνας τὸν ἄλλον καὶ ἔγιναν πολὺ λυπημένοι. Ἐρωτοῦσαν δὲ αὐτὸν ὁ ἓνας κατόπιν ἀπὸ τὸν ἄλλον. «Μήπως εἶμαι ἐγώ, Κύριε;» Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς δὲν ἀπήντα. Τότε ἔκαμε νεῦμά ὁ Πέτρος πρὸς τὸν Ἰωάννην, ὃ ὁποῖος ἐκάθητο πλησίον τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἦτο ὁ ἀγαπητὸς αὐτοῦ μαθητῆς, νὰ ἐρωτήσῃ τὸν Ἰησοῦν. Ὁ Ἰωάννης τότε ἔσκυψεν εἰς τὸ στήθος τοῦ Ἰησοῦ καὶ τὸν ἠρώτησε κρυφά. «Κύριε ποῖος εἶναι ὁ προδότης σου;» Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτόν. «Εἶναι ἐκεῖνος, εἰς τὸν ὁποῖον θὰ δώσω τὸν ἄρτον τὸν ὁποῖον θὰ βουτήσω εἰς τὸ πινάκιον». Καὶ ἀμέσως ἐπῆρε τὸν ἄρτον, τὸν ἐβούτησε καὶ τὸν ἔδωκεν εἰς τὸν Ἰούδαν τὸν Ἰσκαριώτην. Ὁ Ἰούδας καθὼς ἐπῆρε τὸν ἄρτον ἦτο σὰν νὰ ἐμβῆκεν ὁ σατανᾶς εἰς τὴν καρδίαν του. Ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει πρὸς αὐτόν. «Ὅ,τι σκέπτεσαι νὰ κάμῃς, κάμε αὐτὸ τὸ γρηγορώτερον». Ἀλλὰ κανεὶς ἀπὸ τοὺς μαθητάς του δὲν ἐκατάλαβε διατι τὰ λέγει αὐτὰ ὁ Ἰησοῦς. Ὁ δὲ Ἰούδας, ἀφ' οὗ ἐπῆρε τὸν ἄρτον, ἐβγήκε ἀμέσως καὶ ἔτρεξεν εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ εἶπε εἰς αὐτοὺς πῶς καὶ πῶς ἤμποροῦν νὰ συλλάβουν τὸν Ἰησοῦν τὴν νύκτα ἐκεῖνην.

Ἡ σύλληψις τοῦ Ἰησοῦ εἰς Γεθσημανῆ.

Κατόπιν ἀπὸ τὸν δεῖπνον ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς μετὰ τοὺς μαθητάς του εἰς ἓνα τόπον ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν, ὃ ὁποῖος ἐλέγετο Γεθσημανῆ, ὅπου ὑπῆρχε κήπος. Εἰς τὸν δρόμον λέγει πρὸς τοὺς μαθητάς του. «Τὴν νύκτα αὐτὴν θὰ σκανδαλισθῆτε ἐξ αἰτίας μου».

Ἐποκρίνεται ὁ Πέτρος. «Καὶ ἂν ὅλοι θὰ σκανδαλισθοῦν, ἐγὼ οὐδέποτε». Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε. «Αὐτὴν τὴν νύκτα πρὶν φωνάξῃ ὁ πετεινὸς τρεῖς φορές θὰ μὲ ἀπαρνηθῆς, Πέτρε». Τότε ἀπαντᾷ πάλιν ὁ Πέτρος. «Καὶ ἂν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀποθάνω μαζί σου, δὲν θὰ σὲ ἀπαρνηθῶ». Ὅταν ὁ Ἰησοῦς ἔφθασεν εἰς Γεθσημανῆ, εἶπε πρὸς τοὺς μαθητάς του. «Σεῖς μένετε αὐτοῦ, ἐγὼ δὲ θὰ προχωρήσω διὰ νὰ προσευχηθῶ». Ἐπῆρε δὲ μόνον τοὺς τρεῖς ἀγαπημένους μαθητάς του τὸν Πέτρον, τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν

Ἡ σύλληψις τοῦ Ἰησοῦ ἐν Γεθσημανῆ

Ἰωάννην καὶ λέγει πρὸς αὐτοὺς· «Περίλυπος εἶναι ἡ ψυχὴ μου μέχρι θανάτου». Ἐπειτα, ἀφοῦ ἐπροχώρησεν ὀλίγον μόνον, ἔπεσε μὲ τὸ πρόσωπον εἰς τὴν γῆν καὶ ἔκαμνε τὴν προσευχὴν του λέγων. «Πατέρα μου, εἰάν εἶναι δυνατόν, ἄς περάσῃ ἀπ' ἐμένα ἡ ἀνάγκη αὕτη, νὰ πάθω καὶ νὰ ἀποθάνω· ἀλλά, πατέρα μου, ἄς γίνῃ ὅχι καθὼς ἐγὼ θέλω, ἀλλὰ ὅπως θέλεις σύ».

Ἀφοῦ τοιουτοτρόπως ἔκαμε τὴν προσευχὴν του, ἐπέστρεψε πρὸς τοὺς τρεῖς μαθητάς του καὶ εὗρήκεν αὐτοὺς νὰ κοιμῶνται, ἐξύπνησε δὲ αὐτοὺς καὶ τοὺς εἶπε. Δὲν ἤμπορέσατε μίαν ὥραν

νά ἀγρυπνήσετε με ἐμένα; Ευπνάτε λοιπὸν καὶ προσεύχεσθε, διὰ νὰ μὴν εἰσέλθετε εἰς πειρασμόν».

Ἄφου εἶπεν αὐτά, ἔφυγε πάλιν εἰς τὴν προτέραν θέσιν του καὶ ἔκαμνε πάλιν τὴν προσευχὴν του λέγων· «Πατέρα ἐὰν εἶναι δυνατόν, ἄς περάσῃ τὸ ποτήριον αὐτὸ ἀπ' ἐμένα, ἀλλ' ἄς γίνῃ τὸ θελημα σου καὶ ὄχι τὸ ἰδικόν μου». Κατόπιν ἀπὸ τὴν προσευχὴν ἐπῆγε πάλιν πρὸς τοὺς μαθητάς του καὶ εὐρῆκεν αὐτοὺς νὰ κοιμῶνται. Ἐφυγε λοιπὸν καὶ προσευχήθηκε καὶ τρίτην φορὰν λέγων τὴν ἰδίαν προσευχὴν. Τότε ἔπιασεν αὐτὸν τρόμος καὶ ἀγωνία, ἰδρῶς δὲ ἔτρεχεν ἀπὸ τὸ πρόσωπόν του εἰς τὴν γῆν σὰν βρόμβοι αἵματος. Ἐνῶ δὲ ἦτο εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν, παρουσιάσθηκεν ἄγγελος ἀπὸ τὸν οὐρανόν, ὁ ὁποῖος τοῦ ἔδωκε θάρρος. Ἄφου ἔπαυσε τὴν προσευχὴν του, ἦλθε πάλιν πρὸς τοὺς μαθητάς του, τοὺς ὁποῖους εὗρε πάλιν νὰ κοιμῶνται, καὶ λέγει πρὸς αὐτούς. Κοιμᾶσθε καὶ ἀναπαύεσθε. Νά, ἔφθασεν ὁ προδότης μου».

Ἡ ἄρνησις τοῦ Πέτρου.

Ἐκεῖ ἦλθε καὶ ὁ Πέτρος, ὁ ὁποῖος ἐκάθητο κοντὰ εἰς τὴν φωτιάν, διὰ νὰ ἴδῃ τί θὰ ἐγίνετο ὁ Ἰησοῦς. Τότε πλησιάζει μία ὑπηρέτρια, τὸν παρατηρεῖ καλὰ καὶ τοῦ λέγει. Δὲν ἦσουν καὶ σὺ μαζὶ μὲ τὸν Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον; Ὁ Πέτρος τότε ἀρνήθηκε καὶ λέγει. «Δὲν ἠξεύρω τί λέγεις». Ὑστερα ἀπ' ὀλίγον εἶδεν αὐτὸν ἄλλη ὑπηρέτρια καὶ τοῦ λέγει. «Καὶ σὺ εἶσαι ἀπὸ τοὺς μαθητάς τοῦ Ἰησοῦ;» Αὐτὸς δὲ ἀπήντησε. «Δὲν γνωρίζω τὸν ἄνθρωπον». Κατόπιν ἦλθε κάποιος ἄλλος καὶ λέγει πρὸς τὸν Πέτρον. Ἀλήθεια καὶ σὺ εἶσαι ἀπὸ τοὺς μαθητάς του, διότι σὲ καταλαμβάνει κανεὶς ἀπὸ τὴν ὀμιλίαν σου». Τότε ὁ Πέτρος ἤρχισε νὰ ὀρκίζεται καὶ νὰ λέγῃ ὅτι δὲν γνωρίζει τὸν ἄνθρωπον». Καὶ ἀμέσως τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐφώναξεν ὁ πετεινός. Τότε ἐθυμήθηκεν ὁ Πέτρος τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου, ὁ ὁποῖος

τοῦ εἶπεν ὅτι «πρὶν φωνάξῃ ὁ πετεινός, τρεῖς φορές θὰ μὲ ἀπαρνηθῆς, Πέτρε»... Καὶ ἀφοῦ ἐβγήκεν ἔξω ἔκλαυσε πικρά.

Τὸ τέλος τοῦ Ἰούδα.

(Ματθ. κς' 1—10).

Τὴν ἄλλην ἡμέραν ἀπὸ τὴν σύλληψιν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν ὄλοι οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι εἰς συμβούλιον ἀπεφάσισαν τὸν θάνατον τοῦ Ἰησοῦ. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ ἀπόφασίς των αὐτῇ δὲν ἠδύνατο νὰ γίνῃ χωρὶς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Ῥωμαίου ἡγεμόνου, ὠδήγησαν τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸ πραιτώριον, τὸ ὁποῖον ἦτο ἐπαρχεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ἔμεινεν ὁ ἡγεμὼν καὶ παρέδωκαν αὐτὸν εἰς τὸν ἡγεμόνα, ὁ ὁποῖος ἦτο τότε καὶ ἐλέγετο **Πόντιος Πιλάτος**.

Ὁ Ἰούδας, ἀφ' οὗ παρηκολούθησε καὶ εἶδε ὅλα ὅσα συνέβησαν εἰς τὸν Ἰησοῦν ἕως τῶρα, μετενόησε δι' ὅσα ἔπραξε καὶ ἐπέστρεψε τὰ τριάκοντα ἀργύρια εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ πρεσβυτέρους εἰπὼν. «**Ἠμάρτησα νὰ παραδώσω αἷμα ἀθῶον**». Ἐκεῖνοι δὲ ἀπεκρίθησαν λέγοντες. Τί τὰ λέγεις αὐτὰ πρὸς ἡμᾶς; Σὺ φέρεις τὴν εὐθύνην δι' ὅ,τι ἔπραξες καὶ σὺ θὰ ἀποκριθῆς». Τότε ὁ Ἰούδας ἔρριψε τὰ ἀργύρια μέσα εἰς τὸν ναόν, καὶ σκοτισμένος ἀπὸ τὴν ἀπόγνωσιν, ἐπήγε καὶ ἐκρεμάσθηκε μόνος του. Οἱ ἀρχιερεῖς, ἀφ' οὗ ἐπῆραν τὰ τριάκοντα ἀργύρια, εἶπαν. «Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ θάλωμεν τὰ ἀργύρια αὐτὰ εἰς τὸν **Κορβανᾶν**. (δηλαδὴ εἰς τὸ χρηματοκιβώτιον διότι), εἶναι τιμὴ αἵματος». Μόνον ἀπεφάσισαν εἰς συμβούλιον νὰ ἀγοράσουν μὲ τὰ χρήματα αὐτὰ τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως διὰ νὰ ἐνταφιάζωνται εἰς αὐτὸν οἱ ξένοι. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος ὠνομάσθη **ἀγρὸς τοῦ αἵματος**. Τοιοῦτοτρόπως ἐξεπληρώθη ἡ προφητεία τοῦ προφήτου Ζαχαρίου, ἡ ὁποία ἔλεγε :

«**Καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα ἀργύρια τὴν τιμὴν τοῦ τετιμημένου, ὃν ἐτιμήσαντο ἀπὸ υἱῶν Ἰσραὴλ καὶ ἔδωκαν αὐτὰ εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, καθὰ συνέταξέ με Κύριος**» (Ζαχ. ια'. 12, 13).

Ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου.

Κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἡγεμὼν τῆς Ἰουδαίας ἦτο ὁ Πιλάτος, ὁ ὁποῖος διορίσθηκεν ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, τὸ δὲ δημόσιον οἶκημα αὐτοῦ ὠνομάζετο πραιτώριον. Ὁ ἡγεμὼν μόνος εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ καταδικάζῃ εἰς θάνατον καὶ χωρὶς τὴν ἐπικύρωσιν αὐτοῦ καμμία θανατικὴ ἀπόφασις τῶν Ἰουδαίων δὲν ἠδύνατο νὰ ἐκτελεσθῇ.

Ἀφοῦ λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἐνέπαιξαν καὶ ἐκακοποίησαν τὸν

Ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου.

Ἰησοῦν, ἔδεσαν αὐτοῦ τὰς χεῖρας καὶ ὠδήγησαν αὐτὸν εἰς τὸ πραιτώριον ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου, διὰ νὰ ἐπικυρώσῃ τὴν θανατικὴν αὐτοῦ ἀπόφασιν.

Ὁ Πιλάτος τότε ἠρώτησεν αὐτούς. «Τὶ κακὸν ἔκαμεν αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος;» Ἀπήντησαν οἱ Ἰουδαῖοι. «Ἄν αὐτὸς δὲν ἔκαμε κανὲν κακούργημα, δὲν θὰ τὸν ἐφέραμεν εἰς σέ». Λέγει ὁ Πιλάτος. «Κρίνατέ τον λοιπὸν σεῖς». Τότε ἀπήντησαν οἱ Ἰου-
Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

δαίτοι. «Ἡμεῖς τὸν ἐκρίναμεν καὶ εὐρήκαμεν αὐτὸν ἔνοχον θανάτου, διότι ἠρέθειζεν τὸν ὄχλον καὶ ἐδίδασκε νὰ μὴ πληρῶνουν φόρους εἰς τὸν Καίσαρα καὶ ἔλεγεν, ὅτι εἶναι βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων. Διὰ τοῦτο εἶναι ἄξιος θανάτου, ἀλλ' ἡμεῖς δὲν ἔχομεν ἐξουσίαν νὰ θανατώσωμεν κανένα».

Κατόπιν ἐπῆρεν ὁ Πιλάτος τὸν Ἰησοῦν μέσα καὶ τὸν ἐξέταξε λέγων. «Εἶσαι ἀλήθεια σὺ ὁ βασιλεὺς;» Ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησε. «Σὺ λέγεις, ὅτι εἶμαι βασιλεὺς· ἀλλ' ἡ βασιλεία μου δὲν εἶναι εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον». Ἦθελε νὰ εἶπη ὅτι δὲν εἶναι ἐπίγειος, ἀλλ' οὐράνιος βασιλεὺς. Ἀφοῦ δὲ τὸν ἠρώτησε καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ δὲν εὐρήκε κανὲν κακὸν εἰς αὐτόν, βγαίνει πρὸς τοὺς Ἰουδαίους καὶ λέγει· «ἐγὼ δὲν ἠμπορῶ νὰ πεισθῶ, ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶναι ἔνοχος».

Ἦτο δὲ τὴν ἐρχομένην ἡμέραν ἡ ἑορτὴ τοῦ Πάσχα καὶ κατ' αὐτὴν συνήθειζεν ὁ ἡγεμὼν νὰ ἀπολύῃ ἓνα δέσμιον, ὅποιον ἤθελεν ὁ λαός. Ἐπῆρχε δὲ τότε κάποιος δέσμιος, ὁ ὁποῖος ἐλέγετο Βαραββᾶς καὶ ἦτο φοβερὸς ληστής. Διέταξε λοιπὸν ὁ Πιλάτος καὶ ἔφεραν ἐνώπιόν του τὸν Βαραββᾶν καὶ τὸν ἔστησαν κοντὰ εἰς τὸν Ἰησοῦν. Τότε ἐπαρουσίασε καὶ τοὺς δύο πρὸς τὸν λαὸν λέγων· «Ποῖον ἀπὸ τοὺς δύο θέλετε νὰ σᾶς ἀπολύσω, τὸν Βαραββᾶν ἢ τὸν Ἰησοῦν;»

Εἶχεν ἐλπίδας ὁ Πιλάτος ὅτι ὁ λαὸς οὐδέποτε θὰ ἐζητοῦσε τὴν ἀπόλυσιν ἑνὸς τρομεροῦ κακούργου, ἀλλ' ἀντὶ αὐτοῦ θὰ ἐζητοῦσε τὴν ἀπόλυσιν τοῦ Ἰησοῦ καὶ τοιοῦτοτρόπως ὁ Ἰησοῦς θὰ ἐσφύζετο, ἀλλ' ἠπατήθηκε· διότι ὁ ὄχλος ἐφώναξε. «Θέλομεν τὸν Βαραββᾶν». «Τὸν δὲ Ἰησοῦν, λέγει ὁ Πιλάτος, τί νὰ τὸν κάμω;» — «Σταύρωσε, σταύρωσε αὐτόν!» — «Ἀλλὰ τί κακὸν ἔκαμεν;» ἠρώτησε πάλιν ὁ Πιλάτος. Ἐκεῖνοι τόσον περισσότερο ἐφώναζαν· «Σταύρωσε, σταύρωσε αὐτόν».

Ἀφ' οὗ λοιπὸν ὁ Πιλάτος ἔβλεπεν ὅτι δὲν κατορθώνει τίποτε, ἀλλὰ περισσότερος θόρυβος γίνεται, ἐπῆρεν ὕδωρ καὶ ἐνίψε τὰς χεῖράς του ἐνώπιον τοῦ λαοῦ λέγων· «Ἀθῶος εἶμαι ἀπὸ

τοῦ αἵματος τοῦ ἀθύου καὶ δικαίου αὐτοῦ. Σεῖς θὰ ἔχετε τὴν εὐθύνην». Ὁ λαὸς ὄλος ἀπήντησε. «Τὸ αἷμα αὐτοῦ ἄς πέσῃ ἐπάνω μας καὶ εἰς τὰ παιδιὰ μας».

Τότε ὁ Πιλάτος ἀπέλυσε κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ λαοῦ τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν παρέδωκεν εἰς αὐτούς, διὰ νὰ σταυρωθῇ.

Σταύρωσις τοῦ Ἰησοῦ.

Ἐφοῦ ἔδωκε τὴν ἄδειαν ὁ Πιλάτος, ἐπῆραν τὸν Ἰησοῦν οἱ στρατιῶται αὐτοῦ καὶ ἤρχισαν νὰ ἐμπαΐζουσι καὶ νὰ κακοποιῶσι αὐτόν. Ἐξέδυσαν λοιπὸν αὐτόν καὶ τὸν ἐνέδυσαν κόκκινον φόρεμα, τὸ ὁποῖον ἐφοροῦσαν οἱ βασιλεῖς, καὶ ἀφ' οὗ ἔπλεξαν στέφανον ἀπὸ ἀκάνθας, τὸν ἔβαλαν εἰς τὴν κεφαλὴν του, τοῦ ἔδωκαν δὲ κάλαμον εἰς τὴν χεῖρά του· ἔπειτα γονατίζοντες ἔμπροσθέν του ἔλεγον· «Χαῖρε, Βασιλεῦ τῶν Ἰουδαίων». Ἄλλοι πάλιν ἐκτυποῦσαν αὐτόν. Ἐφοῦ δὲ τὸν ἐνέπαιξαν ἀρκετά, τὸν ἐνέδυσαν πάλιν τὰ φορέματά του καὶ τὸν ὠδήγησαν εἰς τὸν τόπον τῆς σταυρώσεως. Ἐφόρτωσαν οἱ κακοὶ καὶ σκληροὶ ἄνθρωποι εἰς τοὺς ὤμους τοῦ Ἰησοῦ καὶ τὸν μέγαν καὶ βαρὺν σταυρόν, ἐπάνω εἰς τὸν ὁποῖον ἐπρόκειτο νὰ σταυρώσῃ αὐτόν. Ἄλλ' ἀφοῦ ἐπροχώρησαν ὀλίγον, ὁ Ἰησοῦς ἐκουράσθη καὶ ἀπέκαμε πλέον. Τότε εὗρήκαν τὸν Σίμωνα, τὸν ὁποῖον ἠγγάρευσαν νὰ φορτωθῇ τὸν σταυρόν τοῦ Ἰησοῦ. Ἀκολουθοῦσε δὲ πλῆθος λαοῦ καὶ γυναῖκες πολλαί, αἱ ὁποῖαι ἔκλαιον τὸν Ἰησοῦν. Εἰς μίαν στιγμὴν ὁ Ἰησοῦς ἤκουσε τὰ κλάμματα, γυρίζει καὶ λέγει πρὸς αὐτάς. «Μὴ κλαίτε δι' ἐμέ, γυναῖκες, ἀλλὰ κλαίετε διὰ τὸν ἑαυτὸν σας καὶ τὰ παιδιὰ σας».

Ἐπὶ τέλους ἐφθασαν ἐπάνω εἰς ἓνα λόφον, ὁ ὁποῖος ἐλέγετο Γολγοθᾶς (Κρανίου τόπος), ὅπου συνήθιζαν νὰ σταυρώνουν τοὺς κακούργους. Ἐνέπηξαν λοιπὸν οἱ στρατιῶται τὸν σταυρόν εἰς τὴν γῆν καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν.

Συγχρόνως ἐσταύρωσαν καὶ δύο κακούργους, τὸν μὲν ἓνα

ἀπὸ τὰ δεξιὰ, τὸν δὲ ἄλλον ἀπὸ τὰ ἀριστερὰ τοῦ Ἰησοῦ. Ἐπάνω δὲ εἰς τὸν σταυρὸν ἔγραψεν ὁ Πιλάτος τὰς ἐξῆς λέξεις: Ἰησοῦς Ναζωραῖος Βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων.

Τοιοιουτρόπως λοιπὸν ἦτο κρεμασμένος ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου ἐπάνω εἰς τὸν σταυρὸν καὶ ὑπέφερε φρικώδεις πόνους. Καὶ ὅμως ὁ ἀνεξίκακος καὶ φιλάνθρωπος Ἰησοῦς, ἂν καὶ εὐρίσκετο ἐπάνω εἰς τὸν σταυρὸν, προσηυχήθη ὑπὲρ τῶν κακῶν Ἰουδαίων καὶ εἶπε· «Πατέρα, συγχώρησε αὐτούς, διότι δὲν ἠξεύρουν τί κάμνουν». Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ Φαρισαῖοι ἐνέπαιζαν αὐτὸν λέγοντες· «Ἄλλους ἔσωσε, τὸν ἑαυτὸν του δὲν δύναται νὰ σώσῃ;»

Ἄλλὰ καὶ ὁ ἓνας ἀπὸ τοὺς συσταυρωθέντας κακούργους ἐβλασφημοῦσε καὶ ἔλεγεν. «Ἄν εἶσαι υἱὸς τοῦ Θεοῦ, σῶσε τὸν ἑαυτὸν σου καὶ ἡμᾶς». Ὁ δὲ ἄλλος ἐμάλωνεν αὐτὸν λέγων. «Δὲν φοβεῖσαι τὸν Θεὸν νὰ λέγῃς αὐτά; Ἡμεῖς μὲν δίκαια πάσχουμεν, αὐτὸς κανὲν κακὸν δὲν ἔκαμεν». Ἐπειτα ἐγύρισε πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ εἶπε. «Μνήσθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς εἰς τὴν βασιλείαν σου». Τότε ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησε εἰς αὐτόν. «Ἀληθῶς σοῦ λέγω, ὅτι ἀπὸ σήμερον θὰ εἶσαι μαζί μου εἰς τὸν παράδεισον».

Ἐστέκοντο δὲ παρὰ τὸν σταυρὸν τοῦ Ἰησοῦ ἡ μητέρα του καὶ ὁ Ἰωάννης καὶ μερικαὶ ἄλλαι γυναῖκες. Ὁ Ἰησοῦς ἅμα εἶδε τὴν μητέρα του καὶ τὸν μαθητὴν του λέγει πρὸς τὴν μητέρα του. «Γυναῖκα, νὰ ὁ υἱός σου». Ἐπειτα λέγει πρὸς τὸν Ἰωάννην. «Νὰ ἡ μητέρα σου». Καὶ ἀπ' ἐπείνην τὴν στιγμήν ἐπῆρεν ὁ Ἰωάννης τὴν μητέρα τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ ἐπεριποιεῖτο αὐτὴν ὡς ἰδίαν μητέρα του.

Ἦτο μεσημβρία. Καὶ ἐνῶ ἔλαμπεν εἰς τὸν οὐρανὸν ὁ ἥλιος, ἔξαφνα ἐχάθηκε καὶ ἔγινε βαθὺ σκότος ἐπὶ τρεῖς ὥρας. Περὶ τὴν τρίτην ὥραν ἔγιναν οἱ πόνοι τοῦ Ἰησοῦ πολὺ δυνατοὶ καὶ ἐφώναξε μεγαλοφώνως. «Θεέ μου, Θεέ μου, διατί μὲ ἐγκατέλιπες;» Μερικοὶ ἀπὸ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἐστέκοντο ἐκεῖ, δὲν κατελάμβαναν τοὺς λόγους τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἔλεγον, ὅτι προσκαλεῖ

τὸν Ἥλιαν εἰς βοήθειάν του. Εἶπε δὲ πάλιν. «Διψῶ». Καὶ τρέξας κάποιος ἐπήρε καὶ ἀνέμιξεν ὕδρος μὲ χολήν καὶ ἔδωκεν εἰς τὸν Ἰησοῦν νὰ πῖη, ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς ἅμα ἐδοκίμασε αὐτό, δὲν ἔπιεν. Ἔπειτα ἔγυρε τὴν κεφαλὴν καὶ ἐφώνησε. «Ἐτελείωσε!

Ἡ σταύρωσις τοῦ Ἰησοῦ.

Πατέρα, εἰς τὰς χεῖράς σου παραδίδω τὸ πνεῦμά μου». Καὶ ἀμέσως ἐξέπνευσε. Μόλις δὲ ἐξέπνευσε, ἔγινε τρομερὸς σεισμός, αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν, οἱ τάφοι ἤνοιξαν καὶ ὁ θόλος τοῦ ναοῦ ἐσχίσθηκεν εἰς δύο.

Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

Ὁ ἑκατόνταρχος μετὰ τῶν στρατιωτῶν του, οἱ ὁποῖοι ἐφύλατταν κοντὰ εἰς τὸν σταυρὸν τοῦ Ἰησοῦ, μόλις εἶδαν ὅσα ἐγίναν, ἐτρόμαξαν καὶ εἶπαν· «Ἀλήθεια ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἦτο υἱὸς Θεοῦ». Ὅλοι ὅσοι ἦσαν ἐκεῖ ἐτρόμαξαν καὶ ἐγύρισαν εἰς Ἰερουσαλὴμ κτυπῶντες τὰ στήθη των.

Οἱ Ἰουδαῖοι διὰ νὰ μὴ μείνουν ἐπάνω εἰς τὸν σταυρὸν τὰ σώματα κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου, ἡ ὁποία ἦτο ἡ ἐρχομένη ἡμέρα, παρεκάλεσαν τὸν Πιλάτον, νὰ συντρίβουν τὰ σκέλη τῶν σταυρωμένων καὶ νὰ καταβιβασθοῦν ἀπὸ τὸν σταυρὸν. Ὁ Πιλάτος λοιπὸν ἔστειλε μερικοὺς ἀπὸ τοὺς στρατιώτας καὶ ἔσπασαν τὰ σκέλη τῶν δύο ληστῶν, οἱ ὁποῖοι ἐζοῦσαν ἀκόμη. Ὅταν ἦλθαν πρὸς τὸν Ἰησοῦν, εἶδαν αὐτὸν νεκρὸν καὶ τὸν ἀφῆκαν. Ἀλλ' ἓνας ἀπὸ τοὺς στρατιώτας, διὰ νὰ μάθη καλά, ἂν ἀπέθανεν, ἐκέντησε μὲ τὴν λόγχην του τὴν πλευρὰν τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἀμέσως ἔτρεξεν ἀπ' αὐτὴν αἷμα καὶ ὕδωρ.

Σήμερον κρεμάται ἐπὶ ξύλου ὁ ἐν ὕδασι τὴν γῆν κρεμάσας κ.λ.π.

Ἡ Ταφὴ τοῦ Χριστοῦ.

Τὴν ἐσπέραν τῆς ἰδίας ἡμέρας ἦλθε πρὸς τὸν Πιλάτον κάποιος ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἐλέγετο Ἰωσήφ καὶ παρεκάλεσεν αὐτὸν νὰ τοῦ δώσει τὴν ἄδειαν νὰ θάψῃ τὸν Ἰησοῦν. Ἦτο δὲ αὐτὸς πλούσιος καὶ ἀγαποῦσε τὸν Ἰησοῦν πολὺ, μάλιστα δὲ ἦτο μυστικὸς μαθητὴς του, διότι ἐφοβεῖτο τοὺς Ἰουδαίους.

Ὁ Πιλάτος ἔδωκε τὴν ἄδειαν εἰς τὸν Ἰωσήφ καὶ αὐτὸς ἦλθε καὶ ἐκατέβασε τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ ἀπὸ τὸν σταυρὸν, τὸ ἐτύλιξεν εἰς σινδόνα καθαρὰν καὶ τὸ ἔβαλε εἰς τὸν τάφον, τὸν ὁποῖον εἶχε κατασκευάσῃ διὰ τὸν ἑαυτὸν του καὶ τὴν οἰκογένειάν του, ἐπάνω δὲ εἰς τὸ στόμιον τοῦ τάφου ἐκύλισε μέγαν λίθον. Τὸν ἐνταφιασμὸν τοῦ Ἰησοῦ παρακολουθοῦσαν δύο γυναῖκες, ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ μία ἄλλη Μαρία τοῦ Κλωπᾶ,

αί ὁποῖαι ἀγαποῦσαν τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔβλεπαν ποῦ ἐνταφιάζεται τὸ σῶμα αὐτοῦ.

Τὴν ἄλλην ἡμέραν, δηλ. τὸ Σάββατον, ἦλθαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς τὸν Πιλάτον καὶ εἶπαν. «Κύριε, ἐθυ-

Ἡ ταφή τοῦ Χριστοῦ.

μηθήκαμεν ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλάνος, ὅταν ἐζοῦσεν, εἶπεν ὅτι τὴν τρίτην ἡμέραν θὰ ἀναστηθῆ. Διάταξε λοιπόν, νὰ ἀσφαλισθῆ καλὰ ὁ τάφος, μήπως ἔλθουν οἱ μαθηταί του τὴν νύκτα καὶ κλέψουν τὸ σῶμα αὐτοῦ καὶ διαδώσουν εἰς τὸν λαόν, ὅτι ἀνεστή-

θηκεν ἀπὸ τοὺς νεκρούς». Ὁ Πιλάτος τότε ἀπήντησε. «Σεῖς ἔχετε φύλακας, πηγαίνετε λοιπὸν καὶ ἀσφαλίσετε τὸν τάφον, ὅπως ἡξεύρετε καλλίτερον».

Ἦλθαν λοιπὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι καὶ ἐσφράγισαν τὸν λίθον, ὁ ὁποῖος ἦτο ἐπάνω εἰς τὸ στόμιον καὶ ἔβαλαν ἐκεῖ φύλακας διὰ νὰ φυλάττουν τὸν τάφον.

Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ κλπ. Ὅτι ἐκ τοῦ ξύλου σέ νεκρὸν κλπ. Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθρούς ἡμῶν, εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς, καλῶς ποιεῖτε τοὺς μισοῦντας ὑμᾶς (Ματθ. 5 44).
«Αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμὴ, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους» (Ἰωάν. 15, 22).

Ἡ ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ.

Τὴν τρίτην ἡμέραν πολὺ πρῶτῃ ἡ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ ἡ Σαλώμη ἠγγόρασαν ἀρώματα καὶ ἦλθαν εἰς τὸν τάφον τοῦ Ἰησοῦ, διὰ νὰ ἀλείψουν τὸ σῶμα αὐτοῦ, ἔφθασαν δὲ ὅταν ἀνέτελλεν ὁ ἥλιος. Εἰς τὸν δρόμον ἔλεγεν ἡ μία εἰς τὴν ἄλλην. «Ποῖος θὰ μᾶς ἀποκυλίση τὸν λίθον ἀπὸ τὴν θύραν τοῦ μνημείου;» Ἀλλ' ὅταν ἐπλησίασαν, εἶδαν, ὅτι ὁ λίθος εἶχεν ἀποκυλισθῆ, οἱ δὲ στρατιῶται, οἱ ὁποῖοι ἐφύλατταν, ἀπὸ τὸν φόβον των ἦσαν σὰν νεκροὶ κατὰ γῆς.

Ὅταν ἐμβῆκαν εἰς τὸ μνημεῖον, εἶδαν ἕνα νεανίαν νὰ κάθηται εἰς τὰ δεξιὰ καὶ ὁ ὁποῖος ἦτο ντυμένος με στολὴν λευκὴν καὶ ἐτρόμαξαν. Ἦτο δὲ αὐτὸς ἄγγελος καὶ λέγει πρὸς τὰς γυναῖκας. «Μὴ φοβεῖσθε! Τὸν Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν σταυρωθέντα; Δὲν εἶναι ἐδῶ, ἀνεστήθηκεν. Νὰ ὁ τάφος, ὅπου ἔβαλαν αὐτόν, εἶναι ἄδειος. Ἀλλὰ πηγαίνετε νὰ εἰπῆτε αὐτὸ εἰς τοὺς μαθητὰς του».

Ἐβῆκαν λοιπὸν αἱ γυναῖκες ἀπὸ τὸ μνημεῖον καὶ ἔτρεχαν με φόβον καὶ χαρὰν πρὸς τοὺς μαθητάς, διὰ νὰ ἀναγγείλουν εἰς αὐτοὺς τὰ συμβαίνοντα. Εἰς τὸν δρόμον ἀπήντησεν αὐτὰς ὁ Ἰη-

σοὺς καὶ λέγει «Χαίρετε!». Ἐκεῖναι ἀμέσως ἔπεσαν καὶ τὸν προσεκύνησαν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει πάλιν πρὸς αὐτάς. «Μὴ φοβείσθε· πηγαίνετε καὶ εἰπέτε εἰς τοὺς μαθητάς μου νὰ ἔλθουν εἰς τὴν Γαλιλαίαν καὶ ἐκεῖ θὰ μὲ ἴδουν.

Ἦλθαν λοιπὸν αἱ γυναῖκες καὶ εἶπαν εἰς τοὺς μαθητάς τοῦ Ἰησοῦ τὰ συμβάντα. Ἄλλ' ἐκεῖνοι δὲν ἐπίστευαν. Μόνον ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης ἔτρεξαν ἀμέσως καὶ εἶδαν τὸν τάφον ἀνοικτὸν καὶ μέσα τὴν σινδόνα, μὲ τὴν ὁποίαν περιετύλιξε τὸν Κύριον ὁ Ἰωσήφ, ἀλλ' αὐτὸν δὲν εὗρηκαν ἐκεῖ καὶ ἔφυγαν.

Τὸ ε' ἄρθρον τοῦ συμβόλου τῆς πίστεως.—Χριστὸς ἀνέστη (τροπάριον). Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως κήρυγμα. Ἀναστάσεως ἡμέρα κλπ. Πάσχα ἱερὸν ἡμῖν σήμερον ἀναδέδεικται κλπ.

Ἡ ἐμφάνισις τοῦ Ἰησοῦ εἰς τοὺς μαθητάς του.

Τὴν ἰδίαν ἡμέραν τῆς Ἀναστάσεως δύο ἀπὸ τοὺς μαθητάς του ἐπήγαιναν εἰς τὴν κώμην Ἐμμαούς, ὠμιλοῦσαν δὲ εἰς τὸν δρόμον δι' ὅσα ἔγιναν τὰς τελευταίας ἡμέρας εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Ἐνῶ αὐτοὶ ἐβάδιζαν, ἦλθε καὶ ὁ Ἰησοῦς καὶ ἐπήγαγε μαζί των, ἀλλ' ἐκεῖνοι δὲν ἐγνώρισαν αὐτόν. Τοιοῦτοτρόπως μὲ τὴν συνομιλίαν αὐτὴν τοῦ Ἰησοῦ ἔφθασαν εἰς τὴν κώμην Ἐμμαούς. Ὁ Ἰησοῦς ἔκαμνε πῶς θέλει νὰ προχωρήσῃ, ἀλλ' ἐκεῖνοι παρεκάλουν αὐτὸν νὰ μὴ φύγῃ λέγοντες. «Μεῖνε ἐδῶ μαζί μας, διότι πλησιάζει ἡ ἑσπέρα». Ὁ Ἰησοῦς ἐδέχθη καὶ ἐμβήκεν εἰς τὴν οἰκίαν, ὅπου ἐπρόκειτο νὰ μείνουν καὶ ἐκεῖνοι.

Ὅταν ἐκάθησαν εἰς τὴν τράπεζαν νὰ φάγουν, ὁ Ἰησοῦς ἐπῆρε τὸν ἄρτον, τὸν εὐλόγησε, τὸν ἔκοψε καὶ τὸν ἔδωκεν εἰς αὐτούς. Τότε πρώτην φορὰν τὸν ἐγνώρισαν. Ἄλλ' αὐτὸς ἀμέσως ἔγινεν ἄφαντος. Ἐσηκώθησαν λοιπὸν τὴν ἰδίαν ὥραν καὶ ἐγύρισαν πάλιν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ εἶπαν εἰς τοὺς μαθητάς του ὅσα συνέβησαν εἰς αὐτούς.

Τὴν ἑσπέραν τῆς Κυριακῆς, ἐνῶ αἱ θύραι ἦσαν κλεισμέναι, ἐκεῖ ὅπου ἦσαν οἱ μαθηταὶ μαζευμένοι διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰου-

δαίων και ἐκάθηντο εἰς τὴν τράπεζαν συνομιλοῦντες, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς και ἐστάθηκεν εἰς τὴν μέσην και εἶπεν· «Εἰρήνη εἰς σᾶς!». Τότε οἱ μαθηταὶ ἐφοβήθησαν ἐπειδὴ ἐνόμισαν ὅτι ἦτο φάντασμα. Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς, διὰ νὰ ἀπαλλάξῃ αὐτοὺς ἀπὸ τὴν ταραχὴν, ἔδειξε τὰς χεῖρας και τὴν πλευράν του και ἔφαγεν ὀλίγον ψάρι ψημένον. Οἱ μαθηταὶ τότε ἐχάρησαν, διότι εἶδαν τὸν Κύριον. Εἶπε δὲ εἰς αὐτοὺς πάλιν ὁ Ἰησοῦς «Εἰρήνη εἰς σᾶς! Καθὼς ἀπέστειλεν ἐμένα ὁ πατέρας μου, τοιουτοτρόπως ἐγὼ στέλλω σᾶς εἰς τὸν κόσμον». Καὶ ἐφύσησε και λέγει εἰς αὐτοὺς. «Λάβετε πνεῦμα ἅγιον· ἂν μερικῶν ἀφήσετε τὰς ἀμαρτίας, εἶναι ἀφημέναι εἰς αὐτοὺς, ἂν ἄλλων κρατήσετε, εἶναι κρατημέναι».

Ὁ δὲ Θωμᾶς, ἓνας ἀπὸ τοὺς δώδεκα μαθητάς, δὲν ἦτο παρών, ὅταν ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς. Καὶ ὅταν τοῦ εἶπαν οἱ ἄλλοι μαθηταὶ, ὅτι εἶδαν τὸν Κύριον, ὁ Θωμᾶς δὲν τὸ ἐπίστευσε και εἶπεν. «Ἐὰν δὲν ἰδῶ μὲ τοὺς ὀφθαλμούς μου και δὲν ψηλαφήσω τὸ σημάδι τῶν καρπιῶν και ἐὰν δὲν βάλω τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν πλευράν αὐτοῦ, δὲν θὰ πιστεύσω».

Μετὰ ὀκτῶ ἡμέρας πάλιν ἦσαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ μαζευμένοι, μαζὶ δὲ και ὁ Θωμᾶς. Τότε ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς, ἐνῶ αἱ θύραι ἦσαν κλεισμέναι, στέκεται εἰς τὴν μέσην αὐτῶν και λέγει· «Εἰρήνη εἰς σᾶς!» Ἐπειτα λέγει εἰς τὸν Θωμᾶν. «Φέρε τὸν δάκτυλόν σου ἐδῶ και ἰδὲ τὰς χεῖράς μου και βάλε τὴν χεῖρά σου εἰς τὴν πλευράν μου και μὴ γίνεσαι ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός.» Ὁ Θωμᾶς τότε μὲ χαρὰν ἐφώνησε: «Ὁ Κύριός μου και ὁ Θεός μου!». Ὁ Ἰησοῦς λέγει εἰς αὐτόν. «Διότι μὲ εἶδες, Θωμᾶ, ἐπίστευσες. Μακάριοι εἶνε ὅσοι δὲν εἶδαν και ἐπίστευσαν»,

Ἄν τινων ἀφήτε τὰς ἀμαρτίας, ἀφίενται αὐτοῖς, ἂν τινων κρατήτε, κεκρατήνται» (Ἰωάν. 20, 23).

Ἡ ἀνάληψις τοῦ Ἰησοῦ.

Μετὰ τὴν ἀνάστασιν ὁ Ἰησοῦς ἔμεινεν ἀκόμη εἰς τὴν γῆν τεσσαράκοντα ἡμέρας. Τὰς ἡμέρας αὐτὰς ἐπαρουσιάζετο συχνὰ εἰς τοὺς μαθητάς του καὶ ἐδίδασκεν αὐτούς.

Ἡ ἀνάληψις τοῦ Ἰησοῦ.

«Ὅταν πλέον δὲν θὰ εἶμαι μαζί σας», ἔλεγεν εἰς αὐτούς, «πηγαίνετε καὶ διδάξετε ἕλα τὰ ἔθνη νὰ πιστεύσουν εἰς ἐμὲ καὶ νὰ τηροῦν τὰς ἐντολάς, τὰς ὁποίας ἔδωκα εἰς σᾶς, καὶ βαπτίζετε

αυτούς. Καὶ ἂν δὲν μὲ βλέπετε νὰ εἶμαι μαζί σας, θὰ εἶμαι ὅμως πάντοτε πλησίον σας καὶ θὰ σᾶς δίδω δύναμιν καὶ θάρρος». Τὴν τεσσαρακοστὴν ἡμέραν ἐπῆρεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητάς του καὶ ἐβγήκεν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν εἰς ἓνα βουνόν. Ἐκεῖ ὕψωσε τὰς χεῖράς του, εὐλόγησε τοὺς μαθητάς του καὶ τοὺς ἀπεχαιρέτισε. Τὴν ὥραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐστέκετο ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς τὴν μέσσην τῶν μαθητῶν, κατέβηκεν ἓνα σύννεφο, τὸ ὁποῖον ἐσκέπασεν αὐτὸν καὶ τὸν ἀνέβασεν εἰς τὸν οὐρανόν. Ἐνῶ δὲ παρετήρουν μὲ θαυμασμὸν αὐτὸ, τὸ ὁποῖον συνέβαινε, ἐπαρουσιάσθησαν εἰς αὐτοὺς δύο ἄνδρες λευκοφορεμένοι καὶ εἶπαν. «Ἄνδρες Γαλιλαῖοι, τί στέκεσθε καὶ βλέπετε πρὸς τὸν οὐρανόν; Αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς, τὸν ὁποῖον βλέπετε νὰ ἀναβαίνειν εἰς τὸν οὐρανόν, αὐτὸς θὰ ἔλθῃ μίαν ἡμέραν πάλιν εἰς τὴν γῆν».

Τότε ἔπεσαν οἱ μαθηταὶ εἰς τὴν γῆν καὶ προσεκύνησαν. Ἐπειτα ἐγύρισαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ ἐδόξαζαν τὸν Θεόν.

Τὸ 5^{ον} ἄρθρον τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως κ. λ. π. Ἀνελήφθη ἐν δόξῃ κ.λ.π.

Ἡ Πεντηκοστή.

Τὴν ἐσπέραν ἐκείνην, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ἰησοῦς ἐδείπνησε μὲ τοὺς μαθητάς του καὶ κατόπιν ἦλθεν ὁ Ἰούδας καὶ συνέλαβεν αὐτὸν μὲ τοὺς στρατιώτας, εἶπεν εἰς αὐτούς. «Κατόπιν ἀπ' ὀλίγον δὲν μὲ βλέπετε πλέον. Ἦλθα εἰς τὸν κόσμον, διότι μὲ ἔστειλεν ὁ πατέρας μου καὶ πάλιν ἀφίνω τὸν κόσμον καὶ πηγαίνω εἰς τὸν πατέρα μου».

Αὐτὰ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς. Ὑστερα ἀπὸ δέκα ἡμέρας μετὰ τὴν ἀνάληψίν του, δηλαδὴ τὴν πεντηκοστὴν ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἀναστάσεώς του, ἦσαν οἱ μαθηταὶ μαζευμένοι εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ εἰς μίαν οἰκίαν. Ἐξαφνα ἀκούσθηκεν ἀπο τὸν οὐρανὸν ἦχος ὅσῳ νὰ ἤρχετο μεγάλος ἄνεμος. Ἦτο ἡ ὥρα, κατὰ τὴν ὁποίαν ἤρχετο εἰς αὐτοὺς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, καθὼς προὔπε-

σχέθηκεν εἰς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς. Ἐφάνησαν δὲ εἰς αὐτοὺς σὰν πύριναι γλῶσσαι, αἱ ὁποῖαι ἤλθαν καὶ ἐκάθησαν ἐπάνω εἰς ἓνα ἓνα χωριστά.

Κατόπιν ἀπ' αὐτὸ ἤρχισαν οἱ μαθηταὶ νὰ ὁμιλοῦν διαφόρους γλῶσσας, ἀκόμη ἔλαβαν δύναμιν καὶ μέγαλον θάρρος καὶ ἤρχισαν νὰ κηρύττουν καὶ νὰ διδάσκουν τὸν λαόν. Ἰδίως ὁ Πέτρος ἐκήρυξεν εἰς τὸν λαόν, εἶπε τὴν ἱστορίαν τοῦ Σωτῆρος καὶ ἔπειτα λέγει: «Ἄνδρες Ἰσραηλιταί, ἀκούσετε τοὺς λόγους μου αὐτοῦς τὸν Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον, αὐτὸν τὸν Θεάνθρωπον, τὸν ὁποῖον σεῖς ἐφονεύσατε, ὁ Θεὸς ἀνέστησε πάλιν. Ἡμεῖς ὅλοι εἶδαμεν τὸ θαῦμα αὐτό. Τώρα δὲ ἐπῆρεν αὐτὸν ὁ Θεὸς κοντὰ τοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ τὸν ἐκάθισεν ἀπὸ τὰ δεξιὰ του. Πιστεύετε λοιπὸν εἰς αὐτὸν ὅτι εἶναι υἱὸς τοῦ Θεοῦ».

Ἄμα ἤκουσαν τοὺς λόγους αὐτοὺς οἱ ἄνθρωποι, εἶπαν εἰς τοὺς μαθητάς του: «Τί πρέπει νὰ κάμωμεν;» — «Ἀδελφοί, ἀπήντησεν ὁ Πέτρος, μετανοήσετε καὶ βαπτισθῆτε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ θὰ συγχωρηθῶν αἱ ἁμαρτίαι σας καὶ θὰ ἔχετε τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου πνεύματος».

Τότε προσῆλθαν τρεῖς χιλιάδες ἄνθρωποι καὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἐβαπτίσθησαν. Ἀπὸ τότε μὲ τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου ἰδρύθηκεν ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων εἰς τὸν κόσμον ἡ χριστιανικὴ ἐκκλησία. Εἰς τὴν ἐξάπλωσιν αὐτῆς, προπάντων εἰς τὴν Εὐρώπην, εἰργάσθηκεν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ὁ ὁποῖος προσεκλήθη ἀπὸ τὸν Θεὸν διὰ τὸ ἀξίωμα αὐτὸ καὶ ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ ἰδρυτὴς καὶ τῆς χριστιανικῆς ἐκκλησίας εἰς τὴν Ἑλλάδα

Ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Χριστοῦ.

Κατὰ τὸν χρόνον, τὸν ὁποῖον ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἔμενεν εἰς τὴν Καισάρειαν, ἠρώτησε μίαν ἡμέραν τοὺς μαθητάς του, διὰ νὰ τοῦ εἶπουν ποίαν ἰδέαν ἔχουν δι' αὐτὸν οἱ ἄνθρωποι. Οἱ μαθηταὶ του εἶπαν εἰς αὐτόν, ὅτι ἄλλοι ἄνθρωποι θεωροῦν αὐτὸν

ὅτι εἶναι ὁ βαπτιστῆς Ἰωάννης, ἄλλοι ὅτι εἶναι ὁ προφήτης Ἠλίας καὶ ἄλλοι ὅτι εἶναι κάποιος ἄλλος προφήτης.

Κατόπιν ἠρώτησε πάλιν αὐτοῦς. «Ζεῖς, ποῖος νομίζετε ὅτι εἶμαι ; Πρῶτος τότε ὁ Πέτρος ὠμολόγησεν ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

Ἀπὸ τότε ἤρχισε νὰ ὀμιλῇ διὰ τὸ πάθος του εἰς τοὺς μαθητάς του, τὸ ὁποῖον ἐπρόκειτο ὕστερα ἀπὸ ὀλίγον νὰ ὑποφέρῃ. Ὑστερα ἀπὸ ἕξ ἡμέρας μετὰ τὴν ὁμολογίαν τοῦ Πέτρου, παραλαμβάνει τρεῖς ἀπὸ τοὺς μαθητάς του, τοὺς ὁποίους ἰδιαιτέρως ἠγάπα, τὸν Πέτρον, τὸν Ἰάκωβον καὶ τὸν Ἰωάννην, καὶ ἀνέβηκε μαζί με αὐτοὺς εἰς ἓνα βουνὸν ὑψηλόν, ¹⁾ διὰ νὰ προσευχηθῇ, καὶ ἐκεῖ ἐνώπιόν των μετεμορφώθηκε τοιοῦτοτρόπως, ὥστε τὸ πρόσωπόν του ἔλαμψεν ὅπως ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἔγιναν λευκὰ ὅπως τὸ φῶς.

Κατόπιν ἀπ' ὀλίγον ἐνεφανίσθησαν ἐκεῖ ὁ Μωϋσῆς καὶ ὁ Ἠλίας, οἱ ὁποῖοι συνωμιλοῦσαν μετὰ τοῦ Ἰησοῦ. Τότε ὁ Πέτρος, τὸν ὁποῖον πάντοτε διέκρινε πολὺ θάρρος ἀπ' ὅλους τοὺς μαθητάς του, εἶπε πρὸς τὸν Ἰησοῦν· Κύριε, καλὸν εἶναι νὰ μείνωμεν ἐδῶ· μάλιστα ἂν θέλῃς, νὰ κατασκευάσωμεν ἐδῶ τρεῖς σκηνάς, μίαν διὰ σέ, μίαν διὰ τὸν Μωϋσῆ καὶ μίαν διὰ τὸν Ἠλίαν.

Αὐτὰ ἔλεγεν ὁ Πέτρος, διὰ νὰ πείσῃ τὸν Ἰησοῦν νὰ μείνῃ ἐκεῖ καὶ ἀποφύγῃ τοιοῦτοτρόπως τοὺς κινδύνους, τοὺς ὁποίους διέτρεχεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ ἰδίως εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. Ἐν ᾧ δ' ὠμιλοῦσεν ἀκόμῃ ὁ Πέτρος, νεφέλη φωτεινὴ ἐπεσκίασεν αὐτούς, καὶ συγχρόνως ἀκούσθηκε φωνή, ἣ ὁποία ἔβγαιεν ἀπὸ τὴν νεφέλην, καὶ ἣ ὁποία ἔλεγεν· «Αὐτὸς εἶνε ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, τὸν ὁποῖον ἐγὼ ἀγαπῶ· αὐτὸν ἀκούετε». Τότε ἔπιασε

1 Κατὰ τὴν ἱεράν τῆς Ἐκκλησίας παράδοσιν τὸ βουνὸν αὐτὸ εἶναι τὸ Θαβώρ.

τρόμος τούς μαθητάς τοῦ Ἰησοῦ, οἱ ὁποῖοι ἔπεσαν κατὰ γῆς σκεπάσαντες τὸ πρόσωπόν των.

Ὑστερα ἀπ' ὀλίγον ἦλθε πάλιν πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς καὶ ἤγγισεν αὐτούς, εἰπών. «Σηκωθῆτε καὶ μὴ φοβῆσθε!» Αὐτοὶ ἐσήκωσαν τότε τούς ὀφθαλμούς, ἀλλὰ δὲν εἶδαν κανένα, παρὰ μόνον τὸν Ἰησοῦν. Ἐν ᾧ δὲ κατέβαιναν ἀπὸ τὸ βουνόν, ὁ Ἰησοῦς παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς νὰ μὴ εἴπουν εἰς κανένα ὅ,τι εἶδαν, ἕως ὅτου ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀναστηθῆ ἀπὸ τούς νεκρούς.

Ἄλλ' οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ δὲν ἐκατάλαβαν τὶ ἐσήμαινε αὐτὸ καὶ ἐσυζητοῦσαν μεταξύ των περὶ τῆς ἀναστάσεως ἐκ τῶν νεκρῶν.

Ὅταν δ' ἐρώτησαν αὐτὸν περὶ ἐκείνου, τὸ ὁποῖον ἔλεγαν οἱ Γραμματεῖς ὅτι πρὸ τοῦ Μεσσίου ὁ Ἥλιος πρόκειται νὰ ἔλθῃ διὰ νὰ ἀποκαταστήσῃ ὄλα, εἶπεν. Ἐγὼ σᾶς λέγω, ὅτι ὁ Ἥλιος τώρα πλέον ἦλθεν καὶ ὅμως δὲν ἐγνώρισαν αὐτόν, οὐδὲ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, ἀλλ' ἔκαμαν εἰς αὐτόν ὅ,τι ἠθέλησαν. Τοιουτοτρόπως καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου πρόκειται νὰ πάθῃ ἀπ' αὐτούς. Τότε οἱ μαθηταὶ ἐκατάλαβαν ὅτι ὁ Σωτὴρ ὠμιλοῦσε διὰ τὸν Ἰωάννην τὸν Βαπτιστήν.

Τὴν ἑορτὴν τῆς μεταμορφώσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἑορτάζομεν τὴν 6ην Αὐγούστου.

Μετεμορφώθης ἐν τῷ ὄρει, Χριστὲ ὁ Θεός, δεῖξας τοῖς μαθηταῖς σου τὴν δόξαν σου καθὼς ἠδύναντο. Λάμπρον καὶ ἡμῖν τοῖς ἀμαρτωλοῖς τὸ φῶς σου τὸ αἶδιον, πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, φωτοδότα, δόξα σοι.

ΕΠΙΤΟΜΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΓΗΣ

Παλαιστίνη ὠνομάζετο ἡ μικρὰ καὶ στενὴ χώρα, τὴν ὁποίαν ὑπεσχέθηκεν ὁ Θεὸς εἰς τοὺς ἀπογόνους τοῦ Ἀβραάμ καὶ ἡ ὁποία ἐκατοικήθηκεν ἀπὸ τοὺς Ἰσραηλίτας, κεῖται δὲ εἰς τὸ δυτικὸν μέρος τῆς Ἀσίας ἐπὶ τῶν Ἀνατολικῶν ἀκτῶν τῆς Μεσογείου θαλάσσης. Τώρα διατελεῖ ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Μεγ. Βρετανίας.

Τὸ ὄνομα Παλαιστίνη σημαίνει εἰς τὴν Π. Διαθήκην μόνον τὴν χώραν τῶν Φιλισταίων, ἀργότερα ὅμως καὶ εἰς ἐποχὴν πολὺ νεωτέραν ἐλέγετο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Λατίνων Παλαιστίνη ὅλη ἡ χώρα, ἡ ὁποία κατοικεῖται ὑπὸ Ἰσραηλιτῶν.

Κατόπιν ἀπὸ τὴν κατάκτησιν τῆς Παλαιστίνης ὑπὸ τῶν Ἑβραίων, ἡ χώρα αὐτὴ ἐπῆρε πολλὰ καὶ διάφορα ὀνόματα.

1) Γῆ τῶν Ἑβραίων, διότι κατέλαβαν αὐτὴν οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἀβραάμ, οἱ ὁποῖοι ὠνομάσθησαν Ἑβραῖοι ἀπὸ τοῦ ἀπογόνου ἢ προγόνου τοῦ Ἀβραάμ, ὁ ὁποῖος ἐλέγετο Ἔβερ.

2) Γῆ Ἰσραήλ, διότι περιελάμβανεν ὅλας τὰς φυλάς τοῦ Ἰσραήλ· ὠνομάσθηκε δὲ τοιουτρόπως, διότι κατόκησαν αὐτὴν Ἰσραηλίται, ἀπόγονοι τοῦ Ἰακώβ, τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς ἐνόμισεν Ἰσραήλ.

3) Γῆ Ἰούδα, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου καὶ Ἰουδαία ἐπωνομάσθηκε, διότι ἐκατοικήθηκε καὶ ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Ἰούδα τοῦ Ἰακώβ, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ὅπως προεῖπεν ὁ μέγας αὐτὸς πατριάρχης, ἔμελλε νὰ ἐπέλθῃ ἡ ἀνάστασις τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

4) Γῆ Ἀγία. Τοιουτοτρόπως ὀνομάζει αὐτὴν ὁ προφήτης Ζαχαρίας, ὁ δὲ Φίλων Ἰερὰν Χώραν, διότι ὁ Θεὸς εἶχε διαλέξῃ

αὐτὴν ὡς τόπον τῆς ἀγίας αὐτοῦ κατοικίας καὶ εἶχε καθιερώσει τὸ ὄνομά του, ὡς Ἴδρυμα τῆς λατρείας, εἰς τὸ μέσον αὐτῆς.

5) Γῆ τῆς Ἐπαγγελίας, δηλ. γῆ ὑποσχεμένη. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ὀνομάζει Γῆν τῆς Ἐπαγγελίας, διότι ὁ Κύριος εἰς διαφόρους συναντήσεις μετὰ τοῦ Ἀβραάμ ὑπέσχεθηκε νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τοὺς ἀπογόνους του τὴν χώραν Χαναάν.

6) Γῆ Ἰεχοῦθᾶ (Γῆ Θεοῦ). Ὅχι ὑπὸ τὴν σημασίαν ὅτι ὁλος ὁ κόσμος εἶναι τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ὑπὸ τὴν σημασίαν, ὅτι ὁ τόπος αὐτὸς ἦτο εἰδικὴ κατοικία τοῦ Θεοῦ.

Ἐν γένει ἡ χώρα τῆς Παλαιστίνης ὑπῆρξε γῆ θεοδόξαστος, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, ἐφανερώθηκε μὲ σάρκα, συνανεστράφηκε μὲ τοὺς ἀνθρώπους, ἐδίδαξε τὴν σωτήριον διδασκαλίαν του, ἐσταυρώθηκε μὲ τὴν θέλησίν του εἰς τὸν Γολγοθᾶν, κατετέθηκεν εἰς ἄδειον μνημεῖον, ἀνεστήθηκε κατόπιν ἀπὸ τρεῖς ἡμέρας καὶ ἀνελήφθηκε μὲ δόξαν ἀπὸ τοὺς ὄρους τῶν Ἐλαιῶν.

Ὅρια τῆς Παλαιστίνης.

Ἡ Παλαιστίνη ὀρίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τοῦ Λιβάνου ὄρους καὶ τῆς Συρίας, πρὸς Α. ὑπὸ τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ καὶ τῶν ἐρήμων Συρίας καὶ Ἀραβίας, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Πετραίας Ἀραβίας καὶ μέρους τῆς Αἰγύπτου καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Μεσογείου θαλάσσης.

Φυσικὴ κατάστασις.

Ἡ Παλαιστίνη, ἂν καὶ εἶναι χώρα ὀρεινὴ, ἦτο παλαιὰ εὐφορος, διότι ἐκαλλιεργεῖτο μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν καὶ ἐποτίζετο ἀπὸ πολλοὺς ποταμούς, ρύακας, χειμάρρους καὶ τὸν Ἰορδάνην ποταμόν.

Προϊόντα αὐτῆς ἦσαν σίτος, κριθή, οἶνος, ἔλαιον, φοίνικες, ρώδια, σῦκα, ἄλας, βάλασμα καὶ ἄλλοι μεσημβρινοὶ καρποί.

Ἐτρέφοντο δὲ εἰς αὐτὴν πολλὰ ποίμνια προβάτων καὶ ἄλλων κερασφόρων ζώων καὶ κτηνῶν· ἦτα δὲ πραγματικὰ ἡ γῆ, ἡ ρέουσα μέλι καὶ γάλα, ὅπως λέγει ἡ Ἁγία Γραφή.

Τὸ νοτιοδυτικὸν μέρος τῆς Παλαιστίνης εἶναι ὄλον σχεδὸν πεδινόν, ἂν καὶ καθ' ὄλον τὸ θέρος οὐδέποτε βρέχει, τὸ ἔδαφος ὅμως εἶναι μαῦρον καὶ λασπῶδες.

Ὀρη.

Ὀλίγα ἀπὸ τὰ ὄρη τῆς Παλαιστίνης ἔχουν μεγάλον ὕψος. Αὐτὰ εἶνε:

1) Ὁ Λίβανος, ὁ ὁποῖος εἶναι ἓν ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα ὄρη τῆς Συρίας, κεῖται δὲ πρὸς δυσμὰς τοῦ Ἰορδάνου. Τὸ ὄνομα τοῦ ὄρους αὐτοῦ Ἑβραϊστὶ σημαίνει λευκὸν ὄρος, ἔλαβε δὲ τὸ ὄνομα αὐτὸ πιθανῶς ἀπὸ τὰς χιόνας, αἱ ὁποῖαι σκεπάζουσι πάντοτε τὸ δυτικὸν αὐτοῦ μέρος.

Τὸ ὄρος αὐτὸ χωρίζεται εἰς δύο παραλλήλους σειράς, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ ἀνατολικωτέρα σειρά ὀνομάζεται Ἀντιλίβανος.

Ὁ Λίβανος εἶνε πλούσιος εἰς δάση ἀπὸ κυπαρίσσια, πλατάνους, βαλανιδιάς, ἰδίως δὲ περίφημος διὰ τὰς κέδρους αὐτοῦ, αἱ ὁποῖαι εὐωδιάζουσι καὶ τὰ ἀρωματικά του χόρτα.

Ὁ Κάρμηλος. Ὁ Κάρμηλος ὑψώνεται πρὸς τὸ νοτιοδυτικὸν μέρος τοῦ Νεφαλί, εἶναι δὲ ὄρος πετρῶδες καὶ ὑψηλόν. Τὸ Ἑβραϊκόν του ὄνομα σημαίνει φυτεῖαν, τόπον ἀμπέλων καὶ δένδρων· καὶ πραγματικὰ τὸ ὄρος αὐτὸ εἶναι περίφημον διὰ τὴν εὐφορίαν του.

3) Τὸ Θαβῶρ. Τὸ ὄρος Θαβῶρ κεῖται πρὸς τὸ ἀνατολικὸν μέρος τοῦ Καρμήλου, εἶναι δὲ κατάφυτον ἀπὸ ἄνθη καὶ μικρὰ δένδρα. Ἡ καλλονὴ τοῦ ὄρους αὐτοῦ καὶ ἡ μοναδικὴ αὐτοῦ τοποθεσία, κατέστησαν αὐτὸ προσφιλὲς ἀντικείμενον τῆς ἱεραῆς ποιήσεως. Ἐπάνω εἰς αὐτὸ ἐγένετο ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος. Ἡ Βασιλομήτωρ Ἑλένη κατὰ τὸ 300 μ. Χ.

ὑποδόμησε μεγαλοπρεπή ναόν, ἀργότερα δὲ ἐκτίσθη καὶ μεγάλο μοναστήριον. Τὸ ὄρος Θαβὼρ εἶναι ἔργον θαυμαστὸν τῆς δεξιᾶς τοῦ Ὑψίστου, ὑψώνεται μεγαλοπρεπῶς εἰς τὴν μέσην πεδιάδος, χωρισμένον ἀπὸ τὰ ἄλλα ὄρη· κάποιος ποταμὸς ῥέει ἀπὸ τοὺς πρόποδας αὐτοῦ εἰς τὴν πεδιάδα, αἱ δὲ ὑπῶρειαι αὐτοῦ εἶναι κατάφυτοι ἀπὸ διάφορα δένδρα. Ἐλαιαί, συκαὶ καὶ ἀκακίαι εὐρίσκονται ἀφθονοί. Τὸ σχῆμα αὐτοῦ εἶναι εὐμορφον καὶ στρογγύλον, εἰς δὲ τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς κορυφῆς του εὐρίσκεται ὑψηλὸν ὕψωμα, τὸ ὁποῖον σχηματίζει λοφίσκον πετρῶδη, ἐπάνω εἰς τὸν ὁποῖον ἐγένετο ἡ μεταμόρφωσις τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

4) Τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν.—Τοῦτο κεῖται πολὺ πλησίον τῆς Ἱερουσαλὴμ εἰς ἀπόστασιν 1)2 τῆς ὥρας περίπου.

Τὸ ἀγιώτατον καὶ ὀνομαστὸν ὄρος καὶ εἰς τὴν Π. καὶ εἰς τὴν Ν. Διαθήκην ἐπῆρε τὸ ὄνομα ἀπὸ τὰς ἐλαιοφυτείας. Πρὸς τὸ Δ. αὐτοῦ μέρος ἔκειτο τὸ χωρίον Γεθσημανῆ. Εἰς τὴν μέσην τῆς καταβάσεως τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν ἐστάθη καὶ ἔκλαυσεν ὁ Κύριος διὰ τὴν ἀπιστίαν τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐλάλησε περὶ τῆς καταστροφῆς τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ τῆς συντελείας τοῦ κόσμου. Ἐπάνω εἰς τὸ ὑψηλότατον μέρος τῆς μεσαίας κορυφῆς τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν (ὑψους 3,500 ποδῶν) ἐγένετο ἡ ἀνάληψις τοῦ Σωτῆρος εἰς τοὺς οὐρανοὺς. Ἐδῶ κεῖται ὁ ἄλλοτε κατὰ τὴν παλαιὰν ἐποχὴν περικαλλῆς καὶ μεγαλοπρεπῆς, τῶρα δὲ κατερειπωμένος, ναὸς τῆς Ἀναλήψεως, ὁ ὁποῖος ἐκτίσθηκε ἀπὸ τὴν ἁγίαν Ἐλένην. Ὅταν ἐμβαίνη κανεὶς εἰς τὸν ναόν, βλέπει πρὸς τὰ δεξιὰ ἐπὶ τοῦ βράχου τὸ ἶχνος τοῦ δεξιοῦ ποδὸς τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν κατὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς τῆς παρουσίας του ἐπάνω εἰς τὴν γῆν. Εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν συγκεντρώνονται αἱ μέγισται θρησκευτικαὶ καὶ ἱστορικαὶ ἀναμνήσεις. Ἐδῶ κάθε χριστιανὸς ἔχει ψηλαφητὰς καὶ σαφεῖς ἀποδείξεις τῆς ἀπείρου δυνάμεως τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς φιλανθρωπίας αὐτοῦ.

5) Τὸ ὄρος τῆς Τεσσαρακοστῆς, Σαραντάριον. Τὸ ὄρος αὐτὸ κεῖται πρὸς Β. τῆς πεδιάδος τῆς Ἱεριχοῦς· ὠνομάσθηκε δὲ τοιοῦτοτρόπως τὸ ὄρος διότι εἰς αὐτὸ ἔμεινεν ὁ Κύριος μετὰ τὸ θάπτισμα, νηστεύσας ἡμέρας τεσσαράκοντα καὶ πειραχθεὶς ἀπὸ τὸν διάβολον.

6) Τὸ ὄρος τῶν μακαρισμῶν, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖται ἀπὸ 2 κορυφάς, αἱ ὁποῖαι ἀνυψῶνονται ἀπὸ τὴν πεδιάδα τῆς Γαλιλαιας. Εἰς τὴν μίαν κορυφὴν αὐτοῦ ἀνέβηκεν ὁ Σωτὴρ καὶ ἀφοῦ ἐκάθησεν, ἐδίδαξε τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ καὶ ὄλον τὸν κόσμον τὰς ὑψηλοτέρας καὶ εὐγενεστέρας ἀπὸ τὰς ἀρετάς, τὴν δικαιοσύνην, τὴν ἐλεημοσύνην καὶ τὴν εἰρήνην.

7) Τὸ ὄρος Ἑρμών, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὴν Ν. ἄκρην τῆς σειρᾶς τοῦ Ἀντιλιβάνου, εἶναι τὸ ὑψηλότερον ὄρος τῆς Παλαιστίνης καὶ ἔχει ὕψος 11,000 ποδῶν ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης.

8) Τὸ ὄρος Ναβοῦ καὶ ἡ ἄκρα Φαυνα. Ἐδῶ ἀνέβηκεν ὁ Μωϋσῆς πρὸ τοῦ θανάτου του καὶ ἔδειξεν εἰς αὐτὸν ὁ Θεὸς τὴν γῆν τῆς Ἑπαγγελίας.

9) Τὸ ὄρος Σολομών, κοντὰ εἰς τὸ Γιβᾶλ καὶ Γαριζίν. Τὸ ὄρος αὐτὸ ἐπαινεῖται διὰ τὴν λευκότητα τῶν χιόνων αὐτοῦ, αὐτὸ δὲ εἶναι τὸ ὄρος, περὶ τοῦ ὁποῖου ἡ Σαμαρεῖτις εἶπε εἰς τὸν Κύριον.

Ἔρημοι.

Αἱ περισσότεραι ἔρημοι, αἱ ὁποῖαι ἀναφέρονται εἰς τὴν Ἁγίαν Γραφήν, ἐκτείνονται εἰς τὰ μεσημβρινὰ μέρη. Ὀνομαστότεραι δὲ ἦσαν πρὸς βορρᾶν τῆς Παλαιστίνης ἡ ἔρημος τῆς πόλεως **Βεερσεβᾶ**, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνεχώρησεν ὁ Κύριος μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ καὶ εἰς τὴν ὁποίαν πολλὰς φοράς ἔμεινεν καὶ μερικαὶ ἄλλαι.

Ποταμοί.

Οἱ ποταμοὶ τῆς Παλαιστίνης δὲν φέρουν κανένα λόγον σπουδαιότητος, διότι οἱ περισσότεροι εἶναι χεῖμαρροι, οἱ ὅποιοι πλημμυροῦν κατὰ τὸν χειμῶνα. Ὁ κυριώτερος καὶ μόνος ποταμὸς τῆς Παλαιστίνης εἶναι ὁ Ἰορδάνης, ὁ ὅποιος ἀναφέρεται συχνάκις εἰς τὴν Ἀγίαν Γραφήν. Εἰς μὲν τὴν Παλαιὰν Διαθήκην σπουδαῖον γεγονὸς ἀναφέρεται ἡ διάβασις αὐτοῦ ὑπὸ τῶν υἱῶν τοῦ Ἰσραήλ, ὅταν ἐχωρίσθησαν τὰ ὕδατα, μέχρις ὅτου ὁ λαὸς ὅλος διέβηκεν ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ. Ἐπίσης ὅταν ὁ Ἥλιος ἐπῆρε τὴν μηλωτὴν καὶ διέταξε τὸ ὕδωρ, τὸ ὅποιον, ἀφοῦ ἐχωρίσθηκεν, ἀφήκεν ἐλευθέραν τὴν διάβασιν εἰς αὐτὸν καὶ τὸν Ἐλισσαίῃ· τὸ ἴδιον συνέβη καὶ ὅταν μετὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ Ἥλιου διέβη καὶ πάλιν τὸν ποταμὸν ὁ Ἐλισσαίῃ εἰς τὴν ἐπιστροφὴν.

Εἰς δὲ τὴν Κ. Δ. τὸ σπουδαιότατον συμβᾶν εἶναι ὅτι τὰ ὕδατα τοῦ ποταμοῦ Ἰορδάνου ἠγγίασεν αὐτὸς ὁ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς, ὁ ὅποιος ἐβαπτίσθη ὑπὸ τοῦ Προδρόμου καὶ τοῦ βαπτιστοῦ Ἰωάννου. Τὴν ὥραν ἐκείνην ἐφάνηκε τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ὡσὰν περιστέρα, τὸ ὅποιον ἔστειλεν ὁ Θεὸς καὶ ὁ ὅποιος μὲ φωνὴν ἐμαρτύρησεν ὅτι αὐτὸς εἶνε ὁ υἱὸς τοῦ ὁ ἀγαπητὸς τὸν ὅποιον ἠγάπησε.

Ἡ Ἀσφαλίτις λίμνη, ἡ ὁποία κοινῶς ὀνομάζεται καὶ Νεκρὰ θάλασσα, διότι κατὰ τὰς μαρτυρίας τῶν ἀρχαίων καὶ τὰς παρατηρήσεις τῶν νεωτέρων, οὔτε ψάρι οὔτε ἄλλο κανὲν ζῷον ζῆ εἰς αὐτήν, εἰς δὲ τὰς ἀκτὰς τῆς δὲν φυτρώνει κανὲν φυτόν. Τὸ ὕδωρ τῆς Νεκρᾶς θαλάσσης δὲν ἔχει καμμίαν ὁμοιότητα μὲ τὰς ἄλλας θαλάσσας τῆς γῆς, εἶναι καθαρὸν καὶ διαυγές, ἀλλὰ πολὺ ἀλμυρὸν καὶ ἔχει πικρὰν γεῦσιν. Ἡ Νεκρὰ θάλασσα μόνον εἰς τὴν Π. Δ. ἀναφέρεται, διότι ἔχει σχέσιν μὲ αὐτὴν ἢ καταστροφὴ τῶν Σοδόμων καὶ τῶν Γομόρρων.

Διαίρεσις τῆς Παλαιστίνης.

Ἡ Παλαιστίνη, ὅπως γνωρίζομεν, διηρέθη μετὰ τὴν κατάληψιν ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ Ναυῆ εἰς τμήματα καὶ ἐμοιράσθησαν εἰς τὰς 12 φυλάς τοῦ Ἰσραήλ. Κατόπιν ἀπὸ τὸν θάνατον τοῦ Σολομῶντος ἔκαμε δύο βασιλείαι, τὸ βασιλεῖον τοῦ Ἰούδα καὶ τὸ βασιλεῖον τοῦ Ἰσραήλ. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀνῆκεν εἰς τοὺς Ῥωμαίους καὶ ἦτο διηρημένη εἰς τέσσαρας ἐπαρχίας, τὴν Γαλιλαίαν, Σαμάρειαν, Ἰουδαίαν καὶ Περαιάν.

Αἱ ἐπισημότερι πόλεις τῆς Γαλιλαίας, αἱ ὁποῖαι ἀναφέρονται εἰς τὴν Ἀγίαν γραφήν, εἶναι αἱ ἑξῆς.

Νοῦν: πόλις μικρά, κειμένη εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ μικροῦ ὄρους Χερμών. Πλησίον τῆς πύλης τῆς Ναῖν ὁ Σωτὴρ ἀνέστησε τὸν υἱὸν τῆς χήρας.

Γεννησαρέτ: πόλις τῆς φυλῆς Νεφθαλεὶμ, κειμένη ἐπὶ τῆς θαλάσσης τῆς Γαλιλαίας καὶ πλησίον εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἰορδάνου.

Βηθσαϊδὰ: πόλις ἢ χωρίον τῆς Γαλιλαίας, ὀνομαζομένη Βηθσαϊδὰ τῆς Γαλιλαίας κατ' ἀντίθεσιν τῆς ἄλλης Βηθσαϊδὰ τῆς κειμένης εἰς τὴν ὄχθην τῆς λίμνης Γεννησαρέτ, ὅχι μακρὰν τῆς Καπερναοῦμ· ἦτο ἡ συνηθισμένη διαμονὴ τοῦ Σωτῆρος καὶ ὁ τόπος τῆς γεννήσεως τοῦ Ἀνδρέου, Πέτρου καὶ Φιλίππου. Εἰς τὴν Βηθσαϊδὰν ὁ Σωτὴρ ἔκαμε πολλὰ θαύματα.

Εἰς τὴν Βηθσαϊδὰν ἡ μακαρία Ἐλένη ἔκτισε ναὸν εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἔκειτο ἡ οἰκία τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, τῆς ὁποίας μερικὰ σημάδια καὶ μέρος τῆς ἀψίδος σφύζονται καὶ σήμερον.

Μάγδαλα (ἢ Μαγδαλὰ) τόπος εἰς τὴν Γαλιλαίαν εἰς τὴν Δ. ὄχθην τῆς λίμνης Τιβεριάδος, ὁ ὁποῖος ἀπέχει 1 1)2 ὥραν ἀπ' αὐτὴν καὶ ὁ ὁποῖος κεῖται πρὸς Ν. τῆς Καπερναοῦμ· ἦτο πατρὶς καὶ κατοικία τῆς Μαγδαληνῆς Μαρίας. Σήμερον λέγεται Ἐλ-Μαγδὲλ καὶ εἶναι σωρὸς ἀπὸ ἐρείπια.

Ναζαρέτ (ἢ Ναζαρεθ) τὴν Ναζαρέτ ὁ Ἰερώνυμος ὀνο-

μάζει άνθος, είναι δὲ πόλις ἀγαπητὴ εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Ἡ Ναζαρέτ δὲν ἀναφέρεται καθόλου πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Λουκᾶς εἶναι ὁ πρῶτος, ὁ ὁποῖος κάμνει λόγον εἰς τὸ Εὐαγγέλιον περὶ αὐτῆς. Ἡ Ναζαρέτ ἦτο προτῆτερα ἀσήμαντος, ἔγινεν ὅμως κατόπιν ὀνομαστὴ εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Χριστιανισμοῦ, διότι ἐδῶ ἐγεννήθηκε ἡ Παρθένος Μαρία καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν ἐπέρασε τὴν παιδικὴν του ἡλικίαν. Ἐδῶ ὁ αὐτοκράτωρ Κωνσταντῖνος καὶ ἡ μητέρα του Ἑλένη οἰκοδόμησαν ἐκκλησίαν βασιλικὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ἡ ὁποία κατὰ παράδοσιν ὑπάρχει εἰς τὴν πηγὴν τῆς Ναζαρέτ. Ἐδῶ ἤκουσε παρὰ τοῦ ἀγγέλου ἡ Θεοτόκος τὸ «Χαῖρε, κεχαριτωμένη Μαρία, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ». Ἡ ἐκκλησία αὕτη εὐρίσκεται μέσα εἰς τὴν πόλιν, εἰς ἐλεύθερον ὀρίζοντα καὶ ἀπὸ κάτω ἀπὸ οὐρανὸν γελαστὸν καὶ καθαρὸν. Κοντὰ εἰς τὴν βορεινὴν πλευρὰν καταβαίνουν εἰς τὸ πάνσεπτον καὶ εὐμορφον παρεκκλήσιον, εἰς τὸ ὁποῖον κεῖται τὸ ἱερόν. Ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὴν ἀγίαν τράπεζαν εἶναι πηγὴ, τῆς ὁποίας τὸ ὕδωρ εἶναι γλυκὺ καὶ καθαρῶτατον. Εἰς τὴν Ναζαρέτ ὑπάρχει συναγωγὴ, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ Σωτὴρ ἐμβῆκε καὶ ἐξήγησε τὴν προφητείαν τοῦ Ἡσαΐα διὰ τὸν ἑαυτὸν του.

Θίσβη. Ἀπ' ἐδῶ κατήγετο ὁ Προφῆτης Ἡλίας, ὁ ἐπονομαζόμενος Θεοβίστης, σήμερον δὲ λέγεται Σαφέτ, καὶ ἔχει μετὰ τὰ περίχωρα 15,000 κατοίκους.

Τιβεριάς. Εἶνε μία ἀπὸ τὰς πρωτευούσας πόλεις τῆς Γαλιλαίας, ἡ ὁποία εὐρίσκεται κοντὰ εἰς τὴν λίμνην Γεννησαρέτ. Ἡ λίμνη αὕτη λέγεται καὶ θάλασσα τῆς Τιβεριάδος ἀπὸ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως. Ἐδῶ ὁ Σωτὴρ εἶπεν εἰς τὸν Πέτρον «ποιμαινὲ τὰ πρόβατά μου· ποιμαινὲ τὰ ἀρνία μου». Ἡ Τιβεριάς, ἡ ὁποία λέγεται σήμερον Τουβεριγά, κατὰ τὸ ἔτος 1837 κατεχώσθη σχεδὸν ὅλη ἀπὸ σεισμόν, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐχάθησαν περίπου 2.000 ψυχαί. Ἀπὸ τὴν καταστροφὴν αὐτὴν ἐσώθησαν μόνον τὰ τεῖχη καὶ μέρος τῆς ἀρχαίας πόλεως.

Κανᾶ· μικρὰ πόλις τῆς Γαλιλαίας, εἰς τὴν ὁποίαν ἔμεινεν ὁ Ἰησοῦς τρεῖς ἡμέρας καὶ παρευρέθηκεν εἰς κάποιον γάμον, κατὰ τὸν ὁποῖον ἔκαμε τὸ πρῶτον θαῦμά του, ποὺ ἔκαμε τὸ ὕδωρ οἶνον.

Καπερναοῦμ· πόλις τῆς Γαλιλαίας ἀκμαιοστάτη, ἡ ὁποία ὑψώθηκε μέχρι τοῦ οὐρανοῦ καὶ εὐρίσκεται εἰς τὴν Β. Δ. ὄχθην τῆς Τιβεριάδος. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Σωτὴρ τακτικᾶ ἔμεινεν ἐδῶ κατὰ τὸ διάστημα τῆς διδασκαλίας του ἐπὶ τρία χρόνια καὶ ἔκαμε πλεῖστα θαύματα, ὀνομάζεται ὑπὸ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου ἡ ἰδία (τοῦ Χριστοῦ) πόλις.

Ἡ πόλις αὐτὴ εἶνε ὀνομαστή, ὅχι μόνον διότι εἰς αὐτὴν ἔμεινεν ὁ Σωτὴρ, ἀλλὰ καὶ διότι ἐδίδαξεν εἰς τὴν ἐκεῖ συναγωγὴν καὶ ἐθεράπευσε τὸ παιδί τοῦ ἑκατοντάρχου, τὴν πενθερὰν τοῦ Πέτρου, ἓνα παραλυτικόν, ἓνα δαιμονισμένον καὶ ἄλλους πολλούς.

Εἰς τὴν Καπερναροῦμ λέγεται ὅτι ἦτο ἡ οἰκία τοῦ Πέτρου.

Β'. Σαμάρεια.

Ἡ ἐπαρχία αὐτὴ, ἡ Σαμάρεια, εὐρίσκετο εἰς τὸ κέντρον τῆς Ἀγίας Γῆς καὶ ὠρίζετο πρὸς Β. ὑπὸ τῆς Γαλιλαίας, πρὸς Α. ὑπὸ τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ, πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Μεσογείου θαλάσσης καὶ πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Ἰουδαίας. Τὸ ὄνομα αὐτὸ ἐδόθηκεν εἰς τὴν χώραν αὐτὴν ἀπὸ τὴν πόλιν Σαμάρειαν, ἡ ὁποία ἦτο πρωτεύουσα τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραήλ.

Κατόπιν ἀπὸ τὴν Ἰουδαίαν ἡ Σαμάρεια εἶχε πολλὰς πηγὰς, ἦτο εὐφορος προπάντων εἰς φρούτα, εἶχε πολλὰ λειβάδια καὶ ἦτο πυκνὰ κατοικημένη. Ἡ ἐπαρχία αὐτὴ σήμερον λέγεται **Ναπλοῦ** (Νεάπολις). Εἰς τὴν Σαμάρειαν ὑπάρχει τόπος, ὁ ὁποῖος λέγεται Σιχάρ ἢ Συχάρ κοντὰ εἰς τὴν κληρονομίαν, τὴν ὁποίαν ἔδωκεν ὁ Ἰακώβ εἰς τὸν υἱόν του Ἰωσήφ. Ἐδῶ εὐρίσκεται τὸ πηγᾶδι τοῦ Ἰακώβ, εἰς τὸ ὁποῖον ἐκάθησεν ὁ Ἰησοῦς

καὶ συνωμίλησε μὲ τὴν Σαμαρείτιδα καὶ κοντὰ εἰς τὸ ὁποῖον σήμερον ἡ Ἀγιοταφικὴ ἀδελφότης κτίζει ὠραιότατον Ναόν.

Πόλεις τῆς Σαμαρείας.

Σαμάρεια· ὅπου ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ κατὰ τὸν πόλεμον, ὁ ὁποῖος ἔγινε μὲ τοὺς Χανααναίους, κατέστρεψε τὸν Συμεὼν καὶ ἐφόνευσε τὸν βασιλέα των. Ἀπ' αὐτὸ ἡ θέσις τῆς πόλεως αὐτῆς ὀνομάσθη Σαμάρεια.

Σεβάστεια (σήμερον Σεβαστιγέ)· εὑρίσκεται ἐπάνω εἰς λόφον μὲ μεγάλην καὶ ὠραιότατην θέαν, ἡ ὁποία δίδει εἰς τὸν παρατηρητὴν μίαν ποικιλωτάτην ἀποψιν μὲ εὐφορον μέρος καὶ πολλὰ ἐρείπια. Ἄξια περιεργίας εἶναι τὰ ἐρείπια τῆς Ἐκκλησίας αὐτῆς τοῦ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ, ἡ ὁποία οἰκοδομήθηκεν εἰς τὸν τόπον, ὅπου ὁ Ἡρώδης ἀπέκοψε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Τὰ ἐρείπια τῆς ἐκκλησίας αὐτῆς μᾶς δείχνουν ἀκόμη καὶ τώρα, ποῖον μεγαλοπρεπὲς καὶ πλούσιον οἰκοδόμημα ἐσκέπαζε τὸν τάφον τοῦ Προδρόμου.

Καισάρεια τῆς Παλαιστίνης, πρὸς διάκρισιν τῆς Καισαρείας τοῦ Φιλίπου. Αὐτὴ εὑρίσκεται παρὰ τὴν Μεσόγειον θάλασσαν πρὸς Β. τῆς Ἰόππης καὶ παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Ἐρμών. Ἦτο ἀπὸ τὰς μεγαλυτέρας πόλεις τῆς Παλαιστίνης μετὰ καλοῦ λιμένος. Εἰς τὴν Καισάρειαν ἔμεινεν ὁ ἀπόστολος Φίλιπος, ὁ ὁποῖος ἐκήρυξεν τὸ Εὐαγγέλιον.

Ὁ Χριστιανισμὸς διεδόθηκε πολὺ ἔνωρίς εἰς τὴν Καισάρειαν. Εἰς τὴν σύνοδον τῆς Καισαρείας, ἡ ὁποία ἔγινε κατὰ τὸ ἔτος 195 μ. Χ., ἀπεφασίσθη τὸ Πάσχα νὰ ἐορτάζεται τὴν Κυριακὴν, διότι κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐνίκησε τὸν θάνατον. Εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν ἀργότερα πολλοὶ χριστιανοὶ ἐμαρτύρησαν, διότι ἐφύλασσαν τὴν ἀγίαν πίστιν καὶ ἔμειναν εἰς αὐτὴν ἀκλόνητοι.

Ἡ Ἰουδαία.

Ἡ Ἰουδαία ἦτο νοτιωτάτη ἐπαρχία, ἡ ὁποία εἶχε πρὸς Β. τὴν Σαμάρειαν, πρὸς Δ. τὴν Μεσόγειον θάλασσαν, πρὸς Ν. τὴν χώραν τῶν Ἀμαληκιτῶν καὶ Μαδιανιτῶν καὶ πρὸς Α. τὸν Ἰορδάνην καὶ τὴν Νεκρὰν θάλασσαν! Πολλὰς φορὰς καὶ ὄλη ἡ Παλαιστίνη ὠνομάζετο Ἰουδαία.

Τὸ ἔδαφος τῆς Ἰουδαίας κατὰ τὸ περισσότερο μέρος ἦτο ὄρεινόν, πολὺ εὐφορον καὶ πλούσιον εἰς σιτηρά, φρούτα, ἔλαιον, οἶνον. Ἦτο δὲ αὐτὸ πυκνὰ κατοικημένον. Κυριώτεραι πόλεις τῆς Ἰουδαίας εἶναι αἱ ἑξῆς:

Γαβαὼν· μεγάλη πόλις καὶ πρωτεύουσα τῶν Γαβαωνιτῶν. Ἐδῶ ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, ὅταν εἶχε πόλεμον μὲ τὸν βασιλέα τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ τοὺς συμμάχους του, βλέπων ὅτι ἡ ἡμέρα ἔγυρνε πρὸς τὴν ἐσπέραν τὴν ὥραν ποὺ ἐπρόκειτο νὰ κατατροπώσῃ αὐτούς, διέταξε τὸν ἥλιον καὶ ἐστάθη μέχρις ὅτου ἐνίκησεν ὀλοσχερῶς αὐτούς.

Βηθλεέμ· πατρὶς τοῦ προφητάναντος καὶ βασιλέως Δαβίδ, διὰ τοῦτο καὶ πόλις Δαβίδ ὠνομάσθηκεν. Ἀπέχει μίαν περίπου ὥραν ἀπὸ τὴν Ἀγίαν πόλιν καὶ ἔχει περὶ τοὺς 7.000 κατοίκους ἀραβοφώνους. Εἰς τὴν Βηθλεέμ ἐγεννήθηκεν ὁ Ἰακώβ, ὁ πατὴρ τοῦ Ἰωσήφ τοῦ ἀρραβωνιαστικοῦ τῆς Θεοτόκου Μαρίας. Εἰς τὴν Βηθλεέμ εἶχε προορισθῆ νὰ γεννηθῆ ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου. Ἐδῶ ὑπάρχει τὸ περιφανές σπήλαιον τῆς Βηθλεέμ, εἰς τὸ ὁποῖον ἐγεννήθη ὁ Χριστὸς μέσα εἰς τὴν φάτνην. Εἰς τὴν Βηθλεέμ ὑπάρχει ἄνωθεν τοῦ σπηλαίου ἡ μεγαλοπρεπὴς ἐκκλησία τῆς Βηθλεέμ, ἡ ὁποία εἶναι ἀπὸ τὰς λεγομένας βασιλικὰς καὶ ἔχει ἀπ' ὄλα τὰ μέρη 46 στήλας μονολίθου Κορινθιακοῦ ρυθμοῦ. Ἐπίσης ἐκεῖ εἶναι τὸ ἅγιον σπήλαιον, τὸ ὁποῖον κεῖται ἀμέσως ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὸ καθολικόν, τὸ ὁποῖον εὕρισκεται εἰς τὸ Δ' τοῦ σπηλαίου. Ἡ κατάβασις εἰς αὐτὸ γίνεται μὲ δύο σκάλας.

Βηθανία: αὐτὴ εὐρίσκεται πρὸς τὰς ἀνατολικὰς ὑπώρειας τοῦ ὄρους τῶν Ἑλαιῶν καὶ ἀπέχει ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ 21)2 ὥρας περίπου. Εἶναι πατρὶς τοῦ Λαζάρου. Αὐτὴν πολλὰς φορές ἐπεσκεύεσθαι ὁ Κύριος. Εἰς τὴν Βηθανίαν ὁ Κύριος ἔκαμε μέγαλο θαῦμα, ἀναστήσας τὸν Λάζαρον ἀπὸ τοὺς νεκρούς. Ἡ Βηθανία σήμερον εἶναι μικρὸν χωρίον, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖται ἀπὸ 20 οἰκίας καὶ ἔχει γύρω ἐλαιῶνας καὶ συκεῶνας. Ἐδῶ κεῖται ὁ τάφος τοῦ Λαζάρου, εἰς τὸν ὁποῖον καταβαίνουν μὲ σκάλαν, ἣ ὁποία ἔχει σκαλοπάτια.

Ραμᾶ: πατρὶς τοῦ προφήτου Σαμουὴλ.

Ἱεριχὼ: αὐτὴ εὐρίσκεται μεταξὺ τῆς πόλεως τῶν Ἱεροσολύμων καὶ τοῦ Ἰορδάνου.

Τὰ λειβάδια γύρω τῆς Ἱεριχοῦς ἦσαν πολὺ εὐφορα, ἰδίως εἰς φοίνικας (διὰ τοῦτο καὶ πόλις τῶν φοινίκων καλεῖται), εἰς τριαντάφυλλα ὀνομαστά, εἰς μύρον, βάλασμα καὶ ἄλλα πολλὰ ἀρώματα.

Ἱερουσαλήμ: εἶναι πόλις τοῦ Θεοῦ ἁγία. Ἡ Ἱερουσαλήμ εἶναι ἁγία διὰ τοὺς Ἰουδαίους, διότι οἰκοδομήθηκεν ἐδῶ ὁ ναός, τὸν ὁποῖον σέβονται μέχρι σήμερον ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ὁποίου σφίζονται μερικοὶ λίθοι. Εἶναι ἁγία διὰ τὸν χριστιανισμόν, διότι εἶναι ὁ τόπος, ὅπου ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς κατέλυσε τὸ κράτος τοῦ θανάτου καὶ ἔσωσε τὸν κόσμον ὅλον μὲ τὸν θάνατόν του εἰς τὸν σταυρόν. Λόφοι τῆς Ἱερουσαλήμ εἶνε οἱ ἑξῆς:

1) Ὁ λόφος Σιών, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ ὑψηλότερος ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Ὁ λόφος αὐτὸς εἰς τὴν ἁγίαν Γραφήν λέγεται ὄρος ἁγιον, σκῆνωμα τοῦ Θεοῦ.

2) Ὁ λόφος τοῦ Γολγοθᾶ, ὁ ὁποῖος εὐρίσκεται ἔξω ἀπὸ τὴν πύλην καὶ τοῦ τείχους τῆς πόλεως, ἔχει μικρὰν κορυφήν, εἰς δὲ τὰ πλάγια του ἔχει μέρη ἴσια, βόθρους καὶ σπήλαια· ἡ κορυφή αὐτὴ εἶναι βράχος ἀπότομος. Εἰς δὲ τὴν βορεινὴν πλευρὰν ἦτο ὁ κήπος τοῦ Ἰωσήφ τοῦ Ἐδοσχήμονος, ὁ ὁποῖος ἦτο ἀπλωμένος

πρὸς Δ. καὶ Α. αὐτῆς. Εἰς τὸ ἐπιφανέστερον μέρος πρὸς Α. τοῦ κήπου ἐσχηματίζετο ἐν μικρὸν λοφίδιον ἀπότομον καὶ κρημνώδες, ὅπου ἐλάξευσεν ὁ Ἰωσήφ μνημεῖον ὠραῖον διὰ τὸν ἑαυτὸν του. Αὐτό, ὅταν ἀπέθανεν ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, ἔγινε Ζωοδόχος τάφος αὐτοῦ. Πρὸς τὴν Β. πλευρὰν τοῦ κήπου, ἀντικρὺ τοῦ Γολγοθαῖ ἕως εἴκοσι πόδας, ἦτο ὁ τόπος εἰς τὸν ὁποῖον ἐστέκετο ἡ μήτηρ τοῦ Χριστοῦ μαζί με τὰς ἄλλας γυναῖκας, ὅταν ἐσταυρώνετο ὁ Κύριος. Πρὸς τὴν δυτικὴν πλευρὰν τοῦ κήπου ἦτο σπήλαιον, τὸ ὁποῖον λέγεται τόπος Κρανίου, διότι εἰς αὐτὸ εὗρέθη κρανίον, τὸ ὁποῖον ὑποθέτουν ὅτι ἦτο τοῦ Ἀδάμ.

Μία δὲ ἀπὸ τὰς τοποθεσίας τῆς Ἱερουσαλήμ, τῶν ὁποίων τὸ ὄνομα συγκινεῖ ἀπὸ τὰ βάθη τὴν ψυχὴν τοῦ Χριστιανοῦ, εἶναι ὁ κήπος Γεθσημανῆ. Εἰς τὴν Γεθσημανῆ ἐπέρασε πολλὰς νύκτας ὁ Σωτὴρ, κάμνων τὴν προσευχὴν του, ἰδίως τὴν τελευταίαν νύκτα πρὸ τῶν παθῶν, ὅταν συνελήφθη ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων μετὰ τὴν προδοσίαν τοῦ Ἰούδα. Ὁ κήπος Γεθσημανῆ εὕρεται πέραν τοῦ Χειμάρρου τῶν Κέδρων καὶ εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν. Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1849 μετεβλήθηκεν ὑπὸ τῶν πατέρων εἰς ἀνθῶνα καὶ οἱ προσκυνηταὶ θεωροῦν εὐτυχίαν των νὰ κόψουν ἄνθος ἀπ' αὐτὸν καὶ νὰ φέρουν μαζί των.

Ἡ σημερινὴ Ἱερουσαλήμ εἶναι μανδρωμένη μετὰ ἰσχυρὸν τεῖχος μετὰ πέντε μεγάλας πύλας, αἱ ὁποῖαι ἀνοίγονται πρὸς διάφορα σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος καὶ διαιρεῖται εἰς τέσσαρας συνοικίας.

Ἡ Ἱερουσαλήμ εἶναι ἁγία πόλις τοῦ Χριστιανικοῦ κόσμου, διὰ τοῦτο κάθε ἔτος πολλοὶ ἐπισκέπτονται αὐτὴν καὶ ἰδιῶται καὶ ἄρχοντες καὶ βασιλεῖς καὶ αὐτοκράτορες. Εἶναι ἡ δοξασμένη πόλις εἰς κάθε χριστιανικὴν καρδίαν, εἶναι δὲ καὶ ἡ ἁγιωτέρα καὶ ἱστορικωτέρα ἀπὸ τὰς πόλεις ὅλου τοῦ κόσμου.

Τ Ε Λ Ο Σ

Τιμοκατάλογος Νέων διδακτικῶν βιβλίων.

Σειρά εὐμεθόδων βοηθητικῶν βιβλίων νέας ἐκδόσεως καὶ ἐπὶ τῇ
βάσει τῶν τελευταίων Προγραμμάτων τοῦ Ὑπουργ. τῆς Παιδείας.

Πετρᾶ Π.	Ἀλφαβητάριον Νέον Ἀον μέρος	»	4.—
»	» » Βον »	»	6.—
»	Ἀναγνωσματάριον Βας τάξεως	»	15.—
»	Νέα Καλλιγραφία (ὀρθή γραφή) τεύχη 3 ἕκαστον	»	1,50
Μεταξᾶ Νικ.	Ὁρθόδοξος Χριστιανικὴ Κατήχησις ἕκδ. 1927	»	5.—
Μιχαηλίδου Κλ.	(Ἀρχιμανδρίτου) Ἱστορία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ἐκδοσις νεωτάτη 1927 μετὰ πολλῶν καὶ ὡραίων εἰκόνων	»	7,50
»	Ἱστορία τῆς Καινῆς Διαθήκης. Ἐκδοσις νεωτάτη 1927 μετὰ πολλῶν εἰκόνων.	»	7,50
»	Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία. Ἐκδ. 1927	»	8.—
Φιλικοῦ Δ.	Γραμματικὴ διὰ τὴν Γ' καὶ Δ' τάξιν. Ἐκδοσις νεωτάτη	»	6,50
»	Γραμματικὴ διὰ τὴν Ε' Σ' » » » » »	»	10.—
Γραμματικὴ τῶν	τεσσάρων (Σμύρνης) διὰ τὴν Γ' Δ' » » » » »	»	15.—
»	(») » » Ε' Σ' » » » » »	»	20.—
Σακελλαρίδου Χ.	Νέον εὐμέθοδον σύστημα ἀριθμητικῶν ἀσκήσεων. . . . . Διὰ τὴν Β' τάξιν. »	»	5.—
»	» » » » Γ' » » » » »	»	5.—
»	» » » » Δ' » » » » »	»	5.—
»	» » » » Ε' Σ' » » » » »	»	8.—
Παπαθανασίου Νικ.	Πρακτικὴ Γεωμετρία » » » » » » » » » » »	»	10.—
»	Φυσικὴ Πειραματικὴ » » » » » » » » » » »	»	12,50
»	Χημεία » » » » » » » » » » »	»	12,50
»	Ἱστορία τῆς Γῆς καὶ Δῆς τάξεως » » » » » » » » » » »	»	12,50
Σαρρῆ Ιωάν.	Γεωγραφία διὰ τὴν Γ' Δ' τάξιν μετ' εἰκόνων » » » » » » » » » » »	»	7,50
»	» » » » Ε' Σ' » » » » » » » » » » »	»	15.—
Ἀμοργινοῦ Ι.	Ζωολογία διὰ τὴν Γ' Δ' τάξιν, ἕκδοσις νέα » » » » » » » » » » »	»	12,50
»	Ζωολογία διὰ τὴν Ε' Σ' τάξιν » » » » » » » » » » »	»	12,50
Καστρινοῦ Ι.	Λειτουργικὴ διὰ τὴν Σ' » » » » » » » » » » »	»	10.—
»	Φυτολογία διὰ τὴν Γ' Δ' » » » » » » » » » » »	»	12.—
»	» » » » Ε' Σ' » » » » » » » » » » »	»	12.—
»	Ὁρυκτολογία διὰ τὰ δημοτικὰ σχολεῖα » » » » » » » » » » »	»	10.—

Τιμᾶται Δρ. 7.50

Φιλικού α

»

Γραμματ

»

Σακελλ

»

Γ

Επιστολή

024000035573

Ψηφιοποιήθηκε στο πλαίσιο του Εθνικού Έργου Ψηφιοποίησης και Ολοκλήρωσης της Εκπαιδευτικής Πολιτικής

2009/18

